

ADALET

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 36 (6129) 26 sentyabr 2025-ci il

Qiyməti 40 qəpik

Tramp: "Mən Sizinlə, həqiqətən, fəxr edirəm"

ABŞ lideri Donald Tramp Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə fəxr etdiyini deyib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə o, sentyabrın 23-də Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyası ilə əlaqədar keçirdiyi rəsmi qəbulda çıxış edərkən deyib.

"Mən Sizinlə, həqiqətən, fəxr edirəm. Siz çox gözəl insansınız", - ABŞ Prezidenti əlavə edib.

D.Tramp qəbul iştirakçıları ilə birgəliyin onun üçün şərəf olduğunu vurğulayıb:

"Mən bu zalda olan bəziləriniz ilə görüşmüşəm, bir çoxunuzu yaxşı tanıyıram. Siz möhtəşəm insanlarsınız, ən yüksək səviyyəli liderlərsiniz. Sizin gördüyünüz işlər möhtəşəmdir. Düşünün, ölkələrinizin milyonlarla əhalisi var və siz bu ölkələrə uğurla rəhbərlik edirsiniz, dünya

miqyasında liderlik edirsiniz. Məhz buna görə də buradasınız. Sadəcə demək istəyirəm ki, sizinlə bir yerdə olmaq mənim üçün şərəfdir. Sizinlə əl sıxmağı səbirsizliklə gözləyirəm. Bu işlərdən birlikdə zövq alacağımız. Biz dinc dünyada yaşayacağıq".

Hikmət Hacıyev: "Orta Dəhliz üzrə

50 milyon tondan çox yük artımı gözlənilir"

Orta Dəhliz üzrə 50 milyon tondan çox yük artımı gözlənilir.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Nyu-Yorkda "Orta Dəhliz boyunca: bağlantı, maliyyə və enerji" mövzusunda 6-cı Xəzər Biznes Forumunda çıxışı zamanı bildirib. Onun sözlərinə görə, bu məqsədlə Azərbaycan əlavə investisiyalar yatırır. "Bakı Limanı ildə 25 milyon ton yükötürmə qabiliyyətinə malikdir və bu imkanların genişləndirilməsi istiqamətində də işlər aparılır", - deyər Hikmət Hacıyev əlavə edib. O bildirib ki, 2020-ci ildən başlayaraq Bakıdan Zəngilan və Ermənistan sərhədinə qədər uzanan dəmir yolu layihəsinin icrasına start verilib və 2026-cı ilin ortalarında yekunlaşması nəzərdə tutulur. "Ermənistan ərazisində yerləşən 42 kilometrlik Zəngəzur hissəsində də işlər aparılır və burada ABŞ-dan olan tərəfdaşlarımız iştirak edir. Üçüncü segment isə Naxçıvanı əhatə edir. Bu sahədə də əlavə sərmayələr yatırılır və biz Avropa ölkələri də daxil olmaqla digər beynəlxalq tərəfdaşları əməkdaşlığa dəvət edirik. Əsas məqsəd Cənubi Qafqazı əməkdaşlıq məkanına çevirməkdir".

Ağdam şəhərinə ilk köçün vaxtı açıqlandı

Cari ilin noyabrında Ağdam şəhərinə ilk köç planlaşdırılır.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu "Report"-un sualına cavab olaraq Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov deyib. Onun sözlərinə görə, ilk mərhələdə 110 ailənin şəhərə köçü nəzərdə tutulub. "Hazırda Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə birgə köçürüləcək ailələrin siyahısı hazırlanır".

**Medianın İnkişafı Agentliyində
Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi
Fondunun prezidenti ilə görüş keçirilib**

yabrın 23-də görüş keçirilib. Bu barədə Adalet.az-a agentlikdən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Ə.İsmayılov türk dövlətləri ilə Azərbaycan arasında mövcud media əlaqələrinin hazırkı vəziyyətinə toxunub.

O, medianın qarşılıqlı fəaliyyətinin gücləndirilməsinin əhəmiyyətini qeyd edərək Fondla əməkdaşlığın gələcəkdə ortaq layihələrin icrasına zəmin yaradacağını və birgə fəaliyyətin səmərəliliyini artıracağını diqqətə çatdırıb.

A.Raimkulova Fondun məqsəd və fəaliyyət istiqamətləri barədə ətraflı məlumat verərək türk xalqlarının ortaq mədəni dəyərlərinin qorunması, öyrənilməsi və gələcək nəsillərə ötürülməsi istiqamətində həyata keçirilən layihələrdən danışib. O, sözügedən irsin beynəlxalq müstəvidə tanıtılmasında medianın mühüm rol oynadığını qeyd edib.

Görüşdə tərəflər gələcəkdə qarşılıqlı fəaliyyət çərçivəsində müxtəlif proqramların reallaşması istiqamətində fikir mübadiləsi aparıblar.

Medianın inkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov ilə Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Aktotı Raimkulova arasında sentyabrın 23-də görüş keçirilib.

**Ukrayna
Rusiyanın
iki Su-34-nü
vurdu**

Ukrayna ordusu Rusiyanın Su-34 qırıcı-bombardmançı təyyarəsini məhv edib.

Bu barədə Ukrayna Hava Qüvvələrindən məlumat verilib.

Məlumata görə, təyyarə Zaporozhye istiqamətində vurulub.

Rusiya Müdafiə Nazirliyinə yaxın Telegram kanallarının məlumatına görə isə bu gün Zaporozhye vilayəti istiqamətində 1 deyil, 2 ədəd Su-34 təyyarəsi vurulub.

Bildirilib ki, nəticədə hər iki təyyarənin heyəti ölüb.

İradə TUNCAY
iradetuncay@rambler.ru

Victory - V

Dolamaları keçib qalxırıq Şuşaya... Dayandırılar bizi, yəni qanun belədi. İşğal bitəndən sonra... Nə??? İşğal... Hə, axı işğal olunmuşdu Şuşa... Mən axı əvvəlki günləri də xatırlayıram... Xatırladığım çox nəsnələr var... Uşaq idim ilk dəfə bura gələndə...

Cənub bölgəsinə gedirik...Yolda hərbi maşınlar çoxluqdadır... Arxadan əsgərləri görürük. Görən, noolub? Nə baş verir? Hara gedir bu qədər əsgər? Allah qorusun, yenəmi savaşı?.. Əvvəl-axır başlayacaqdı... Biz yenə Şuşaya gedəcəkdik...

Bax:səh-3

Günün Lətifəsi

Belə yaşamaqdan bezən Vəli Xramçaylı intihar etməyə qərar verir. Əlinə bir ip alıb ipi əvvəl belinə, sonra bir ağaca bağlayır, baş-

layır yellənməyə. Bunu görən Akif Əhmədgil sorusur:
- Şair, neynirsən?
Vəli:
- Korsan, görmərsən intihar edeyrəm.

Akif:
- Aye şair, elə yazdığın kimi də intihar edirsən. İpi belinə yox, boğazına bağla.
Vəli:
- Prob elədimə, gördüm nəfəs ala bilmeyirəm.

Prezident İlham Əliyev Nyu-Yorkda görüşlər keçirdi

Sentyabrın 24-də Nyu-Yorkda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Portuqaliya Respublikasının Prezidenti Marcelo Rebelo de Souza ilə görüşüb.

Portuqaliya Prezidenti, ilk növbədə, dövlətimizin başçısına Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh gündəliyinin irəli aparılması ilə bağlı Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampın şahidliyi ilə əldə olunmuş nailiyyətlər münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə təşəkkürünü bildirdi. Vaşinqtonda keçirilmiş Zirvə toplantısının tarixi əhəmiyyət kəsb etdiyini deyən dövlətimizin başçısı Azərbaycanın regionda sülh gündəliyinin təşəbbüskarı olduğunu bildirərək, ölkəmizin bundan sonra da bölgədə sülhün gücləndirilməsi üçün səylərini davam etdirəcəyini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycanla Portuqaliya arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin inkişafının, siyasi məsləhətləşmələrin davam etdirilməsinin və nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin əhəmiyyəti qeyd olundu, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələlərinə toxunuldu.

Sentyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Nyu-Yorkda ABŞ Ticarət Palatasının baş vitse-prezidenti Kuş Çoksı ilə görüşü olub.

Söhbət zamanı Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq müstəvisinə qalxması, hazırda iqtisadi-ticarəti əlaqələrimizin genişləndirilməsi üçün böyük imkanların olduğu bildirildi.

Azərbaycanla Amerika Birləşmiş Ştatları arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında imzalanmış Anlaşma Memorandumundan irəli gələn enerji, bağlantılar, süni intellekt və digər sahələrdə əməkdaşlığa dair müzakirələr aparıldı.

Azərbaycanın və ABŞ-in biznes dairələri arasında birbaşa əlaqələrin yaradılmasının və biznes nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin təşkilinin vacibliyinə toxunuldu, turizm sahəsində əməkdaşlığın inkişafı üçün böyük potensialın olduğu qeyd edildi.

Kuş Çoksı biznes imkanlarının dəyərləndirilməsi üçün geniştərkiibli heyətlə tezliklə Azərbaycana səfər etmək niyyətində olduğunu bildirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 24-də Nyu-Yorkda "Ares Management" qlobal investisiya şirkətinin həmtəsisçisi və baş icraçı direktoru Maykl Aruqeti ilə görüşüb. Söhbət zamanı Azərbaycanın maliyyə bazarının dayanıqlı inkişafı və ölkəyə xarici investisiya axınının təşviqi baxımından "Ares Management" şirkəti ilə əməkdaşlığın əhəmiyyətinə toxunuldu.

Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə qurulmuş tərəfdaşlıqların, xüsusilə də alternativ investisiya sahəsində birgə təşəbbüslərin ölkəmizin iqtisadi hədəflərinə töhfə verə biləcəyini qeyd etdi. Görüşdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu ilə "Ares Management" arasında 2017-ci ildən mövcud olan uğurlu əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları, həmçinin dayanıqlı infrastruktur, logistika, daşınmaz əmlak, təhsil və yaşıl enerji sahələrində gələcək investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı potensial müzakirə olundu. Maykl Aruqeti Azərbaycanın davamlı inkişaf siyasətini və ölkəmizdə institusional investirlərə yaradılmış əlverişli mühiti yüksək qiymətləndirərək, bunun beynəlxalq tərəfdaşlıqlar üçün geniş imkanlar açdığını bildirdi. O, rəhbərlik etdiyi şirkətin xüsusilə yaşıl enerji, logistika və sosial infrastruktur sahələrində Azərbaycanla əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlı olduğunu diqqətə çatdırdı.

Qeyd edək ki, "Ares Management" kredit, daşınmaz əmlak, özəl səhm və infrastruktur sahələrində fəaliyyət göstərir. Maykl Aruqeti və tərəfdaşlarının 1997-ci ildə təsis etdiyi şirkət hazırda 600 milyard ABŞ dollarına yaxın aktivləri idarə edir. "Ares Management" portfelindəki anbar və logistika investisiya aktivlərinin toplam sahəsinə görə dünyanın ən böyük üç şirkətindən biridir.

Sahibə Qafarova Polşanın Azərbaycandakı səfiri ilə görüşüb

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova sentyabrın 23-də Polşa Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Pavel Radomski ilə görüşüb.

Bu barədə Adalat.az-a Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə məlumat verilib.

Səfiri Azərbaycanda diplomatik fəaliyyətə başlaması münasibəti ilə təbrik edən spiker Sahibə Qafarova ümidvar olduğunu bildirib ki, o, səfir kimi gələcək fəaliyyətində ikitərəfli əlaqələrimizin daha da genişlənməsinə töhfə verəcək.

Söhbət zamanı, ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin zəngin tarixə malik olduğu qeyd edilərək, hazırda Azərbaycan və Polşa arasında siyasi və iqtisadi sahədə münasibətlərin inkişafından məmnunluq ifadə olunub. Həmçinin ali və yüksək səviyyəli səfərlərin əla-

qələrin inkişafında mühüm rolun vurğulanıb. Görüşdə əlaqələrin inkişafında parlamentlər arasında münasibətlərin müsbət rolunu, bu istiqamətdə təmasların vacibliyi qeyd olunub. Tə-

masların inkişafında mühüm rolun vurğulanıb.

Görüşdə əlaqələrin inkişafında parlamentlər arasında münasibətlərin müsbət rolunu, bu istiqamətdə təmasların vacibliyi qeyd olunub. Tə-

rəflər qarşılıqlı səfərlərin, o cümlədən, dostluq qruplarının fəaliyyətinin qanunverici orqanlarımız arasında münasibətlərin daha da dərinləşməsinə töhfə verdiyini ifadə ediblər.

Səfir Pavel Radomski ölkəmizin və paytaxt Bakının inkişafı ilə bağlı müsbət fikirlərini ifadə edib. O, işğaldan azad edilmiş torpaqlarımıza səfər etdiyini, orada aparılan genişmiqyaslı quruculuq işlərinin onda dərin təəssürat yaratdığını bildirib.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı doğuran digər məsələlər haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Nicat

Nazir: "Azərbaycan regiona 144 milyard dollar xarici sərmayə cəlb edib"

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Bakıda keçirilən 1-ci Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumunda "Rəqəbatqabiliyyətlik və Dayanıqlılıq: Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazın Yaşıl Keçiddə Rolu" adlı panel sessiyada çıxış edib.

Adalat.az nazirliyin yaydığı məlumatla istinadən xəbər verir ki, Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqaz regionları arasında əlaqələrin güclənməsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Cənubi Qafqaza sülh və sabitlik gətirən, Zəngəzur dəhlizinin reallaşması ilə Orta Dəhlizin əhəmiyyətini artıran və Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə strateji tərəfdaşlığı gücləndirən uzaqgörən siyasətinin mühüm rolu qeyd olunub. Həmçinin bildirilib ki, Azərbaycan indiyədək təxminən 144 milyard dollar xarici sərmayə cəlb edərək regionda Xəzər dənizini beynəlxalq investorlar üçün açıq elan edən, Xəzərdən Aralıq dənizinə, Qara dənizə və Adriatik dənizə enerji dəhlizləri yaradan ilk ölkə kimi bu prosesə mühüm

töhfə verib. "Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri indiyə kimi Azərbaycandan 540 milyon ton, Mərkəzi Asiyadan isə 53 milyon ton nefti dünya bazarlarına nəql edib. Hazırda

Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əməkdaşlıq "Trans-Xəzər Yaşıl Enerji Dəhlizi" layihəsi üzrə birgə fəaliyyətlə yeni dinamika qazanıb. Bu istiqamətdə ötən il COP zamanı Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentləri tərəfindən imzalanan üç ölkə arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Hökumətlərarası Sazişin

və Səudiyyə Ərəbistanının "Mərkəzi Asiya - Azərbaycan Yaşıl Enerji Dəhlizi"ndə investor kimi iştirakını təmin edən İcra Proqramından bəhs edilib.

Layihə üzrə qərargahı Bakıda olmaqla "Yaşıl Dəhliz Alyansı" adlı Birgə Müəssisə təsis edildiyi və gələn ay layihənin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını (TİƏ) həyata keçirəcək məsləhətçi şirkətin seçilməsi üçün tender keçiriləcəyi diqqətə çatdırılıb. Qeyd olunub ki, ilin sonundakı Asiya İnkişaf Bankı və Asiya İnfrastruktur İnvestisiya Bankının maliyyə dəstəyi ilə TİƏ-nin hazırlanmasına başlanılması planlaşdırılır, - deyə nazir vurğulayıb.

Nazir əlavə edib ki, "Trans-Xəzər Yaşıl Enerji Dəhlizi" digər interkonnektorlarla birlikdə enerji və ekoloji təhlükəsizliklə yanaşı, rəqəmsal və nəqliyyat bağlantılarını da gücləndirərək Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionlarının geostrateji əhəmiyyətini daha da artıracaq.

Baş nazir: Gürcüstanda inqilab olmayacaq

Ukrayna xarici kəşfiyyat xidmətləri tərəfindən maliyyələşdirilən inqilablardan sonra iki müharibədən sağ çıxıb. Biz Gürcüstanda bunun baş verməsinə imkan verməyəcəyik.

Adalat.az xəbər verir ki, bu sözləri jurnalistlərə açıqlamasında Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze söyləyib. Onun sözlərinə görə, xarici agentlərin Gürcüstanda inqilab həyata keçirmələrinə imkan verilməyəcək. Bunun üçün Gürcüstan hökumətinin bütün resursları var.

"Siz xarici kəşfiyyat xidmətlərinin "Maydanı" necə maliyyələşdirdiyini, sonra da bütün bunların Ukrayna üçün necə nəticələndiyini xatırlayırsınız. Bu gün xarici xidmət orqanlarının inqilab ssenarisindən sonra Ukrayna dövləti dağılıb. Amma biz Ukrayna ssenarisinin Gürcüstanda həyata keçirilməsinə icazə verə bilmərik. Ona görə də bizim bu cür maliyyələşdirmə və kənar müdaxilə ilə bağlı bütün faktları açıqlamağımız çox vacibdir", - deyə Baş nazir bildirib.

İqtisadçı: "Zəngəzur dəhlizi tranzit ölkə kimi imkanlarımızı genişləndirəcək"

Xəbər verdiyimiz kimi, Prezident İlham Əliyev Bakıda keçirilən Birinci Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumunun iştirakçılarına müraciət zamanı bir çox məsələlərə toxunub. Ölkə başçısı bildirib ki, iqtisadiyyatın davamlı inkişafı əhalinin rifahını yüksəltmiş və ölkənin maliyyə gücünü artırır. Prezident həmçinin qeyd edib ki, Orta Dəhliz üzrə tranzit yük daşımalarının həcmi də ildən-ilə artır. Prezident həmçinin qeyd edib ki, gələcək illərdə, xüsusilə Zəngəzur koridorunun işə düşməsi ilə bu göstəricinin daha da artması gözlənilir.

Məsələylə bağlı Adalat.az-a danışan iqtisadçı El-dəniz Əmirov Zəngəzur dəhlizinin açılmasının ölkə, region, siyasi-iqtisadi və həm də həyatın digər sahələrində yüksək irəliləyişlərin əldə olunmasına imkan verəcəyini deyib:

"Konkret iqtisadi istiqamətlərə gəldikdə iqtisadiyyatın həm neft sektoru, həm də qeyri-neft sektoru üzrə bu dəhlizin qatqıları olacaq. Çünki gələcəkdə Orta Asiya resurslarının trans-xəzər layihələri Azərbaycan və Zəngəzur dəhlizindən keçməklə Türkiyə üzərindən Avropaya istiqamətlənməsi real görü-

nür. Digər bir tərəfdən bu dəhliz işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulmasında və bərpasında öz müstəsna rolunu oynayacaq. Naxçıvan və Azərbaycanın

da renteqrasiyasını sürətləndirmiş olacaq.

Əlavə olaraq da Azərbaycanın tranzit ölkə kimi imkanlarını genişləndirəcək. Zəngəzur dəhlizi əslində şimal-cənub və şərq-qərb dəhlizinin orta qəsmiyyəti olaraq hər dörd tərəfdən daşınan yüklərin bilavasitə ötürücüsü olaraq regiona, o cümlədən də ölkəmizə əlavə gəlirlərin daxil olmasına, kiçik və orta sahibkarlığın bu coğrafiyada inkişafına, investisiya həcmələrinin artmasına imkan yaradacaq".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Victory – V

Dolamaları keçib qalxırıq Şuşaya... Dayandırılar bizi, yəni qanun belədi. İşğal bitəndən sonra... Nə??? İşğal... Hə, axı işğal olunmuşdu Şuşa... Mən axı əvvəlki günləri də xatırlayıram... Xatırladığım çox nəsnələr var... Uşaq idim ilk dəfə bura gələndə...

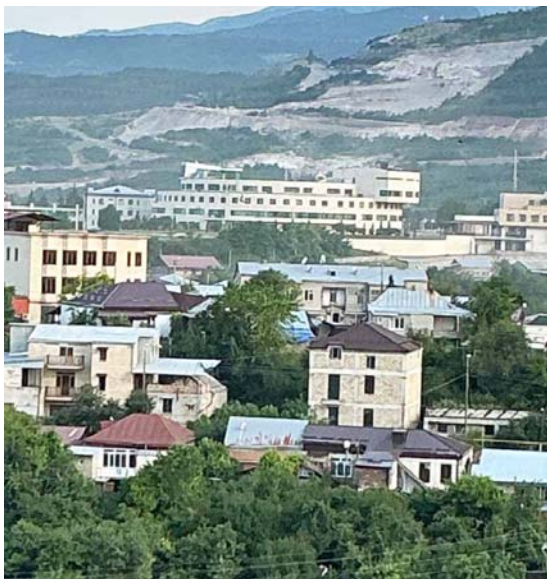
Cənub bölgəsinə gedirik...Yolda hərbi maşınlar çoxluqdadır... Arxadan əsgərləri görürük. Görən, noolub? Nə baş verir? Hara gedir bu qəder əsgər? Allah qorusun, yenəmi savaş?... Əvvəlxır başlayacağıdı... Biz yenə Şuşaya gedəcəkdik...

İndi Şuşadayam... Amma əvvəl Ağdama getdim, evimizi gördüm. Daha doğrusu, evimdən qalan viranələri... Bir vaxtlar sevincək gəzdiiyim Abdal-Gülablıni gördüm... İnsan olmadığından üşütmə var içimizdə... Havanı da soyudur viranələr... Hər sentyabrda hərbi əməliyyatlar... Od-alov və soyuq... Qərribə paradoksdı...Təzaddı...

...Ankarada olduğum ilk gün xəbərləri izlədiyimdə antiterror əməliyyatı haqqında məlumatları eşidirəm... İlahi...Yeni doğrudan??? Bitəcəkmi???

Şuşaya qalxdıqca çaşqınlığım artır... Çoxdan gördüyüm və yenidən tanışlıq verəcəyim gözəl yer... Doğma yer və yad yer... Doğma insan Kərim Kərimli ilə görüşüb köhnə xatirələri yaddaşımda canlandırıraq... Qaldığımız binanı tapa bilmirəm. Hardasa buralarda idi...

Azadlığa çıxdığımız ilk günlərdə ilk xatırladığım Kəlbəcər oldu. Cənnət Kəlbəcər... Sonrakı günlərdə ora da

gedə bildim... Xəyalımda yaratdığım o uzaq yolları yenə yaşatmağa çalışdım... Amma bilmirdim ki, bilmirdim ki...Xəyalım darmadağın olacaq...

... Ankarada diqqətlə Bakıdan gələn xəbərləri izləyirəm... Ağdərəni soruşuram. Xeyir xəbərlər alıram... Çox şükür... Raqif Orucovun xanımı ilə yazışırım... Ruhun şad olsun, igidim...

Laçına gedirik dönüşümüzdə... Hələ yaşanacaq yer olmasına çox qalib...

Olacaq, olacaq... Bizim ən böyük rəqibimiz vaxtdı... Bir sehrli çubuğumuz olaydı da...

O dəmdə ki pərdələr kalkar, pərdələr enər, Əzrailə "xoş gəldin" demək də hünər...

Fikirlərimin labirintlərində dolaşib qalmışam... Heç cür toparlana bilmirəm... Az vaxt içərisində bu qəder xarabalıq görmək də az deyil... Ruhumuz da parçalanıb... Gedək Cıdır düzünə, bəlkə igidlərin hünəri bizi qaytarar dünəndən bu günə... Mühəribə irəliyə doğru bir addımdır. Təkcə torpaqlara doğru yox, həm də inkişafa doğru. Ordu döyüşərək təcrübə qazanır, boşluqlar bilinir, hərbi həkimlər formalaşır, hərbi mühəndislər formalaşır... Napoleon arzulayırsansa, döyüşməlisən!!! Ağlamaq olmaz!!! Bu illər içində ümidini itirməyən insanlara eşq olsun...

Ağ atlı oğlanın... Siyasi iradə belə anlayışdı - 10 günə 10 milyon sənə qeydşertsiz dəstəkləyir. Və dünya səndən danışır!!!

Strasburqun mərkəzində bir monument var (daim iki xalqın rəqibliyi bu şəhərə öz möhürünü vurub. Hətta Atilla da burda döyüşüb. Bizim deyəkmi?). İkinci Dünya Mühəribəsində həlak olanların abidəsi. Strasburq, Elzas bölgəsi həmin mühəribənin tam mərkəzində olub, qaynar nöqtəsi sayılıb. Həm almanlar, həm fransızlar tərəfindən savaşmağa məcbur olublar. Və 1936-cı ildə şəhər idarəçiləri əhaliyə müraciət edərək yardım istəyiblər memorialın hazırlanmasına. İlanə yığılıb mühəribədə əzizlərini itirən insanlardan. 50 frankdan tutmuş 50000 franka qədər pul verən olub. Sonradan bu siyahı nə dərc edirlər. "Canından keçənlərimiz" yazılıb monumentin üstündə... Ana can verən iki oğlunu bağrına basıb. Biri fransız, biri almanlı övladları. Hər ikisi uniformasızdı, fərqlənməsinlər deyə. Əl-ələ verib ölürlər - biri Fransaya, biri Almaniyaya tərəfə baxır. Uğrunda öldükləri torpaqlara. Ana isə öz dərdini belə bölüşür insanlarla. Məsələ burasındadır ki, burda iki millət də rahat yaşayıb. Yönetim kimdə olsa da... Deməyiblər çıx get və düş çöllərə... Tarix yazılıb, qeyd olunmuş keçmişdən daha artıq bir şeydi. O, yazılmış, yazılacaq və ən önəmli, xatırlanan keçmişdən oluşur... Beş il əvvəl başlayan tarixi isə Şuşa yolunda belə xatırladım... Ən Böyük Əsgər bizim Əsgər!!!

Qalxınmağa isə o vaxt başladıq - beş il əvvəl...

Şuşaya qalxırıq... Rəsim Müzəfərli dəvət edib bizi İsa bulağına... Təsəvvür edirsiniz, bizi Şuşaya, İsa bulağına dəvət edirlər...

Nə fərqi bizim xatırladığımız ya yeni Şuşaya...

Mən bunları öz-lüyümdə düşünürəm, amma sabah hər şey dəyişəcək.

Çünki bunu ölkənin yiyəsi düşünüb artıq. Amma hələ bilmirik. Sabah yeni sabah açılacaq!!! Ölkənin yiyəsi bizi çox təəccübləndirəcək... Dəmir Yumruğu ilə. Döyüşkən oğullarımızın zərbəsi ilə...

Kürreyi-ərzin bütün proqramlarında baş xəbər olmuşuq deyərsən... Patlatar çıxarız. Liderimiz də öz əsgərləriylə birgə döyüşür - dünya mətbuat agentliklərində. Həminin cavabı verilir. Arxayınlıq artır. Atının nalından od çıxır

Rüstəm Hacıyev

Tramp fikrini dəyişir?

Ağ Evə gəldiyi andan Ukraynanı ərazilərinin itirilməsi, onu geri almaq imkanlarının olmadığına və bununla barışmağa çağırışlar edən ABŞ prezidenti Donald Tramp, dəyə-sən fikrini dəyişib.

Belə ki, Birləşmiş Ştatların rəhbəri "Truth Social" şəbəkəsində bəyan edib ki, Avropa İttifaqı Ukraynaya kömək etmə, Kiyev əvvəllər nəzarətlərində olan əraziləri geri qaytara bilər.

Trampın fikrinə, Rusiya ciddi iqtisadi problemlər içərisindədir. Bu isə o deməkdir ki, Ukraynanın hərəkətdə keçmək vaxtıdır.

"Mən düşünürəm ki, Avropa İttifaqının dəstəyi ilə, Ukrayna itirilmiş ərazilərini geri qaytara bilər. Səbrlə, tələsmədən, Avropanın və bir az da NATO-nun maliyyə dəstəyi ilə, müharibənin başladığı sərhədlərə qayıtmaq tamamilə mümkün-dür"- deyə Tramp sosial şəbəkədə yazıb.

Əslində ABŞ prezidentinin birdən-birə fikrini dəyişməsinin bir neçə səbəbi ola bilər. Ya, Avropa dövlətlərini qızıdırıb Putinin üzərinə göndərməklə, onu daha da, türklər demiş "etkisiz hala" gətirmək istəyir, ya da Avropa İttifaqını da, sonu görünməyən bu üzücü müharibəyə qoşmaq niyyətindədir. Yəni, "bir güllə ilə iki quşu birdən vurmaqla", Avropa İttifaqınınada tam nəzarəti öz əlinə almaq istəyir.

Bu günlərdə Avropa İttifaqının Rusiyaya qarşı növbəti, sayca 19-cu antirusiya paketini dəstəkləməsi də, Tramp administrasiyasının hazırladığı ssenarinin bir hissəsi ola bilər.

Belə bir ssenari həyata keçərsə, təbii ki, ABŞ prezidenti Avtopanı yalnız hərbi və maliyyə cəhətdən təmin etməklə, ölkəsini müharibədən kənarda saxlamağa çalışacaq. Lakin, Putinin çıxılmaz vəziyyətdə ABŞ-a zərbələr (hətta nüvə zərbələri) endirməyəcəyinə də, heç kim təminat verə bilməz.

İllərdə proqnozlaşdırılan üçüncü dünya müharibəsi başlaya bilərmi? Və ya, artıq çoxdan başlayan bu müharibəyə iri dövlətlərin də qoşulması ilə, yeni fazaya keçə bilərmi? Yoxsa, bu da Putin Rusiyasının geri addım atması üçün göstərilən təzyiq vasitəsidir?...

Ambisiyası ağıldan üstün olan, Rusiya prezidentinin geri çəkilməyi, görəsən okeanın o tayından inandırıcı görünülmü?..

Yaşayırıq, görərik...

"Qərb bu seçkilərdən sonra Gürcüstana qarşı ciddi təzyiqlər edəcək"

"Gürcüstanda baş verənlər daima Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edib. Bu ölkədə inqilab və siyasi xaosun baş verməsi ölkənin milli birliyinə zərbə vurur. Xüsusilə, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların hüquqları və təhlükəsizliyi Azərbaycan üçün əsas prioritet olaraq qalır. Gürcüstanda oktyabrın 4-də yerli özünü idarəetmə orqanlarına seçkilər keçiriləcək".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu politoloq Məhəmməd Əsədullazadə deyib.

Politoloq bildirib ki, Hakim Gürcü Arzusu Partiyasının keçirdiyi parlament seçkilərinin legitimliyi Qərb tərəfindən təminmir:

"ABŞ başda olmaqla, Avropa İttifaqı "Gürcü Arzusunu" Rusiya yönümlü siyaət aparmaqda ittiham edirlər. Həqiqətdən də Gürcü Arzusu hökumətinin qəbul etdiyi qərarlar Qərblə əlaqələri kifayət qədər böhranlı vəziyyətə gətirib. Oktyabrın 4-də hakimiyyət üçün sınaq olacaq. Baş nazirin açıqlamasına fikir verdikdə görürük ki, müxalifətin parçalanması hökumətin maraqlarına xidmət edir".

M.Əsədullazadə deyib ki, ölkədə keçiriləcək yerli özünüidarəetmə seçkiləri ərəfəsində iki əsas düşərgəyə bölünülər: "Lelo", "Vətəndaşlar", "Girçi" və "Gürcüstan Uğrunda" Partiyaları seçkilərdə iştirak edəcək. Amma, "Vətəndaş Hərəkəti" partiyası seçkiləri boykot edir. Xüsusilə, sabiq prezident Mixail Saakaşvilinin lideri olduğu düşərgə küçə etirazlarını davam etdirir. Hakim Gürcü Arzusu Partiyası müxalifətin yerlərdə qələbə əldə etməsinə imkan verməyəcək. Qərb bu seçkilərdən sonra Gürcüstana qarşı ciddi təzyiqlər və sanksiyalar tətbiq etməsi mümkün görünür. Çünki, rəsmi Tbilisin siyasəti Qərbin səbr kasasını aşırıdır. Bir növ oktyabrın 4-də Tbilisdə Qərb və Rusiya tərəfdarları yenidən toqquşacaq. Gürcüstanda Bələdiyyə seçkilərində hakim partiya qələbəsini elan edəcək. Amma ölkədə inqilab proses baş verməsi gözlənilmir. Müxalifətin vahid lider olmaması və daxilə qütbləşmə hakimiyyətin onlara qarşı təzyiqlərini artırır. Müxalifət isə, köməyi Qərbdə axtarır. Qərb bölünmüş və adı olan "Vahid" amma realıqda parçalanmış hərəkatlara dəstək vermək fikrində deyil".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Sexavət MƏMMƏD

Bir sutkanın iki ili və yaxud ermənilərin 100 illik davasına son qoyan ƏMƏLİYYAT

Antiterror əməliyyatının əsası Şuşa şəhərinin işğal edilməsi əməliyyatı zamanı qoyulmuşdu. O zaman seçim etmək lazım idi: Xankəndini işğaldan azad edib Şuşanı antiterrora saxlamaq, yoxsa Şuşanı işğaldan azad edib Xankəndini antiterrora saxlamaq. Azərbaycan tərəfinin qərarı Şuşanı işğaldan azad edib Xankəndini antiterrora saxlamaq yönündə oldu.

Sonuncu antiterror əməliyyatına qədər bir neçə dəfə lokal əməliyyat keçirilmişdi. 44 günlük müharibədən sonra, xüsusilə Laçın və Kəlbəcər istiqamətində əlbəyaxa mövqeləri nəzarətə götürülürdü. İlk və ən önəmli əməliyyatlardan biri isə Fərrux əməliyyatı idi. Birinci müharibə zamanı Azərbaycan ordusunun bəlkə də ən çox itki verdiyi istiqamətlərdən biri Fərrux dağı olub. Fərrux əməliyyatı 2022-ci ilin mart ayının 26-da həyata keçirilir və əməliyyat itkisiz başa çatır. Bu əməliyyatın əhəmiyyəti barədə dəfələrlə yazmışam. Bu əməliyyatın ən uğurlu tərəflərindən biri də əməliyyatın qısa zamanda baş verməsidir. 15:00-da əməliyyata start verilir. 55 dəqiqə sonra, yəni 15:55-də Fərrux kəndi, 16:05-də isə Fərrux dağı Azərbaycan ordusunun nəzarətinə keçir. Qeyd edim ki, əməliyyata polkovnik Elşən Qapaqov rəhbərlik edib. Ardınca Qırğız, Sarıbəbə yüksəkliklərinin işğaldan azad edilməsi ilə nəticələnən "Qisas" əməliyyatı həyata keçirildi. Bundan əlavə, sərhəd toqquşmaları baş verdi. Həyata keçirilən əməliyyatların hər biri Azərbaycan üçün uğurlu oldu.

Qarabağda 19-20 sentyabr həyata keçirilən antiterror əməliyyatı Azərbaycan ordusu üçün sonuncu və separatizmin sonunu gətirən əməliyyat oldu. Bu əməliyyata qədər isə xeyli işlər görüldü. Azərbaycan tərəfi Ermənistanla Azərbaycan arasında Laçın sərhəd keçid məntəqəsi qoymaqla həm də Ermənistandan separatçı rejimə və onun ordusuna gətirilən təchizatın qarşısını almış oldu. Hesab edirəm ki, bu hadisənin özü əməliyyat qədər önəmli idi və əməliyyatın qısa zamanda baş verməsinə şərait yaratdı. Əgər sərhəd keçid məntəqəsi qoyulmasa idi, Ermənistandan dəstək mütləq şəkildə gələcəkdi. Bu isə əməliyyatın planlanıldığı kimi 24 saata başa çatması na mane törədə bilirdi.

Antiterror əməliyyatı xarakter baxımdan 44 günlük müharibədən xeyli dərəcədə fərqlənirdi. Hava şəraitinin pis olması, yağış və duman dronların işləməsinə konkret maneçilik törədirdi. Azərbaycan ordusu havaya xeyli sayda dron qaldırsa da, onlardan heç bir nəticə ala bilməmişdi. Ona görə də bu əməliyyatı quru əməliyyatı da adlandıra bilərik. Qeyd etmək lazımdır ki, separatçı rejim və onun "ordu"su da ciddi şəkildə hazırlıq görmüşdü. Onlar saysız-hesabsız kameralar quraşdıraraq Azərbaycan ordusunun hərəkətini əvvəlcədən görə bilir və atılan addımlara qarşı adekvat davrana bilirdilər. Bəzi yerlərdə az qala hər ağaca kamera quraşdırıldıqları sonradan məlum olur. Havanın əlverişsiz olması isə Azərbaycan ordusunu "kor" edirdi. Bundan əlavə, çətin relyef də qarşı tərəfin işini asanlaşdırırdı. Əslində, bir çox şey qarşı tərəfin xeyrinə idi. Əlverişsiz hava, çətin relyef, sanksiya üçün pusquda gözləyən Qərb

Digər çətinlik isə mülki obyektlərə və insanlara zərər vermədən əməliyyatın həyata keçirilməsi idi. Demək olar ki, bütün artilleriya vasitələrinin yanında mülki maşınlar saxlanılmışdı. Bundan əlavə, hərbi obyektlərdə mülki formada insanlar peyda olmuşdu. Bunlara zərər vermək pusquda durnaların işinə yarayacaq amillərdən idi. Azərbaycan ordusu bütün bu çətinliklərə rəğmən, qüsursuz hərbi əməliyyat həyata keçirməyə məcbur idi. Qeyd etmək lazımdır ki, qarşı tərəf ciddi şəkildə müqavimət göstərirdi.

44 günlük müharibədən fərqli olaraq Azərbaycan ordusunu qarşısında qoyulan tapşırıq hansısa yüksəkliyi, kəndi, rayonu işğaldan azad etmək yox, qarşı tərəfi təslimçiliyə gətirmək, ağ bayraq qaldırmağa nail olmaq idi. Bunun üçün ən önəmli məsələ yol qovşaqlarının tutulması, təchizat yollarına nəzarəti götürmək, separatçılar arasında həm fiziki, həm də rabitə əlaqəsini kəsmək idi. Bunların icrası qısa zamanda və sürətli şəkildə həyata keçirilməli idi. Zaman və sürət itkiləri qaçılmaz edirdi. İcra olunan əməliyyat zamanı mülki obyektlər və mülki şəxslər zərər görmədi. Qərbin çağırdığı BMT iclası da nəticəsiz qaldı. Antiterror əməliyyatı göstərdi ki, 44 günlük müharibədən keçən 3 il ərazində separatçı rejim ciddi şəkildə silahlanma bilmiş, 44 gün ərazində dağıdılmış ordunu yenidən formalaşdırmaq yönündə addımlar atmışdılar, ancaq güc nisbəti Azərbaycanın tərəfində idi.

Yuxarıda da qeyd etmişdim, Azərbaycanın əsas məqsədi hansısa ərazini işğaldan azad etmək yox, qarşı tərəfin təslim olması idi. Təslimçilik şərtləri diktə etmək, qəbul etdirmək deməkdir. Ermənilər nəinki təslim oldu, ümumiyyətlə, 100 illik davalarını buraxıb getdilər. Azərbaycan isə 100 illik problemini kökündən həll etmiş oldu.

"19 sentyabr? Elə sıradan bir gün, yoxsa tarixində ilk dəfə suverenliyə qovuşmaq bayramı? Pardon, 20 sentyabrda oldu axı Dövlət Suverenliyi Günü. Bəs, buna qə-dər?: Azərbaycan müstəqil idi, amma suveren deyildi. Çünki ərazisi işğalda qalmışdı. Suverenlik? - global sistemdən baxanda ölkənin müstəqil qərar qəbul edə bil-mə qabiliyyəti və ərazi bütövlüyünün tam təminatıdır. Milli kimlik? Axı biz tərs kimi məhz bu lənətə gəlmiş mü-rəkkəb regional maraqlar uc-batından onu da yarımçıq formalaşdırırdıq".

Adalet.az xəbər verir ki, bu-nu politoloq Əziz Əlibəyli 2023-cü ilin 19-20 sentyabrın-da həyata keçirilən antiterror əməliyyatı haqda danışarkən

Politoloq: "İlham Əliyev hər şeyi dəyişdirdi, tarixin oxunu fırlatdı"

deyib: "İdeoloji qırıqlıq, gözü-qıpqı, faciələrlə dolu səhnələr ekranlardan evlərə daşdı, faciələr həyat şərtimizə, yaşa-mızın olmazsa olmazına çev-rildi, içərisində də çox pis bir qorxu, öfkə və məzлумluq. Əl-bəttə bu coğrafiyanın şərtləri belə idi, Azərbaycanı əhatə edən ölkələrin bitib-tükənmə-yən imperial maraqları, ərazi iddiaları, bu coğrafiyada sağ qalmaq, dövlətçilik elan et-mək, güclənmək, sonra da su-veren olmaq?: Yoxdur axı ta-rixdə nümunəsi ki, üç imperiya varisinin və ya özünün qənşərində kimliyini inşa edəsən.

Bir sözlə, son 300 illik tarixi geri çevirmək, yeni qalibiyyət erası başlatmaq, hamısı sentyabrın hekayələridir. İstər 27, istər 19, 20. Budur: səmada çaxan şimşəyin effekti, budur

dənizdə qalxan tufan, budur, dağlardan gələn qar dalgası. Çünki bu coğrafiyanın məğlu-biyyət əsaslı formalaşan dina-mikalarını dəyişdirmək qeyri-mümkün olub.

Bütün münasibətlər, işğal gücləri arasındakı balans məhz bu qaydalara söykənib. Onlar bunu beləcə davranışa oturdublar, düzən bu olub bölgədə. Amma İlham Əliyev hər şeyi dəyişdirdi, tarixin oxunu fırlatdı, yeni dövlət qurdu, özü də başı papaqlı - Suveren dövlət".

Vasif ƏLİHÜSEYN

2600 manat müavinət kimlərə ödəniləcək?

Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı Fərmana uyğun olaraq Nazirlər Kabineti valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara, habelə onların arasından olan şəxslərə ümumi təhsil, peşə təhsili, orta ixtisas təhsili və ali təhsil müəssisələrini bitirdikləri zaman 2600 manat birdəfəlik müavinətin ödənilməsi qaydalarını təsdiq edib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov məlumat verib. Deputat bildirib ki, yeni qaydalara əsasən, həmin vətəndaşlarımız təhsil pillərini başa vuran zaman dövlət büdcəsindən maliyyə dəstəyi əldə edə-cəklər. Qeyd edib ki, əvvəllər həmin şəxslər mövsümi paltar və ayaqqabı, habelə

ölkə üzrə orta əmək haqqının 2 misindən az olmamaqla birdəfəlik pul vəsaiti ilə təmin olunurdular. Son Fərmanla müavinət məbləğində artımlar həyata keçirilməklə yanaşı, həmçinin vəsait də dəqiqləşdirilir. V.Bayramov bu müavinətin ödənilməsin-də məqsədin valideynlərini itirmiş və vali-deyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların, habelə onların arasından olan şəxs-

lərin sosial təminatının daha gücləndir-mək olduğunu vurğulayıb. "Vəsaiti necə almaq əldikdə isə bu müavinət hər bir təh-sil müəssisəsinin büdcəsinə daxil edilir. Bu o deməkdir ki, həmin vətəndaşlarımız təh-sillərini başa vuran zaman həmin müəssi-səyə müraciət etməklə bu müavinəti ala bilərlər. Məsələn, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, habelə onların arasından olan şəxslər peşə təhsili müəssisəni və ya uni-versiteti təhsil alırsa, təhsilini başa vuran zaman yerində müraciət edərək həmin pulu ala bilərlər. Bu proses qısa müddət tə-ləb edir və bir neçə gün ərzində müavinə-tin əldə edilməsi mümkündür",- deyə mil-lət vəkili nəzərə çatdırıb.

Nicət

"Qızına təhsil vermək istəyən ailələrə iqtisadi dəstək proqramı həyata keçirilməlidir"

Xəbər verdiyimiz kimi, Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin üzvü İlham Məmmədov komitənin iclasında erkən yaşda qızların əre verilməsi hallarının son aylar bir neçə dəfə təkrarlandığını açıqlayıb. İ.Məmmədov təklif edib ki, bu məsələyə ya yenidən baxaraq qanunu sərtləşdirək, ya da başqa formasi-ni işləyib hazırlayaq. O, həm-çinin erkən yaşda qızların əre verilməsinə meyilli olan bölgələrdə profilaktik tədbirlərin aparılmasının da vacibliyini vurğulayıb.

Adalet.az-a açıqlamasında "Təmiz Dünya" Qadınlara Yar-dım İctimai Birliyinin sədri Meh-riban Zeynalova bildirib ki, qa-nunda sərtləşdirmə olduqca ailələr daha fərqli formalər tapıb

çıxarırlar: "Yadıma gəlir ki, so-nuncu dəfə qız hamilə oldu, əre verdilər və hamilə olduğuna gö-rə oğlan məsuliyyətdən azad ol-du. Mənə elə gəlir ki, bütün bun-ların kökündə daha çox paralel olaraq qızların təhlükəsizliyi və eyni zamanda karyerası üçün əngəllərin aradan qaldırılması və o cümlədən onların sahibkar kimi fəaliyyətinin dəstəklənməsi faizsiz kreditlər vermək və ya-xud da dəstək proqramları həya-ta keçirmək lazımdır. Hər bir ata istəyir ki, qızı hansısa bir təsire düşməsin. M.Zeynalova deyib

ki, mahiyyətcə biz o qədər də erkən nikaha meyilli deyilik:

"Mühit bu dəqiqə elədir ki, hər kəs öz övladına görə ehtiyat edir. Manipulyasiyalar, aldatma-lar, sui-istifadələr var, amma bu-nunla bağlı cəzalar yoxdur. Mə-sələn, Sovet dönməində tutaq ki, qız qanunsuz cinsi münasi-bətdə olarsa, o cəzalandırılardı. Amma indi deyir ki, 16 yaşın var və özün buna razılıq verib-sən. Məncə, etibardan sui-istifa-də etməklə bağlı cəzalar artırıl-malıdır. Məsələn, Hindistanda qızına təhsil vermək istəyən ail-əyə dövlət tərəfindən iqtisadi dəstək proqramı həyata keçirilir. Bunu bizdə də tətbiq etmək olar və gərək nəzarət də edilsin".

Vasif

Zərdüşt Əlizadə: «Əvvəl-axır onlar o torpaqları Fələstin dövlətinə qaytarmalı olacaqlar...»

ki, siz indi ağdərilləri ayrışeçki-liyə məruz qoyursunuz". Z.Əli-zadə deyib ki, indi İsraildə də eyni hadisə baş verir: "İsrail Fə-ləstin ərəblərinin hüquqlarını tapdalayır, beynəlxalq hüququ tanımır. Çünki arxasında Qərb durur. İndi isə tədricən Fələstin dövləti tanındıqca, indi 193 dö-v-lətdən 157-si tanıyır, vaxt gələ-cək bu rəqəm 190-na gəlib çıx-a-caq və onda İsraili yalnız və yal-nız Amerika qoruyub müdafiə edəcək. Onda da bütün dünya ölkələri deyəcək ki, necə olur ki, bütün dünya dövlətlərinin ziddi-nə olaraq bir dənə balaca dövlət olan İsrail Amerikanın köməyinə arxalanaraq Fələstin ərəblərinin hüquqlarını pozur. Ona qarşı məcbur olacaqlar ki, iqtisadi sanksiyalar tətbiq etsinlər. Mə-sələn, bu yaxınlarda bir neçə dövlətlər tələb etdilər ki, İsrail

avroviziya mahnı müsabiqəsinə buraxılmasın. Amma avroviziya mahnı müsabiqəsinin təşkilatçı-ları bildirdi ki, İsraili müsabiqə-dən çıxara bilərik. Onda bir neçə Avropa dövləti bildirdilər ki, onlar avroviziya mahnı müs-a-biqəsinə iştirak etməyəcəklər. İdman sahəsində də artıq bildiri-lir ki, biz İsrail komandaları ilə görüşmək istəmirik. Deməli, varlı ərəb dövlətlərinin rəhbərlə-rinin sayəsində deyil, bütün

dünya ictimaiyyətinin təzyiqi nə-ticəsində əvvəl-axır İsrail məc-bur olacaq ki, Fələstin ərəbləri-nin hüquqlarını tanısin. Bu isə çox mü-rəkkəb məsələdir. Çünki bir çox əraziləri onlar işğal edib və orda məskunlaşiblar. Amma əvvəl-axır onlar o torpaqları Fə-ləstin dövlətinə qaytarmalı ola-caqlar.

Və ya başqa bir çıxış yolu ki-mi yəhudiləri və ərəbləri vahid dövlətdə birləşdirən böyük bir fələstin dövləti yaradacaqlar. Təbbi ki, o mütləq demokratik olmalıdır, orda bütün əqidə sa-hiblərinin hüquqlarına təminat verən demokratik bir quruluş ya-radılmalıdır. Netanyahu haki-miyyəti hazırda soyqırım törədir. Adını terrorla mübarizə qoyub dinc əhalini qırırlar".

Ömər

ƏDALƏT • 26 sentyabr 2025-ci il

"Zəngəzur dəhlizinin işə düşməsi iki ölkənin ortaq maraq dairəsindədir"

"ABŞ Prezidenti Donald Trampın oğlunun Türkiyəyə yarı gizli səfərinin və Cumhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşünün mahiyyəti bəlli oldu. Ağ Ev sahibi türkiyəli həmkarını sentyabrın 25-də ABŞ-yə rəsmi səfərə dəvət edib. Görünür, Trampın oğlu Ərdoğanla bu səfərin təfərrüatlarını müzakirə edib. Donald Tramp işadamları kimi Ağ Evə dəvət etdiyi qonaqlardan və ya səfər etdiyi ölkələrdən siyasi və iqtisadi dividendlər əldə etməyə çalışır".

Adilet.az xəbər verir ki, bunu politoloq Elxan Şahinoğlu deyib.

Onun sözlərinə görə, Tramp digər ölkələrlə olduğu kimi, Türkiyə ilə də ikitərəfli ticarət sazişinin imzalanmasında maraqlıdır.

"Bundan başqa Tramp Türkiyənin ABŞ istehsalı olan "Boeing" təyyarələrini almasını istəyir. Ərdoğanın da Trampdan qarşılıqlı istəyi var. Ərdoğan Trampın F-16 və F-35 hərbi təyyarələrinin satışıyla bağlı razılaşma əldə etmək istəyir. ABŞ-nin keç-

miş administrasiyası Türkiyəyə hərbi təyyarə satmadı. Tramp isə bir işadamları kimi

Türkiyəyə hərbi təyyarələrinin satışını müzakirə etməyə hazır görünür. Çünki bu sövdələşmə ABŞ-yə əlavə gəlir saxlayacaq.

Prezidentlər Vaşinqtonda regional mövzuları da müzakirə edəcəklər.

Tramp Türkiyənin Avrasiya bölgəsində, o cümlədən Cənubi Qafqazda artan rəqəbatdan narahat deyil, əksinə Zəngəzur dəhlizinin işə düşməsi iki ölkənin ortaq maraq dairəsindədir".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Rza RZAYEV

Yadıma niyə düşdü?!

İllər öncə belə bir status yazmışdım - ilk öncə ANS TV bağlanandan sonra Vahid Naxışa müraciət etdim, ondan xahiş etdim ki, ANS TV bağlanmamışdan öncəki illərdə onun ad gününü təbrik edənlərin və ANS TV bağlanandan sonra onun ad gününü təbrik edənlərin statistikasını paylaşsın.

Bir neçə il sonra APA bir neçə gün bağlananda da Vüsalə xanıma müraciət etdim, ondan xahiş etdim ki, APA bağlanmamışdan öncə statuslarına bəyənmə işarəsi qoyanlarla, APA bağlanandan sonra statuslarına bəyənmə işarəsi qoyanların statistikasını paylaşsın.

Əslində, şəxsim bu statistikanı aparmışdı, Vahid Naxışın ad gününü təbrik edənlərin və Vüsalə xanımın statuslarını bəyənənlərin sayında 100/90 faiz azalma var idi...

Yadıma niyə düşdü?!

Adnan həbs olunub, həbs olunmamışdan öncə onunla şəkil çəkdirənlər, ona qardaş, dost deyənlər, onunla şəkil çəkdirib özünü xoşbəxt sayanlar indi siçan deşiyini satın alıblar, birinin də səsi çıxmır...

Dərdim nədir?!

Cəmiyyət həyatında baş verən bütün mənfi hadisələrin mənbəyi adamların bu ikiüzlülüğüdür!

Bildiyiniz kimi həbs həyatı yaşamışam, bir dəne də olsun dostum, qohumum məndən üz çevirmədi, hamısı yanımda oldu, məhkum edilmiş adam üçün bu əvəzədləməz haldır. İçəridə adam çöldən gələn dəstəklə nəfəs alır, həyata yenidən bağlanır...

Adam bu qədər imkanla - çox demirəm, on nəfər özünə sadıq, onun yolunda can qoyan dost qazana bilməyibse, deməli adamın özü də dostları, qohumları kimi imiş...

"Bizi özümüz olmağa qoymayan Qarabağ böyüklükdə məğlubiyyəti məğlub etmişik"

"Bəlkə də yaşadığımız zaman kəsiyinin sərhədlərinə sığmayan, bətnində iki əsrin arzularını daşıyan sevincin, xoşbəxtliyin ağırlığından hələ də əldə etdiyimiz Zəfərin nə qədər böyük bir məna yükü daşdığından fərqi deyilik. Biz, illər uzununu düşüncəmizə, ruhumuza, bütövlüyümüzdə qənim kəsilən, bizi əzən, aşağılayan, özümüz olmağa qoymayan Qarabağ böyüklükdə məğlubiyyəti məğlub etmişik!". Adilet.az xəbər verir ki, bunu millət vəkili Elçin Mirzəbəyli deyib.

"Biz, haqqımızı yeyən, gözümüzün içinə yalan və böhtan püskürən, yüzminlərlə soydaşımızı doğma yurdunun havasına, suyunu həsrət qoyan "üçbaşı əşdaha"ları yenmişik. Biz xeyrin şəər, işığın qaranlıq üzərində zəfərinin mümkünliyünü unutmuş, yadırgamış, hiyləgər, satqın, dönlük və riyakar dünyaya və bu dünyanın ədalətsiz düzenindən əzab çəkən, sarsılan hər kəsə haqqın bürüzlü və ləyaqətli qalib obrazını təqdim etməyi, nümunə göstərməyi bacarmışıq. Məhz bu səbəbdən, həm də boyasız-filansız, öz Dövlətimlə, Bayrağımızla, Ali Baş Komandanımızla, Ordumuzla və Yurdumla qürur duyuram!", - deyir millət vəkili bildirib.

Ömər

Reuters: "Bir çox ölkələr Ukraynaya hərbi yardımını dayandıra bilər"

Reuters agentliyi mənbələrinə istinadən yazır ki, ABŞ-in Ukraynaya hərbi yardımını azaltmasından sonra, Kiyev bir çox Avropa dövlətlərinin də maddi və hərbi dəstəyindən məhrum ola bilər.

Nəzərə alınsa ki, Ukrayna prezidentində etiraf etdiyi kimi, hərbi vəziyyət Ukrayna büdcəsinə ildə 120 milyard dollara qədər gəlir və bunun yarısı-60 milyard dollarını tərəfdaş ölkələr yardım edir, vəziyyətin heç də ürekaçan olmayacağıni demək olar. Bu arada, Avropa diplomatiyasının rəhbəri Kaya Kallas da, etiraf edib ki, Avropa İttifaqının Ukraynanı maliyələndirmək üçün vəsaitləri çatmır. Donald Trampın Ukraynaya maliyyə yardımını azaltması avropanı Rusiyanın dondurulmuş aktivlərindən istifadə etmək məcburiyyətində qoyur. Görünən odur ki, artıq dördüncü ildir Ukraynanı "zi-bilə salan", başda ABŞ olmaqla, Avropa dövlətləri, indi yavaş-yavaş yaxalarını geri çəkməyə hazırlaşırlar.

Rüstəm HACİYEV

"Ermənistan ilin axırına kimi yeni konstitusiyaya mətnini tam hazırlayacaq"

"Yekun sülh" müqaviləsi üçün Ermənistanda növbədənəkar seçkilər mümkündür. Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyanın gələcək ilin əvvəlində növbədənəkar parlament seçkilərinə gətirməsi mümkündür. Çünki, seçkilər iyun ayında olarsa, konstitusiyaya referendumu növbəti mərhələyə keçər və Azərbaycanla yekun sülh müqaviləsi 2027-ci ilə qala bilər. Yekun sülh müqaviləsinin gecikməsi isə, yeni təhdidlərin ortaya çıxmasına gətirib çıxara bilər".

Adilet.az xəbər verir ki, bunu politoloq Məhəmməd Əsədullazadə deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, Rusiya və İran prosesi pozmağa çalışır:

"Nikol Paşinyan "Mülki Müqavilə" partiyasının qurultayını keçirdi. Partiya yerli təşkilatlarını tam seçki üçün gücləndirir. Baş nazir regionalara da səfərlər edib. Növbədənəkar seçkilər üçün tam hazır siyasi vəziyyət yətişib. Əgər, Nikol Paşinyan seçkiləri iyununda və konstitusiyaya referendumu da 2026-cı ilin axır aylarında keçirilsə, proses uzana və yeni risklər meydana çıxma bilər. Amma növbədənəkar seçkilər və konstitusiyaya referendumu 2026-cı ilin ilk aylarında başlanarsa, N. Paşinyanın siyasi mövqeyi güclənə və Ermənistan Rusiyanın təzyiqləri neytrallaşar. Hazırda Türkiyə bu kontekstdə Ermənistanla konfedensial danışıqlar aparır. ABŞ də yekun sülh müqaviləsinin gələcək il bağlanması maraqlıdır.

Onu da qeyd edim ki, Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Azərbaycan adadır. Bu müstəvidə danışıqlar aparılması mümkündür. BMT Baş Assambleyası çərçivəsində prezident İlham

Əliyevlə Nikol Paşinyan və Türkiyə prezidentinin üçtərəfli görüşünün keçirilməsi istisna deyil".

M.Əsədullazadə deyib ki, Ermənistan ilin axırına kimi yeni konstitusiyaya mətnini tam hazırlayacaq:

"Geosiyasi proseslər və beynəlxalq situasiya gələcək ilin yayında yekun sülh müqaviləsinin bağlanmasını tələb edir. Ermənistan Baş naziri siyasi iradə göstərib, baş verənləri düzgün və pragmatik qiymətləndirsə, yekun sülh müqaviləsi bu ölkənin lehinə olacaq. Baş nazir Nikol Paşinyan "4-cü Respublikas" elan edir. Bunun üçün yekun sülh müqaviləsi mütləqdir".

Uğur

Daşqınlar Pakistana 7 milyard dollar ziyan vurdu

Pakistanda son onilliklərin ən pis daşqınları həm kənd yerlərini, həm də sənaye mərkəzlərini vurub, ölkəyə milyardlarla dollar ziyan dəyib, ərzaq təchizatı və ixracı çətinləşib.

Adilet.az xəbər verir ki, hökumət Beynəlxalq Valyuta Fondunun 7 milyard dollarlıq yardımı sayəsində iqtisadiyyatın sabitləşməsindən sonra kənd təsərrüfatı və emal sənayesinin bərpası nəticəsində 2026-cı il üçün 4,2% artım proqnozlaşdırırdı. Əvəzində, iyunun sonundan bəri Hindistandakı bəndlərdən sızan su ilə daha da güclənən rekord musson yağışları əhalinin sıx məskunlaşdığı və iqtisadi cəhətdən əhəmiyyətli iki əyalət olan Pəncab və Sindin böyük ərazilərini su altında qoyub.

Bir çox bölgələrdə sular hələ çəkilməyə deyil, səlahiyyətli və analitiklər kənd təsərrüfatı və istehsalatdakı ikili şoka görə indiki vəziyyətin ölkə ərazisinin üçdəbirinin su altında qaldığı 2022-ci ildən daha pis ola biləcəyi barədə xəbərdarlıq edirlər.

Düzenliklərin peyk şəkilləri selin miqyasını göstərir. GEOGLAM kənd təsərrüfatı monitoring təşkilatının hesabatına görə, avqustun 1-dən sentyabrın 16-dək azı 220 min hektar çəltik sahəsi su altında qalıb. Çəltik, pambıq və qarğıdalı istehsalı mərkəzi olan Pəncabda 1,8 milyon hektar kənd təsərrüfatı sahəsini su basıb.

Pakistan Fermerlər Assosiasiyasının sədri Xalid Bat deyib: "Çəltik əkin sahələrinin təxminən 50%-nə, pambıq və qarğıdalı məhsulunun 60%-nə zərər dəyib".

Hesablamalara görə, ölkədə məhsulun ən azı onda biri məhv olub, bəzi ərazilərdə tərəvəz itkisi 90%-ə çatıb.

Pakistanın planlaşdırma naziri Əhsan İqbal daşqınların ÜDM artımına mənfi təsir göstərəcəyini etiraf edib. Onun sözlərinə görə, dəyən ziyan barədə daha dəqiq məlumatlar təxminən iki həftə ərzində məlum olacaq.

"Mənə çatmır Xanı kimi belə təcrübəli insan bu cür səhv buraxsın"

"Xanı ilə uzun müddət bir yerdə xidmət etmişik. O, Kəşfiyyat böliüyünün təqdimatı, mən isə qərargahda əməliyyatçı idim. Cəsarətli, sadə, olduqca ziyalı bir insan idi. Düşmənin arxasına keçib dərinliklərə girib qayıdıb əməliyyat barədə məlumat verirdilər".

Adilet.az xəbər verir ki, bunu ehtiyatda olan polkovnik Azay Kərimov dünən minaya düşərək həlak olan kəşfiyyatçı Xanı kimi tanınan Səyyaf Əhmədov haqqında danışarkən deyib. Onun sözlərinə görə, ən çətin işləri gecələr səngər qazmaq olub: "Hər axşam zabit, gizir, əsgər fərq etməzdi, dizlərimiz üstündə erməniyə tərəf səngərlər qazırıdık. Ayağa durmaq olmazdı, ya uzanıqlı, ya da dizi üstə qazmalıydıq. Məqsəd ermənilərlə bizim aramızda olan 15 km neytral və baxımsız ərazini 20-25 metr aralıq məsafəsinə yaxınlaşdırmaq idi. Yeni erməni aşqıranda belə biz bunu bu məsafədən eşitməli idik. Eləcədə əksinə, hətta elə olurdu ki, iki erməni postunun tən ortasını gizlicə qazaraq arxalarına keçirdik. Mühasirəyə düşməsinlər deyər ermənilər məcbur olub geri çəkilməli olurdular. Bax belə dizlərimiz üstə 30-35 km torpağı geri özümüzdə qayıtdıq. Xanı ilə bir dəfə düşmənin arxasına keçdik. Xeyli iş gördük geri qayıdanda qəfil qabağımıza yerin altından bir qapı açıldı və içəridən işıq göründü. Təsədüfən ermənilərin yeraltı tunellərinin üstünə çıxmışdıq. Xanı çölə çıxan erməniyi vurdu, dalınca da içəri 2-3 el qumbarası atdıq və ermənilərin səs-küyü də kəsildi. Ancaq mənə çatmır belə bir təcrübəli insan bu cür səhv buraxsın. Çünki rəhmətlik ərazini yaxşı tanıyırdı. Allah Rəhmət eləsin".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Faiq QISMƏTOĞLU
faiqqismetoglu@box.az

Haqqa girmək...

Allah-Təala hərəyə bir tikə çörək qismət eləyib. Və Ulu Yaradanın nəsib etdiyi ruzini heç kəs onun əlindən ala bilməz. Hərçənd ki, bəzi vəzifəli şəxslər o çörəyi insanların əlindən almağa çalışıblar, amma buna gücləri çatmayıb və bundan sonra da gücləri çatmayacaq! İndi keçək əsas mətləbə.

Artıq bir neçə həftədir ki, Hava Limanında hər taksi şirkətinə sərnişin daşımağa icazə verilmir. Niyə verilmir? Biraz səbrli olun hər şeyi incəliyinə kimi izah edək. Kimlərinse havadarlığı hesabına yalnız bir taksi şirkətinə razılıq verilib. Həmin taksilər isə "London taksiləri" adlanır. Guya bu taksilərdə xidmət çox yüksək səviyyədədir. Məgər başqa taksi şirkətlərində xidmətin səviyyəsi aşağıdır? Bax, bunu heç kim dəqiq deyə bilməz.

Bilinən odur ki, hər yerdə olduğu kimi, taksi şirkətləri sahəsində də monopoliya mövcuddur. Məhz bu monopoliyanın nəticəsidir ki, yeni taksi xidməti başlayan Hava Limanından şəhərin ən yaxın yerinə 20 manata aparır, mərkəzə və bir qədər kənar yerlərə isə 30-35 manatdır! Xidmət də əvvəlkindən heç nə ilə fərqlənmir. Hansı ki, əvvəllər Hava Limanından "Koroğlu" metrosuna başqa taksilər 7-8 manata aparırdı. Təbii ki, bu da o taksilərdən istifadə edənlərə sərf edirdi. İndi isə o biri taksiləri həmin yərə buraxmırlar.

Heç onları Hava Limanına girməyə belə qoymurlar və deyirlər ki, sizin icazəniz yoxdu. Hava Limanından gələn sərnişinlər bahalıqdan şikayət edirlər. İstanbuldan qayıdan Həmid Abbasov deyir ki, bu nə oyundur, başımıza açırlar. Dünyanın heç bir yerində belə bir şey yoxdur. Kimin ürəyi necə istəyir o taksi şirkətindən istifadə eləyir? İndi mən onların acığına burdan gedib qabaqda başqa taksiyə minəcəm. Bunlar məndən 20 manat istəyir, amma bura buraxılmayan taksilər bizi 7 manata aparır. Görün, nə qədər qiymət fərqi var.

İnsanların haqqına girmək böyük günahdır. Amma "London taksilər"inin məxsus olduğu şirkət digərlərinin haqqına girib böyük günah edir. Bizim ölkəmiz demokratik, hüquqi və sivil dövlətdir. Bir şirkətin digərlərinin haqlarını mənimləməsi birmənalı olaraq qanun pozuntusudur. Bəs bu qanun pozuntusunun qarşısını kim almalıdır?! Təbii ki, aidiyyəti qurumlar! Onlar da hələ ki, susurlar və elə bilirlər ki, susmaq həmişə qızıldır!!!

Rusiya eskalasiyaya səbəb olan hərəkətlərə görə tam məsuliyyət daşıyır

NATO Rusiyanın Estoniyanın hava məkanını pozması səbəbindən müttəfiqlərini müdafiə etməyə hazır olduğunu bəyan edib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə NATO-nun

bəyanatında deyilir. "NATO və müttəfiqləri beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq özlərini müdafiə etmək və bütün istiqamətlərdən təhdidləri çəkəndirmək üçün bütün lazımi hərbi və qeyri-hərbi vasitələri tətbiq edəcəklər. Biz lazım bildiyimiz şəkildə cavab verməyə davam edəcəyik. 5-ci maddəyə sadiqliyimiz sarsılmazdır", - sənəddə deyilir.

Bəyanatda qeyd olunur ki, Rusiya bu eskalasiyaya səbəb olan hərəkətlərə görə tam məsuliyyət daşıyır.

Eyni zamanda, alyans Rusiyadan belə addımlara son qoymasını tələb edib.

NATO Nizamnaməsinin 5-ci maddəsi hər hansı ölkə silahlı hücumla məruz qalarsa alyansın cavab tədbirlərini nəzərdə tutur.

Qeyd edək ki, hadisə sentyabrın 19-da baş verib. Rusiya Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus üç qırıcı icazəsiz Estoniyanın hava məkanına daxil olub və orada təxminən 12 dəqiqə qalıb.

Cavab olaraq Estoniyanın hava məkanının qorunması üzrə NATO missiyasında iştirak edən İtaliyanın F-35 qırıcıları havaya qaldırılıb.

Estoniya hakimiyyəti bunun 2025-ci ildə Rusiyanın onun hava məkanını artıq beşinci pozuntusu olduğunu bəyan edib və NATO üzrə müttəfiqlərlə məsləhətləşmələr istəyib.

Liftlərə qənim kəsilənlər

Heç kimə sirr deyil ki, yüksək mərtəbəli binalarda liftlərə çox böyük ehtiyac var. Doqquz mərtəbəli binalardan tutmuş iyirmi mərtəbəli, hətta daha yüksək mərtəbəli binalara qədər liftlər quraşdırılır.

Həmin liftlər bir gün, bir həftə, bir ay işləməyəndə sakinlərin nələr çekdiyini bir Allah, bir də özləri bilir. Amma gəlin onunla razılaşaq ki, bir çox sakinlər liftlərdən istifadə edərkən lazımi qaydalarla əməl etmir, lifti tez-tez lazım olmadığı halda düyməni basaraq onunla oynayıb, hətta onun qapısı bağlananda əli ilə tutub, bağlanmağa qoymur.

Belə də olanda liftlər tez sıradan çıxır. Neçə-neçə sakin mövcud qaydalarla əməl etmir. Bəzi sakinlər isə daha qabağa gedərək liftdən istifadə etdiklərinə baxmayaraq, onun istismar pulunu aylarla verməkdən boyun qaçıırırlar. Nəticədə yük həmişə pul verən sakinlərin üzərinə düşür. Ona görə də, hər bir sakin liftdən istifadə qaydalarına əməl etməlidir!!!

Yağışlı havada ara məsafəsi saxlayın!

Bir neçə gündür ki, respublikamızın ərazilərinə fasiləsiz yağışlar yağır. Təbii ki, yağışın davamlı olaraq yağması ölkəmizin avtomobil yollarında da bəzi çətinliklər, problemlər yaranır.

Daha doğrusu belə hava şəraiti qezaların baş verməsinə münbit şərait yaradır. Yeni yollar sürüşkən olur, gecə saatlarında yollar yaxşı işıqlandırılmadıq üçün piyadalar yolu keçərkən ağır vəziyyətlə üzləşir. Ona görə də belə günlərdə sürücülər daha diqqətli olmalı, ara məsafəsi saxlamalı, manevr qaydalarını pozmamalı, bir sözlə, məsuliyyət olmalıdır.

Heç şübhəsiz, yağışın fasiləsiz olaraq yağması birmənalı olaraq sürücülərdən daha böyük ustalıq, səriştə tələb edir. Başqa sözlə deməli olsaq, yollar sürüşkən olarkən texniki cəhətdən nasaz avtomobillə yola çıxmamalı, əyləc sisteminədən lazım gəldi, gəlmədi, istifadə olunmamalıdır.

Çox təəssüf ki, bəzi sürücülər yağış yağarkən və yollar sürüşkən olarkən qəfil əyləc basır və zaman avtomobil idarə etmədən çıxır, ağır qezalar baş verir. Bütün bunlar qarşısını almaq üçün sürücülər və hərəkət iştirakçıları diqqətli olmalı, yol hərəkəti qaydalarına əməl etməlidirlər!!!

Kortəbii tikilən evlər...

Bir çox insanlar harada ucuz ev var, onu almaq istəyir. Əlbəttə, camaatı qınamalı deyil və insanlar el dilində deməli olsaq yorğana görə ayaqların uzadır.

Bundan da istifadə edən "maklər"lər ucuz qiymətə tikilib başa çatmış evləri insanlara satırlar və həmin evlərin nə sənədləri, nə də çıxarışı olur. Ən yaxşı halda o evlərin bələdiyyə sənədləri olur, bərkə düşəndə də bu sənədlər keçərlili sayılır.

Məsələn, Masazır bir - birinə bitişik tikilmiş onlarla evləri "maklər"lər ayrı-ayrı şəxslərə satıb. İndi aidiyyəti qurumlardan gəlib onlara deyirlər ki, evlərinizin qanuni sənədləri yoxdur, strateji əhəmiyyət boru xətlərinin üstündə tikmisiniz, ona görə də, evləriniz sökülməlidir.

Və artıq tikilməkdə olan bir neçə mənzili söküblər. Bəs onda o evlər inşa olunanda bu evləri sökən qurum hara baxırdı? Axı icra orqanlarının icazəsi olmadan Bakıda daş-daş üstə qoymaq mümkün deyil. Və son nəticədə zərbə alın tərilə pul qazanıb ev alan insanlara deyir.

Ev söküməyə, ev dağıtmağa nə var ki? Oğul odur ki, ev tikənə kömək edərsən bunu da hər vəzifəli şəxs, hər adam bacarmır!!!

Qatar stansiyaya 4 dəqiqəyə gəldi...

Sentyabrın 15-də dərslər başlayan günü həmişə olduğu kimi, bu ildə hamı yeraltı, həm də yerüstü nəqliyyat vasitələrində sıxlıq yaşanmış. Xüsusilə də, metronun bütün stansiyalarında sıxlıq yaranmış.

Amma buna da şükür, çünki ötən ildəki kimi stansiyalara düşmək ələ müşkül olmayan. Belə ki, ötən il metronun "Elmlər akademiyası", "28 may", "Koroğlu" və digər stansiya-salarında sərnişin sıxlığında ora daxil olmaq mümkün deyildi. Ancaq bu il deyəsən, bu məsələlər bir qədər öz həllini tapmış.

pib. Bu da öncədən görülməli qabaqçılıq tədbirləri nəticəsində gerçəkləşdirilib.

Metropoliten rəhbərliyi bildirmişdi ki, şəhər, günorta və axşam saatlarında sıxlıq olarkən qatarlar arasındakı interval 2 dəqiqə olacaq. Lakin biz "Elmlər akademiyası" stansiyasında bunun əksini görürük. Gördük ki, sentyabrın 15-də saat 13:6-da "Dərnəgül"dən "Həzi Aslanov" stansiyasına gedən qatar "Elmlər akademiyası"na 4 dəqiqədən sonra çatdı. Hansı ki, metropoliten rəhbərliyi və əməkdaşlar bu problemi də aradan qaldıracaq, sərnişinlərin mənzil başına rahat gedib çatmasına əlverişli şərait yaradacaqdır!!!

Mal ətinin kiloqramı 17 manat!

Son bir ayda mal ətinin bir kiloqramının 2 manat bahalaşması təbii ki, insanların böyük narazılığın və narahatlığına səbəb olub. Aydındır ki, birdən-birə 3 manat qalması heç də cəmiyyət tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb.

Amma görünən odur

ki, böyük qiymət fərqi yaranıb. Belə gətirsə, Yeni ilə qədər mal ətinin qiyməti 20 manata çatıb. Və əgər istiliyin, qazın, işığın, suyun qiyməti bahalaşırsa, aydıncı ki, ətin də qiyməti qalxacaq. Hələ biz mal ətinə danışıq.

Quzu ətinin qiyməti isə bu gün 20 manatdan bahadır. Bəs görəsən, aidiyyəti dövlət qurumları niyə bahalaşma ilə bağlı qabaqçılıq tədbirlər həyata keçirmək istəyir? Bax bu, təəccüblüdür. Biz belə düşünür ki, oliqarxlar et satışı bazarında da elə keçirib.

Mal ətinin qiyməti Qazaxıstanda 8 manat, bizdə isə 17 manatdır. Hər halda, hökumət bu barədə ciddi addımlar atmalıdır. Bu addımlar nə vaxt, nə zaman atılacaq, onu aidiyyəti qurumlar deyə bilər!

Avtobusun güzgüsü niyə sındırıldı?

Hər bir nəqliyyat vasitəsi yol hərəkəti qaydalarına uyğun idarə olunanda, heç şübhəsiz qezalar da baş vermir. Çox təəssüf ki, bu bəzən belə olmur. Yeni yol hərəkəti qaydaları bir neçə sürücü tərəfindən pozulması faktı sərnişinlərə həyəcanlı anlar yaşadır.

Belə vəziyyətlə biz tez-tez üzləşirik. Heç uzağa getməyək, sentyabrın 15-də günorta saat 14 radələrində 50 nömrəli marşrutda hərəkət edən avtobus Yeni Günəşli qəsəbəsinə gedir. Babək prospektində körpünün üstündə 90-JE-354 nömrəli bir yük maşını biz içərisində olduğumuz avtobusu ötmək istədi. Hansı ki, körpünün üstündə nəqliyyat vasitəsinin ötmək kobud qayda pozuntusudur.

Amma buna əhəmiyyət verməyən yük maşının sürücüsü qarşı tərəfin yoluna çıxaraq avtobusu ötdü və onun güzgüsünü sındırdı. Az qalmışdı ki, avtobus körpüdən yola aşsın. Sadəcə olaraq Allahın və sürücünün köməyi hesabına qəza baş vermədi. Yük maşını bir qədər gedib, yolun sağında saxladı və avtobus sürücüsü ilə anlaşıb, ona dəyən ziyanını ödədi.

Bəs avtobusda qəza şəraitində sərnişinlərə qorxulu anlar yaşadığına görə, onlara dəymiş mənəvi ziyanı kim ödəyəcək? Bəs avtobus körpüdən aşsaydı neçə? Bu vaxt heç şübhəsiz ki, ölənlər və xəsarət alanlar olacaqdı, bəs onun cavabını kim verəcəkdi? Yük maşının sürücüsü? Xəşbəxtlikdən qəza baş vermədi. İnanırıq ki, Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi idarəsi qəza şəraiti yaranan və sərnişinləri ölüm təhlükəsi yaranan 90-JE-354 nömrəli yük maşını tapacaq və sürücünü inzibati məsuliyyətə cəlb edəcəkdir. Və qəza vəziyyəti yaranan digər sürücülər də ibrət olar?

EMİL FAİQOĞLU

"Bu əməliyyatla 10 min erməni silahlısı əsgərimiz tərəfindən fərari statusu ilə "təltif" edildi"

"Vətən müharibəsi başa çatdıqdan sonra Ermənistan birgə bəyanatla üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməkdən boyun qaçırdı. Azərbaycanın dəfələrlə təklif etdiyi sülh çağırışları nəticəsiz qaldı. Əvəzində isə Ermənistan rusların müvəqqəti olaraq Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşməsindən istifadə edərək ərazimizə silah-sursat, mina, şəxsi heyət, texnika, vasitə və avadanlıq daşıyırdılar ki, onlar da hərbi təxribatlar zamanı erməni silahlıları tərəfindən Azərbaycana qarşı istifadə olunurdu".

Bunu Adalat.az-a açıqlamasında hərbi ekspert Ədalət Verdiyev deyib.

Hərbi ekspert bildirib ki, 2023-cü ilin aprel ayından başlayaraq erməni təxribatları xüsusilə intensivləşmişdi:

"Rusiya kontingenti isə Azərbaycan ərazilərinə silah-suratın daşınması üçün minbit şərait yaradırdı. Digər tərəfdən isə bizə məxsus olan faydalı qazıntı yataqları qeyri-qanuni olaraq erməni tərəfindən istismar olunurdu və Ermənistanla daşınırdı. Bu fəaliyyətlər isə bizim üçün tamamilə yolverilməz idi".

Ə.Verdiyev deyib ki, Laçın keçid məntəqəsinin qurulmasından sonra bu daşınmaların qarşısı alındı:

"Lakin yenə də ruslar erməni silahlılarını nə tərkisilah etdilər, nə də Azərbaycan ərazilərindən çıxardılar. Ümumilikdə antiterror əməliyyatına qədər rusların nəzarətində olan ərazidə 10 mindən artıq erməni silahlısı mövcud idi və onlar növbəti silahlılarını təhvil verib ərazidən çıxmağa, əksinə olaraq Azərbaycan hərbiçilərinə qarşı təxribatlar törədirdilər".

O, deyib ki, bu azmış kimi separatçılar özlərinə dirnağarası "prezident" seçkiləri keçirirdilər:

"Azərbaycanın sülh çağırışlarına reaksiya verməyən Qarabağdakı separatçı rejim isə özlərinin növbəti dirnağa-

rası "prezident" seçkilərini keçirirdilər, qondarma parlament adından Azərbaycan dövlətinə qarşı bəyanatlar səsləndirirdilər. Digər tərəfdən isə mövqələrimizi, əsgərlərimizi atəşə tuturdular, ərazilərimizin minalamasın davam etdirirdilər. Döyüş mövqələrində səngərlər qaf

zırdılar, mühəndis qurğuları, sığınacaqlar və sair inşa edirdilər. Digər tərəfdən isə erməni silahlıları Azərbaycanın vətəndaşlarının və hərbi qulluqçularının hərəkət etdiyi yollara 2021-ci ildə Ermənistanla istehsal olunmuş minalar yerləşdirirdilər və bu minalara görə həm mülki şəxslərimiz, həm də polis və hərbi qulluqçularımız xəsarətlər alırdılar və bəziləri isə həyatlarını itirirdi".

Ə.Verdiyev deyib ki, belə olan halda Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2023-cü ilin 19 sentyabr tarixində Azərbaycan Respublikası ərazisində konstitusiyaya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədi ilə rusların müvəqqəti nəzarətində olan ərazilərdə lokal xarakterli antiterror əməliyyatlarının başlanması üçün əmr verdi: "Cəmiyyəti bir gün davam edən əməliyyatlarda erməni separatçıları təslim oldular, növbəti kapitulyasiya aktını imzaladılar və Azərbaycan Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı

qüvvələrinin birləşmələri, qeyri-qanuni silahlı dəstələr tamamilə silahı yerə qoydular, Azərbaycana təslim oldular, hərbi mövqələrini tərk etdilər və silahlarını da ölkəmizə təhvil verdilər. Bununla da növbəti 10 min nəfərdən ibarət erməni silahlısı Azərbaycan əsgəri tərəfindən fərari statusu ilə "təltif" edildi.

Əməliyyatların başa çatmasından səkkiz gün sonra Qarabağda cəmiyyəti üç həftə əvvəl dirnağarası "prezident" seçilən Samvel Şahramanyan qondarma rejimin ləğvi ilə bağlı sənədi imzaladı. Ardınca isə Ermənistan ordusunun Azərbaycan ərazisində yerləşən hissələrinin tərkisilah edilməsi ilə ölkəmizin ərazisindən çıxarılması prosesi başa çatdı. Qarabağda qeyri-qanuni xunta rejimi tamamilə ləğv edildi, separatçıların əvvəl də, daha sonrakı dövrlərdəki rəhbər şəxsləri həbs edildi və bu antiterror əməliyyatı ilə Azərbaycanın dövlət suverenliyi tam təmin edildi".

Hərbi ekspert deyib ki, Azərbaycanın Zəfər tarixinin qızıl hərflərlə yazılmış səhifələrindən biri olan antiterror əməliyyatları nəticəsində əsgərimiz Xankəndidə, Xocalıda, Ağdərədə, Xocavənd və Əsgəranda üçrəngli bayrağımızı qaldırdı: "Bu əməliyyatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tam bərpası ilə yekunlaşdı. Ardınca isə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Ali Baş Komandan İlham Əliyev Vətən müharibəsindəki Zəfərin üçüncü ildönümünə həsr olunan hərbi paradı məhz Xankəndi şəhərində keçirməklə ordumuzun, dövlətimizin, xalqımızın, birliyi və bərabərliyi nəticəsində əldə olunan möhtəşəm bir qələbəmizi bütün dünyaya elan etmiş oldu".

Ömə

Elxan ŞÜKÜRLÜ

Konstitusiyaya dəyişikliyini zəruri edən səbəblər

Azərbaycan Konstitusiyasına dəyişikliklər edilməsi üçün yaxın aylarda referendumun keçirilməsini zəruri edən əsas səbəblərdən biri Ermənistanla yekun Sülh Sazişinin imzalanmasına hazırlıqdır.

Avqustun 8-də Vaşinqtonda Sülh Sazişinin razılaşdırılması mətni paraflanıb və orada açıqca göstərilir ki, tərəflərdən heç biri özünün daxili qanunvericiliyinin müddəalarına bu Sazişi icra etməməyə haqq qazandırmaq üçün istinad etməyəcəklər.

Deməli, hər iki ölkənin daxili qanunvericiliyi indidən yekun Sülh Müqaviləsinə uyğunlaşdırılmalıdır.

Ermənistan Konstitusiyasına dəyişikliyin edilməsi Azərbaycanın əsas tələblərindən biridir və Paşinyan hökuməti də artıq buna hazırlıq aparır. Eyni zamanda, qüvvədə olan Azərbaycan Konstitusiyasında da müəyyən maddələr var ki, Ermənistanla yekun Sülh Sazişinin imzalanması prosesinde ortaya çıxacaq problemlərin həllində hökumətimizin fəaliyyətini məhdudlaşdırır, ona çəvik qərarların qəbulunda maneçilik törədir. Söhbət, ilk növbədə, sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası zamanı, xüsusən də anklavlarla bağlı məsələnin həllində ortaya çıxacaq hüquqi məsələlərdən gedir. Məlum olduğu kimi, hazırda Ermənistan ərazisində Azərbaycanın 4 (Kərkli, Yuxarı Əskipara, Sofulu, Bərxudartlı), Ermənistanın isə Azərbaycan ərazisində 1 (Başkənd) anklavı var. Anklavlarla bağlı məsələnin necə həll ediləcəyi ilə bağlı arxa planda danışıqlar aparılma da, detalları barədə ictimaiyyətə hələlik ətraflı məlumat verilmir.

Paraflanmış Saziş mətnindən belə çıxır ki, ilkin olaraq, SSRİ dövründəki sərhədlər əsas götürülməklə delimitasiya və demarkasiya prosesi aparılacaq. Reallıqda isə anklavlara əhalinin qayıdışını və təhlükəsizliklərini təmin etməkdə hər iki tərəf ciddi problemlərlə üzləşəcək, sülhdə maraqlı olmayan üçüncü tərəflər isə bu durumdan istifadə edəcəklər. Deməli, anklavlar məsələsi, gec-tez, "ərazi mübadiləsi" variantını hər iki ölkənin siyasi gündəliyinə daşıyacaq. Qüvvədə olan Azərbaycan Konstitusiyasının 3-cü maddəsinin II hissəsi və 11-ci maddəsinin III hissəsi isə Azərbaycan hakimiyyətinə "ərazi mübadiləsi"ni - sərhədlərin dəyişdirilməsini qadağan edir. Bu məsələ yalnız referendumla həll oluna bilər! Deməli, Ermənistanla yekun Sülh Müqaviləsinin imzalanması üçün bu maddələr ya Azərbaycan Konstitusiyasından çıxarılmalı və ya ona dəyişiklik edilməlidir.

Xatırladaq ki, hazırda Ermənistan ərazisində olan 4 anklavın (Kərkli, Yuxarı Əskipara, Sofulu, Bərxudartlı) toplam ərazisi 59,9 kv km, Azərbaycan ərazisindəki Ermənistan anklavının (Başkənd) ərazisi isə 40 kv km-dir.

Problem ondadır ki, anklavlar Sovetlər dövründə olduğu kimi qaytarılacağı təqdirdə, bir tərəfdən, ora əhalinin köçürülməsi, gediş-gəliş uzun illər çətinlik yaradacaq, o biri tərəfdən də Ermənistanın Gürcüstan və İrana gedən magistral yolları Azərbaycanın, Azərbaycanın Gədəbəy rayonunun bir neçə kəndinə gedən yolu isə ermənilərin nəzarətində düşəcək.

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri isə Vaşinqtonda imzaladıqları sənədlərlə bəyan ediblər ki, tərəflər arasında münaqişəyə yol açacaq köhnə dəftərləri birdəfəlik qapatmaq və gələcəyə hər hansı problem saxlamamaq niyyətindədirlər.

"İnanıram ki, Əlisəmid bu böhranlı vəziyyətdən çıxacaq..."

Xəbər verdiyimiz kimi, şair Əlisəmid Kürün səhhətində ciddi problemlər yarandığı üçün o bir neçə gündür ki, xəstəxanaya yerləşdirilib. Şairə görə, qələm yoldaşları, oxucular çox narahatdır.

Məsələylə bağlı Adalat.az-a danışan yazıçı Nəriman Əbdülrəhmanlı qələm dostunun tezliklə öz sağlamlığına qovuşacağına ümid etdiyini bildirib: "Əlisəmidlə qırx ildən artıqdır ki, tanışıq, uzun müddət bir yerdə işləmişik. Yəni bizim tanışlığımız 80-ci illərin ortalarına gedib çıxır. Onu tanımağımdan əvvəl də yaradıcılığına belə idim, haqqında da bütün bir portret yazmışam. Yəni Əlisəmid həmişə şair, insan kimi dəyərləndirilməli insanlardan olub.

İnsan xəstələnə də bilər, yaş da özünü göstərir. Ancaq Əlisəmid ruhən də, fiziki cəhətdən də möhkəm olub. İnanıram ki, o bu böhranlı vəziyyətdən çıxıb yenə yaradıcılığı ilə məşğul olacaq. Onun mənəvi gücü də, iradəsi də buna bəs edir". Yazıçı deyib ki, belə situasiyalarda dövlət qurumları yaradıcı adamlara yardım etməlidir: "Heydər Əliyev Fondu kömək etməlidir. Bu təkcə Əlisəmid Kürə bağlı deyil. Yaradıcı adamların əksəriyyətinin maddi cəhətdən böyük imkanları olmur. Hətta öz müləcəllərini təmin edə bilmirlər. Ona görə də təbii ki, dövlət qurumlarının və ya Heydər Əliyev Fondu kimi xeyriyyə fondu bunu öz üzərinə götürsə, çox yaxşı olar".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Uğur

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglua@mail.ru

NUR İÇİNDƏ KEÇƏN AN

Ustadım Seyran Səxavətin şeirini dinlədim

Bu bir həqiqətdir ki, sözlə musiqi həmişə bir-birini tamamlayıb. Ona görə də söz olan yerdə musiqinin, musiqi olan yerdə sözün at oynatması təbii bir şeydir. Təbii olan isə həmişə ruh oxşayır, könül sevinir. Bax, bu mənada hər dəfə kökləndiyim musiqinin sözünü də özümdən asılı olmadan gözüm, könülüm axtarıb tapır. Yəqin ki, siz də beləsiniz. Əgər bir anlıq gözümüzü yumub həmin musiqini dinləsəniz, o səsin də sizin yanınızda olduğuna, sizinlə çiyin-çiyinə dayandığına əmin olacaqsınız... Yəqin ki, Seyran Səxavətin xanəndəliyimizin, müğənnilərimizin ifasında səslənən şeirlərini dinləmişiniz. Və onun musiqiyə necə yatdığına da hiss edib yaşamısınız.

Bugünlərdə Seyran Səxavətin ilk kitabı diqqətimi çəkdi. Əl boyda olan kitabı vərəqləyəndə, yeni "Mənim planetim"lə tanış olanda yenə həmin musiqinin kitabxanama axıb gəldiyini hiss etdim və elə həmin ovqatla da "Bir şairin bir şeiri" layihəmin mövzusunu tapdım. Bu mövzu da Seyran Səxavətin "Həzin-Həzin"i oldu. Şair yazır ki:

*Tarını götürüb düşdün canıma,
Nidalar gözümə göründü, qardaş.
Xallar damarımdan keçib qanıma,
Bütün bədənimi süründü, qardaş.*

Misralar tarın sədaları altında artıq mənim də içimdə sürünürdü, məni də çəkib aparırdı o simə tərəf, o barmaqlara tərəf, o avaza tərəf və elə bildirdim ki, həqiqətən o tarı sinəsinə sıxan adamla, o ifaçı ilə üz-üzə dayanmışam. Hətta onun başını tara necə söykədiyini, gözlerini necə yumduğunu hiss edirəm, görürəm. Və bu ovqat da məni sözün meydanına tərəf çəkir. Həmin an böyük xanəndəmiz, mərhum və unudulmaz İslam Rzayev yazılmış misralarımı düşünürəm. Elə bilirəm ki, o tarın sədasında bu misralar da ruha xoş gəlir:

*mən bu səsin işığını görürəm
bu səs mənə təbiəti göstərir.
kol dibinə sığınaraq gizlənən -
toxunmadan, bənövşəni göz dərir...*

Bilmirəm, siz indiki anda nə düşünürsünüz, nəyi xatırlayırsınız. Amma mən elə bilirəm ki, Seyran Səxavətin misralarının yaratdığı ovqat, barmaqların simə verdiyi dəyər indi o qədər yerinə düşübdür ki, orada saatlarla oturub qal-

maq, xəyala dalmaq mümkündür və xəyal da qanadlandıqca istər-istəməz İslam Rzayevin səsi də gəlib tapacaq səni.

Çünki onu arzulayırsan, onun işığına üz tutmusan. Bunu təkcə mən demirəm. Bunu həm də Seyran müəllimin misraları deyir:

*Tar üstə xəyala elə daldın ki,
Babamın zilini, pəsini duydum.
Sən elə çaldın ki, elə çaldın ki,
Ötən əsrlərin səsinə duydum.*

Mən təkcə bugünün səsinə, bu anın ovqatını özümə kökləmişdim və özümü də ona təslim etmişdim. Amma Seyran müəllim ötən əsrin də səsinə şeirə çevirib onu da yaddaşımızın qaranlıq guşəsindən çəkib çıxarıb işığa. Həm zili, həm pəsi nur olan o səs yolumuza səpələnib. Və biz də bu yolla həmin o səsin dalınca getmişik və gedirik. Ona görə də yazıram:

*mən bu səsin gözələrini görürəm
ovsunlayır qəmzəsiyənə, nazıyan.
mən bu səsin izlərini görürəm -
vəsf etmək çətindi bir yazıyan...*

İnanın ki, bu yaşadığım, bu şeirləşdirdiyim misralar bir reallığın, bir gerçəyin özüdü, əks-sədasıdır. Xüsusilə, böyük xanəndənin ifasında dinlədiyim bir az kədərli notlara köklənən "Mən dünyada olmayanda" nəğməsi məni əməli-başlı özümdən alır. O səs də, o ifa da mənim üçün möcüzəyə çevrilib. Bu sirlər dünyasında həm səsin, həm musiqinin təsiri ilə axtardığın gözün, gülün, çiçəyin özünü görmək və bir də sənə o musiqini təqdim edən baxışlarını oxumaq, qəlbinin döyüntüsünü duymaq, Segah, Şur ovqatı yaşamaq necə də gözəldir. Bunun da gözəl olduğunu bir az da dəqiqləşdirsəm, o gözəlliyin yaşanmasının zərurə-

tini də Seyran Səxavət deyir mənə, eləcə də sizə:

*Gül, gülən gözündə şimşəklər çaxsın,
Mizrabı tellərə vur həzin-həzin.
Bu elin qəlbinə süzülün, axsın,
Segah həzin-həzin, Şur həzin-həzin.*

Həqiqətən, Şurun da, Segahın da həzinliyində sözün gözəlliyi də, yatımı da adamın şah damarına qədər işləyir. Elə bilirsən ki, o sözü də sən yazırsan, sən deyirsən. Bax,

bu balanslaşdırma, bu tarazlıq az qala adamın ayağını yerdən qoparır. Və sənin ruhunla birlikdə, cismində fəza da ən gözəl bir məkanda qərar tutur. Orada səni işığına getdiyən səs qarşılayır. O səs də İslam Rzayevin səsidir:

*mən bu səsin allərini görürəm
qarıdırır, sıgallayır saçımı.
mən bu səsi köynək kimi geyirəm -
unutdurur kədərini, acımı.*

Deyə bilərsiniz ki, burda mən bədii sözün gücünə söykənmişəm. Necə deyərler, şairlik eləmişəm. Amma bütün hallarda yenə təkrar edirəm ki, İslam Rzayevi dinləyəndə, Dədə Süleymanın səsinin içərisində olanda mən həqiqətən səsin əlini, ayağını da, yəni bütün vücudunu görə bilirəm. Lakin bilmirəm ki, bunun səbəbi, nədəni nədir?! Ona görə də lap çox dinləyirəm. O nədəni tapmaq yolundan dönmürəm. Bu yolda Seyran müəllimin misraları da köməyimə çatır:

*Bir ölən həsrətim dirilib indi,
Fikirlər beynimi yormağa istəyir.
Sarı sim sərhəddə gəlib indi,
Mizrab o sərhəddi qırmağa istəyir.*

Yəqin ki, bu məqamda mənim niyə məhz Seyran müəllimin misralarının köməyimə

çatdığını söyləməyimin açmasını tapdınız. Həqiqətən, bir sevgi həsrəti, bir ömür nisgili, bir sərhəd xətti kəsir yolunu. O yolu ancaq səs və musiqi keçib gedə bilər, bir də xəyalım. Elə həmin xəyalla da indiki anıma, yəni kitabxanamda baş-başa qaldığım dünyaya qayıdırəm. Misralar yenə öz axarı ilə sıralanır. Bu misralar İslam Rzayevdən, onun səsinin bəhrələndiribdi:

*mən bu səsin özü ilə üz-üzə,
danışırım, illər düşür yadıma.
toxunanda ürəyimə kim isə -
simurq kimi gəlib çatır dadıma!*

İnsan ümitsiz olanda samən çöpünü də axtarır. Kül altındaki qoru da ariyır. Bu mənada səsi həmsöhbətim olan, nəğməsi ruhumu oxşayan unudulmaz xanəndəmizin yaratdığı ovqatla Seyran müəllimin misralarını təqdim etdiyi tarın işığı qovuşur bir-biri ilə. Həmin kəsişmə nöqtəsində yenə Seyran müəllimin şeiri dayanır. Özü də öz səsinə, öz təqdimatında:

*Bu tarla insanı qardaş, mənə bax,
Oxşamaq da olar, yormaq da olar.
Tarçının ürəyi sinəsində yox,
Tarçının ürəyi barmaqda olar.*

Bu, bir həqiqətdir. Özü də Seyran Səxavətin möhürlədiyi həqiqət. Bütün musiqi birləşmələr hər zaman vurğulayırlar ki, ifadə barmaqlar şərtidir - barmaqlar danışa bilirsə, onda ifa dipdiri olacaq, canlı olacaqdır. Ona bir az da ürəyi, ruhu qatanda özge bir aləm yaranacaq. Elə Seyran müəllim də həmin o mənim yozduğum fikri şeirinin sonunda möhürləyib. Həm mənim yaddaşıma, həm də oxucuların. Mən də ustada baxıb böyük xanəndəmizə hələ sağlığında yazdığım şeirin sonunu belə tamamlamışam:

*mən bu səsin əhatəsi içində
yaşıyıram, düşən gündən tilsimlə
gördüyümü yaşadığım üçün də -
məni dəli saymağa heç tələsmə!*

Budur, sözün, səsin, musiqinin təmasından doğulan yazı. Mən onu kağıza köçürəndə, daha doğrusu, bilgisayara diktə edəndə həqiqətən o səsi də, o ifanı da, o məqamı da yaşayırdım. Yanımda tar, başımın üstündə Seyran Səxavət, gözümün önündə İslam Rzayev, Dədə Süleyman... Bir sözlə, musiqili, nəğməli bir an!..

AYNA: "Daşıyıcılar minimum resurs hesabına daha çox sənişin daşımaq niyyəti güdürlər"

Bakıda gündəlik sənişindəşımə fəaliyyətinə 2300 avtobus cəlb edilir. 27 avtobus daşıyıcısının yalnız 5-i ümumi avtobus parkının 58 faizinə sahibdir və istismar etdikləri avtobusların orta yaş həddi hazırda 7 il təşkil edir. Digər daşıyıcıların istismarında olan avtobusların orta yaş həddi isə 12 ildir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Yə-rüstü Nəqliyyat Agentliyi-nin (AYNA) İdarə Heyəti-nin sədri Anar Rzayev Avtomobil nəqliyyatı ilə mün-təzəm sənişin daşınması

sahəsinin təkmilləşdirilmə-si ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında Fərmandan irəli gələn məsələlərə həsr edilən brifinqdə çıxışı zamanı deyib.

O qeyd edib ki, bu il 200-dən çox avtobusun marşrut şəbəkəsinə daxil olması gözlənilir.

"İstər Bakı şəhəri, istər-sə də ölkə ərazisində möv-cud olan müntəzəm sənişindəşımələri sənişinlər-dən gediş haqlarının yığıl-ması şəklində sadə biznes modelə əsaslanıb. Belə ol-duğu təqdirdə, daşıyıcılar minimum resurs hesabına daha çox sənişin daşımaq niyyətini güdürlər ki, bu da öz növbəsində hərəkət qrafiklərinə riayət olunma-sı, avtobusların tutumun-dan istifadə ilə bağlı bir si-ra problemlər yaradır. Bu hal daşıyıcıların keyfiyyəti-ni və etibarlılığını çox aşağı salır. Sənişinlər tərəfin-dən ödənilən gediş haqqı-nın tənzimlənən tarif oldu-ğunu da nəzərə alsaq, bu sadə biznes modelinin gə-lirli olmaması aydındır. Be-lə ki, istər kiçik, istərsə də böyük avtobus daşıyıcıları-nın təqdim etdiyi sənişin-daşıma xidmətinə görə topladıqları gediş haqları onlara nə avtobusların is-tismar xərclərini qarşıla-mağa, nə də köhnələn və sıradan çıxan avtobus par-kını yeniləməyə imkan ve-rir", - deyə o qeyd edib.

Anar Rzayev bildirib ki, avtobusla müntəzəm sənişindəşımə xidməti-nin səviyyəsinin aşağı düşməsi sənişinlər tərə-findən ictimai nəqliyyat xidmətinə inamsızlıq ya-radır, avtobusdan istifa-də arzusunu aradan qal-dırır, taksilərə və şəxsi nəqliyyat vasitələrinə üz tutmasına səbəb olur: "Nəticədə şəhər küçə-lərində şəxsi nəqliyyat va-sitələrinin sayının artma-sı və nəqliyyat sıxlığının yaranması müşahidə edi-lir".

Hər dəfə onunla qarşılaşanda ilk öncə yadıma Şəhur düşür. Xususiylə Apar çayının sahili Bilirsiniz niyə? Çünki mən Naxçıvanda olanda dəyərlili şairimiz, böyük ziyalı, Naxçıvan Yazıçılar Birliyinin sədri, əziz dostum Asim Yadiqar və unudulmaz şair dostum, dünyamızı vaxtsız tərk etmiş Əbülfəz Ülvi ilə birlikdə Şərura onu ziyarətə getdik. Və mən Şəhur mənzərələrini seyr edə-ədə rayon mərkəzində bir ünvanda maşınımızın yana çəkilib dayandığını hiss edib özümü mənzərələrdən ayırdım. Əbülfəz Ülvi maşını Şəhur Təhsil İdarəsinin qarşısında saxlamışdı. Maraqla yol yoldaşlarıma baxdım. Asim dedi ki, qaça, İbrahim burda işləyir. Gedək, görüşək. Rəhbərlikdən icazə ala bilsək, Şərunun görməli yerlərini onunla birlikdə gəzərik.

nin səbəblərini dedi. Söylədiklərini qəbul etdim. Çünki bizim ədəbi mühitdə müəyyən xoşagəlməz yanaşmalar var. Hansısa bir qələm adamı özünün dostu olan memura, iş adamına bir yazı həsr edərsə ona min yozum tapılır. Bax, bu mənada ağsaqqal şair dostum kitabın çapını xeyli ləngidib. Nəhayət ki, 2025-ci ilin sentyabrının ilk ərəzində "Arpaçaydan Xəzərə" dünyaya gəlib.

Kitabın redaktoru şair, alim Məmməd Tahir, nəşri isə şair Qəşəm İsabəyilidir. Kitab 7 fəsildən ibarətdir. Bu fəsillərin hər biri bütövlükdə bir məramı, bir ünvanı tərənnü edir. O məram da, o ünvan da İNSANDIR. Onun vətənidir, təbiətidir, onun şəhətidir, onun elmidir, onun dünyagörüşüdür. Məhz bu silsilə boyunca İbrahim Yusifoğlunun şeirləri oxucu qarşısına çıxıb. Şeirlərlə tanış olduqca bir söz bilicisinin ılıq, həm də səmimi

də qeyri-adilik axtarırlar. Bax bu mənada İbrahim müəllimlə yola getməyən həyat bizlərlə də yola getmir. Heç getmək fikrində də deyil. Ona görə ki, 30 il Araz boyunca qatar getməyib. Bu nisgilli hər kəs bildiyi kimi ifadə edib. Çəkdiyi kimi yaşayıb. Və həmin yaşanı da İ.Yusifoglu yazıya çevirərək belə ifadə edib:

**Qatarlar keçərdi Araz boyunca,
Şərudan Bakıya yol eyləyərlik.
Lal axan sulara baxıb dıynca,
Həsərdən yoxulan şeir söyləyərlik.**

**Qərbə taleli çaydı bu Araz,
Suları gözümdən içilməyibdi.
Yadlara paylanan paydı bu Araz,
Boynuna bütöv don biçilməyibdi.**

Mən əvvəl də qeyd etdiyim kimi İ.Yusifoglu bu kitabında ovqat duyğularını,

**"Sanki uşaqlar unudulur,
taleyin öhdəsinə buraxılır"**

Artıq bununla nəçinci dəfədir ki, məktəblilər arasında bıçaqlanma hadisəsi baş verir. Dünən Xaçmazda peşə məktəbində şagirdlər arasında mübahisə zamanı bir nəfərə qayçı ilə xəsarətlər yetirilib.

Bəs nə baş verir? Niyə axı məktəblilər üzərlərində bıçaq və müxtəlif kəsici alətlər gəzdirlirlər?

Məsələylə bağlı professor Qulu Məhərrəmli Adalet.az-a bunları deyib: "Hər şey tərbiyəyə, uşağı necə böyütməyə, onun davranışlarına, düşüncəsinə, bu düşüncənin formalaşmasına nəzarətlə bağlıdır. Məktəblər ümumiyyətlə buna nəzarət eləmir və heç bilmirəm ki, bu nə qədər effektivdir. Amma əlbəttə ki, ailə birinci növbədə yeniyetmə uşaqlar üçün onların düşüncəsi, davranışı, münasibəti ilə bağlı çox ciddi məsuliyyət daşıyır. İkinci bir tərəfdən hamısı müəyyən dərəcədə, müəyyən yaşdan sonra sərbəstdirlər. Əllərində telefon, əlavə bilgi, kriminala bağlılıq. Bunlar da bu və ya digər formada buna təsir edir. Amma əlbəttə ki, ata, ana uşağın davranışına, necə danışır ona çox ciddi nəzarət etməlidir. Yəni ona görə də o gedir başqa bir çirklə mühitə düşəndə o cür hərəkətlərə yol verir. Əlbəttə ki, bu çox ciddi təəssüf doğurur. Sanki uşaqlar unudulur, taleyin öhdəsinə buraxılır və nəticədə də belə hadisələr baş verir. Bununla bağlı ciddi həyəcən təbili çalınmalıdır".

Ömər

"Qızılın qiyməti 2028-ci ilin sonuna qədər kəskin bahalaşacaq"

"Əsaslandırmaq çətin deyil. Deməli, 2025-ci ilin yanvarından sentyabrına qədər qızılın 1 unsiyası 2,720 dollardan 3,700 dollara yüksəlib. Yeni 9 ayda 35,7% artım baş verib. Bu dinamika ilə davam edərsə, qarşıdakı 3 ildən bir az artıq müddətdə qiymətin iki dəfə yüksəlməsi ehtimalı vardır. Başqa sözlə, ABŞ hökuməti hazırkı iqtisadi kursu dəyişmədən daha da gücləndirərsə, qızıl 6000 dolları keçə bilər".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu iqtisadçı Eldəniz Əmirov deyib. İqtisadçı bildirib ki, bu mütləq rəqəm deyil, amma sükan arxasında D. Tramp əyləşdiyi üçün ehtimal yüksəkdir: "Əslində, tarixi təcrübə də bunu təsdiqləyir. 2017-ci ildə Donald Tramp hakimiyyətə gələndə qızılın qiyməti təxminən 1200 dollar idi. Onun hakimiyyətinin son günündə, 2021-ci ilin yanvarında isə qiymət 1840 dollar olmuşdu. Yeni Tramp dövründə qızıl 52-53% bahalaşdı. İndi də Tramp hakimiyyətdədir və qızıl durmadan bahalaşır. Sual yaranır ki, niyə Tramp dövründə qızıl qalxır? Cavab sadədir: Tramp ucuz dolların tərəfdarıdır. Dollar ucuzlaşanda Amerika ixrac malları xarici bazarlarda daha ucuz görünür və rəqabət qabiliyyəti artır. Tramp bu məqsədlə dəfələrlə FES rəhbərliyi ilə mübahisə edirdi. O, yüksək faiz dərəcələrinə qarşı çıxırdı, çünki yüksək faizlər dolları gücləndirir. Dollar gücləndikcə ABŞ-nin ixracı çətinləşir, istehsalçıları rəqiblərə rəqabətdə udurur".

E.Əmirov deyib ki, dolların ucuzlaşmasının başqa bir təsiri də qızılın bahalaşmasıdır:

"Çünki qızıl dollarla qiymətləndirilir. Dollar zəifləyəndə dünya bazarında qızıl daha cəlbəedici olur, tələb artır, qiymət qalxır. Bundan başqa, zəif dollar dövründə investorlar risklərdən sığortalanmaq üçün qızıla üstünlük verirlər. Beləliklə, həm iqtisadi siyasət, həm də investor davranışları qızılı daim təhlükəsiz investisiya alətinə çevirir. Və bu gün də oxşar dinamika müşahidə olunur. Dolların dəyərsizləşdirilməsi siyasəti və global risklər fonunda qızılın qiymətinin artımı davam edir.

Odur ki, hökumətlər, o cümlədən Azərbaycan hökuməti, ehtiyatlarını daha dayanıqlı etmək üçün qızılın payını 2027-ci ilin sonuna qədər hissə-hissə artırmaq barədə düşünə bilərlər. Çünki 2028-ci ilin sonlarından başlayaraq qızılın qiymət artımında durğunluq yaşanacağını gözləmək olar. Eyni zamanda, investisiya yatırmaq istəyən digər hüquqi və fiziki şəxslər üçün də bu yazdıqlarım dəyərləndirilə bilər. Amma tövsiyələrim qızılla bəzənib-düzənmək istəyənlərə aid deyil. Çünki bəzək-düzək məsələləri iqtisadiyyatın yox, həyatın estetik balansını qoruyan "investisiya"dır".

Uğur

"Arpaçaydan Xəzərə"

Xatirələrimi də təzələyən yeni kitab

Təbii ki, qonaq ev sahibinə tabedir. Və mən də onların təklifini birmənalı qarşıladım. Birlikdə təhsil idarəsinin binasına daxil olduq. Elə pilləkənlərdə İbrahim Yusifoğlu ilə qarşılaşdıq. Sarıldıq bir-birimizə. Xeyli vaxtdır ki, görüşmürdük. Sonra o bizi öz otağına dəvət etdi. Və Asim müəllimə dedi ki, siz bir dəqiqə gözləyin, mən müdirdən icazə alım, gedib bir çay içək. Söhbətləşək.

Mövzunı belə uzatmaqda məqsədım var. Belə ki, İbrahim müəllim otaqdan çıxandan bir dəqiqə keçməmiş cavan bir oğlanla gəri qayıtdı. Adını unutmadığım Tuncay bəy öncə Asim müəllimlə, sonra Əbülfəzlə və mənə görüşdü. Dedi ki, sizin gəlişinizi eşidən kimi tələsdim əlinizi sıxmağa. Bizim üçün, kollektivimiz üçün şərəfidir ki, dəyərlili şairlərimiz Bakıdan gələn qonaqla birlikdə idarəmizə gəlib.

Xeyli ayaqüstü söhbətdən sonra bildirdi ki, mən iş vaxtı sizinlə gedib oturma bilmirəm. Amma İbrahim müəllimə icazə verirəm. Gedin ürəyiniz istəyən yerdə çay için, mən işin sonunda özümü sizə çatdıraram.

Bəli, mən ilk dəfə Arpa çayını onda gördüm. İbrahim Yusifoğlu bizi Arpaçay deryuaçasına apardı. Göz yaşımdan durpudru olan çayın suyuna baxdıqca bir anlıq ağılımdan Bakıda içdiyimiz sular gəlib keçdi. Elə bil təbiət də hiss etdi bunu. Elə deryaçağının sahilində baliqlara tamaşa etdiyimiz anda hardansa bir topa qara bulud gəldi. Gələn kimi də gözüünü üstümüzə sıxdı. Bir dəqiqəlik yağış yeri-göyü birləşdirdi. Ardınca göy-qurşağı gəldi. Beləcə gəlişimi dəyərləndirdi Arpa çayı. Orada söhbət təbii ki, ən çox ədəbiyyatdan oldu. İbrahim Yusifoğlu sözarası dedi ki, bir kitab üzərində işləyirəm. Allah qismət etsə, adını "Arpaçaydan Xəzərə" qoyacam.

Həmin tarixdən 7-8 il keçib. Bu aralıqda İbrahim müəllimin bir neçə kitabı işıq üzü görüb. Hətta 70 illik yubileyini də qeyd etmişik. Amma mən özünə demədən hər görüşümüzdə onun "Arpaçaydan Xəzərə" kitabını gözləmişəm. Bu mənə bir yaddaş marağı idi. Çin olmasın görmək istyirdim.

Bu günlərdə lap dəqiqini desəm, 15 gün əvvəl İbrahim Yusifoğlu mənə zəng etdi:

-İşdəsən?

Təbii ki, bəli dedim. O da gəlirəm deyib, gəldi. Əlində də "Arpaçaydan Xəzərə".

İlk kitabı çıxan müəllif sevinci ilə dedi ki, mətbəədən 2 kitab götürdüm, birini sənə gətirdim. Sonra da səliqəli bir avtoqraflla "Etibarlı dostum Əbülfət Mədətoğluna" yazıb, bağışladı mənə.

Əlimi ürəyimin üstünə qoyub tam səmimiyyətimlə demək istəyirəm ki, özüm daxil olmaqla ən yaxın, ən dəyərlili həmkarlığım yeni kitablarını dünyaya gələn yeni övlad kimi həmişə öpmüşəm. İbrahim Yusifoğlunun da kitabını öpüb "Mbarək olsun!",-dedim. Yanındaca və-rəqlədim, o da kitabın niyə gecikməsi-

ifadələri səni poeziya dünyasına çəkib aparır. Həmin mənzərə elə mənə Arpa çayının sahilində yaşadığım anın sanki şeirlə ifadəsidir. Müəllif yazır ki:

**Göy diksinir, yer titrəyi
Ölüm saçıq manzərəyə.
Ölür uşaq, qadın, qoca
Alan yoxdur heç nəzərə.
Od püşkürür tanklar, toplar,
Raketlərdir hədəf vuran.
Göy üzündə "at oynadan"
Dronlardı-qorxunc hər an.**

Bu şeirin mənə diqqətimi çəkəməsi səbəbsiz deyildi...İbrahim Yusifoğlu ilə həmin o Arpa çayının sahilində qəfil qara buludun necə şaqıldadığını, necə vahiməli bir gurultu qopduğunu hələ o vaxt müharibə səhnəsi ilə paralel olduğunu söyləməsinə xatırlatdı mənə. Çünki onda hələ müharibə gedirdi. Hələ bayraqlarımız Şuşada, Xankəndində dalğalanmırdı. Ermənilər Naxçıvanı da tez-tez atəşə tuturdular. Naxçıvan sakinləri də müharibənin nə olduğunu, fəsadlarının necə olduğunu yaxşı bildirdilər...

Kitabdakı şeirlərin mənə üçün ən önəmli cəhətlərindən biri o idi ki, şeirlərim hamısında ovqat var idi. İ.Yusifoglu öz yaşadıklarını, öz duyduqlarını şeirə çevirmişdi. Sanki şeirlər sənə ilə söhbət edir. Elə söhbət ki, misralar özü sənə özünü təqdim edir. Məsələn:

**Günəş istəmişəm, bulud sağdırıb,
Ömrümə qarşıyıb, qarşıq yadırıb.
Başımın üstündə şimşək çaxdırıb,
bu həyat mənimlə yola getmədi.**

Yaxud da:

**Bir də vurulaydı, axı nəyimə,
Dərdi şələlədi düz kürayımə.
Vurdu vurduğunu düz ürəyimə,
Bu həyat mənimlə yola getmədi.**

Əslində bütün insanlar-xüsusilə, söz adamları həyatdan narazıdır. Çünki onlar fərqli baxırlar hər şeyə. Adiliyin için-

ovqat yaşamını daha çox qabardıb. İstər ittihaş şeirlərində, istər sağlıq durumu ilə bağlı yazdığı xəstəxana şeirlərində... Həmçinin Naxçıvanı tərənnün edəndə də o, birmənalı olaraq yalnız özünün bütün hislərini sözlə hopdurub. Qələm onun ovqatını misralara-bəndlərə çevirir.

Kitabdakı hər bir şeir haqda düşüncələrimi, mülahizələrimi gələcək yazılarıma saxlamaqla qəlbimə daha çox münis olan bir şeiri də burda oxucu qarşısına çıxarıram: Söhbət "Uzat əllərini" şeirindən gedir.

Bu şeir 1994-cü ilin noyabr ayında yazılıb. Gəlin diqqət yetirək:

**Bəlkə gözləmərdin, bəlkə nə bilim...
Bəlkə acıyırsan, gülürsən elə
Görürsən tutulur söz deyən dilim-
Uzat əllərini çatacaq mənə.**

**Uzat əllərini barmaqlarınla,
Cədləmiş saçlarım daranmalıdı.
Bütün inanmınl, bütün varınla
Səndə mənə inam yaranmalıdı.**

**Uzat əllərini, tutum əlindən,
Beləcə arada körpü yaransın.
Baxım gözlerinə, bu vaxt dilindən
Ürəyim istəyən sözlər alınsın.**

Bir hissəsini təqdim etdiyim bu şeirin çəkdiyi rəsmi yaqın ki, göz önünə gətirdiniz. Bu, böyük bir sevginin portertinin cizgiləridir. Bütövlükdə isə "Arpaçaydan Xəzərə" İbrahim Yusifoğlunun ömrünün cizgiləridir.

Sonda onu da vurğulayım ki, "Arpaçaydan Xəzərə" bir poemanın adıdır. Bu poema isə ünvanlıdır. Bir akademikin ömür yolunun cizgiləridir. Kitabı oxuyanlar özləri öz baxış bucaqları ilə o cizgiləri seyr edəçəklər.

Bir daha təbrik edirəm, İbrahim müəllim! Şərudan, Arpa çayı sahilində, lap elə Arpaçay deryaçasının o gözəl güşəsində görüşmək ümidi ilə!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Fazil SƏNAN

Şairə Səlbi Baxış ədəbi mühitə gəldiyi gündən qələm həmkarlarının hörmətini qazanıb.

Şairə ilə tanışlığım bir neçə il öncəyə təsadüf edir. Müəyyən tədbirlərdə onun yoldaşlarla ünsiyyəti zamanı çəkinəcəkləri danışığı yazın gəlişini qarşılayan bənövşəni və cəmənlərin bəzəyi olan lələni xatırladı.

Dinləməyə üstünlük verən Səlbi xanım danışanda sifətinə qonmuş bənövşə həyası və lələ qızırtısı istər-istəməz nəzərdən yayınmır.

Bənövşə həyasına və lələ qızırtısına bürünərək zamanədən "geri" qalan incə ruhlı Səlbi Baxışa tanıyan hər kəs hörmət və qayğı ilə yanaşır. Daxilən təmiz olan şairə sadələşməliyindən kim nə desə inanır. Belə xarakterli insanlar cəmiyyətdə çox azdır. Ətrafı bürüyən çirkəb içində təmizliyini qoruyub saxlamaq üçün insanın xarakterində məhz o bənövşə həyası və lələ qızırtısı olmalıdır. Oxucular həmin həya və qızırtını şairənin kitabı ilə tanışlıq zamanı da görə biləclər.

Səlbi Baxışın sayca beşinci kitabı "Gözəl danışanda" adlanır. Uluların belə bir deyimi var: "Göz görməsə könül sevməz". Doğru fikirdir. Təbiəti və cəmiyyəti görəndə gözdür. Görünən hər bir şeyin fotosu gözəl vasitəsi ilə çəkilərək təfəkkürə ötürülür. Və həmin "foto"nun görüntüsü təfəkkürdə" analiz" edilərək düşüncəyə qaytarılır və niqət vasitəsi ilə yazılı və yaxud şifahi formada özünü göstərir.

Dahi Şekspir deyirdi: "Görmək, hiss etmək-düşüncədir. Dərindən fikirləşmək isə həyatdır". İnsan gözəllik aşığıdır və gözəlliyi görüb qiymətləndirmək də məhz gözəl vasitəsilə mümkündür.

Sevginin günahkarı gözələrin danışmasıdır. Göz ürəyin aynasıdır və heç vaxt yalan danışmır. Lal baxışların "söhbətini" yaşamayan insan yoxdur. Gözlər hər cür "danışa" bilir. Biz bu danışığın yalnız ülvə məhəbbət mövzusunda toxunan tərəfini izləyəcəyik.

O söhbətdə Məcnunu səhrada, vəhşilər arasında, Kərəmi alov içində, Fərhadı isə küllüğü ilə Bisütun dağıni parçalayan zərbəsində görürük.

Bunların hamısının səbəbkarı gözələrin danışığıdır. O danışığıda təmiz sevgi var. Həmin sevgi insanı həyata bağlayır. Böyük fransız yazıçısı Balzak nəhaq yerə demirdi: "Yaşamaq üçün sevmək gərəkdir."

Görək Səlbi Baxış həmin hiss və duyğuları oxucuya necə çatdırır? "Acı gerçək" şeirində:

**Axi bu sevdanın dərdi-qəmi var,
Həsət, intizarı, min sitəmi var.
Qəlbin vüsal deyər coşan dəmi var,
Bütün sevnələrin acısı gerçək.**

Bu kitabda yer alan şeirlərdə Səlbi xanımın incə duyğuları, könül səsi, saf məhəbbəti, həyat müşahidələri öz əksini tapır. Onun poeziyasında həm ənənəvi lirikanın səmimiyyəti, həm də müasir düşüncənin aydın nəfəsi duyulur. O, sözün səhrinə inanır və sözü ilə insan qəlbinə yol açır.

"Birgə gülək" şeirində isə belə deyir:

**Sevgimi də çiçək-çiçək,
Şahid olsun hər kəpənək.
Gəl, qəlbimdə bir yuva qur,
Bir danışaq, birgə gülək.**

Onun misralarında daxili aləmi, arzuları, sevinci və kədəri oxucuya səmimi boyalarla çatdırılır.

Şairənin poetik nəfəsində sadəlik və səmimiyyət ön plandadır. O, təmtəraqlı sözlərdən çox, sadə kəlmələrlə oxucuya təsir göstərməyi bacarır. Bu isə onun poeziyasını oxunaqlı və təsirli edir.

BƏNÖVŞƏ HƏYASI

**Bu dəli könlümün gözü də sən sən,
Dilimin söhbəti, sözü də sən sən.
Mən sənə sevgimi necə bildirim?
Axi bu sevginin özü də sən sən.**

"Səni gözləmişəm" şeirindən görənən bu nümunədə şairə "Bu dəli könlümün gözü də sən sən" deməyi ilə hər şeyə sevdininin gözü ilə baxır. Sənə sevgimi necə bildirim deməsində "Axi bu sevginin özü də sən sən" fikrinə gəlir. Burda gözəl danışır. Ürəkdən keçənlər "ürəyimin gözü sən sən" deməsi ilə sevgisini bildirir.

Sonra isə -

**Sənə qurban olsun bu şirin canım,
Səninlə zülmətdən sıyrıldı danım.
Açıb ürəyimi görə bilsəydin,
Görərdin adınla bir coşur qanım.**

Sevgini xoşbəxtlik kimi qəbul edən şairə xanım məhəbbətsiz dünyanı qaralıq bir dünyaya bənzədir.

Yazın ilk gəlişini kol dibində gözəlliyi ilə diqqəti cəlb edən bənövşəni müxtəlif qələm sahibləri müxtəlif formada vəsf edəblər. Çox az şair tapmaq olar ki, təbiətin bu nazlı, boynueyri gözəllini nəzmə çəkməsin. Kitabda Səlbi Baxışın da "Bənövşə" adlı şeirinə yer verilib. Məlum məsələdi çox işləmiş bir mövzuda şeir yazmaq çətin və məsuliyyətli. Səlbi Baxış bu çətin və məsuliyyətli işin öhdəsindən layiqincə gəlir. Şairə orijinal, özünəməxsus fərqli "Bənövşə" şeiri ərsiyə gətirir.

**Nədir bu gözəllik sənə, bənövşə,
Salmısın könlümü bəndə, bənövşə.
Gizlətmə eşqini, məhəbbətini,
Bilirəm saf eşqə sədaqətini.**

İlk baxışdan bənövşənin gözəlliyinə vurulan şairə eşqini gizlətməməyi məsləhət görür, eşqə sədaqətli olduğunu bildirir.

**İcazə ver, edim məlhəm yarana,
Yaylısın sevgimiz bütün cahana.**

Şairə bənövşənin məhəbbətdən yaranmış könlünə öz eşqi, məhəbbəti ilə məlhəm olmaq istəyir. Bu saf eşqin cahana yayılmasından ehtiyat etmir. Çünki bənövşənin də şairənin də amalı sevib-sevilməkdir.

**Niyə kol dibində tənha qalıbsan?
Hicrandan qəlbinə atəş salıbsan.
Həsət, intizarı çəkib içinə,
Qoşulma vədesiz ömür köçünə.**

Aşıqlar da sevda əzabını təklidə çəkər. Bənövşə də kol dinində tənha qalıbdır. Bənövşənin bütün iztirabları içində çəkdiyini görəndə şairə, vədesiz ömür köçünə qoşulmamağı məsləhət görür və son bəndədə fikrini aşağıdakı kimi yekunlaşdırır.

**Nasıl dərdini qanmır, qanmasın,
Səlbini tək Allah yanıq sanmasın.
İlk bahara könül verib inandın,
Az ömürlə bu cür sevgi qazandın.**

Axırncı iki misrada fikir yeniliyi Səlbi Baxışın "Bənövşə" şeirini başqa "Bənövşə" şeirlərindən fərqləndirir.

Həqiqətdə "Bənövşə" baharın gəlişinə inanıb onu qarşılamağıyla öz sevgisini bildirir. Ömrünün az olmasına baxmayaraq "məhəbbət gülü" kimi sevnələrin rəğbətini və sevgisini qazanaq gözəlliyinə şeirlər qoşulur. Nasıl, nadanlar bənövşəni duymasalar da bənövşə onu özüne dərd etmir. Çünki onun Səlbi Baxış kimi duyan, seven, şərinə şeir qoşan şairəsi var. Burda bənövşə özünü xoşbəxt hesab edir. Oxucu şeirdən görüldüyü kimi Səlbi Baxışda bənövşə həyasını hiss etməmiş olmaz. Bu qələm sahibinin xarakterinin yazılarında əks olunması deməkdir.

Səlbi Baxışın şeirlərində sevgi əsas mövzu kimi çıxış edir. Lakin bu sevgi iki insan arasında olan hissə məhdudlaşmır, həm də Vətənə, təbiətə, həyata duyulan məhəbbət kimi geniş mənada təqdim olunur.

Səlbi Baxış yaradıcılığında Vətənpərvərlik mövzusu qırmızı xətt kimi keçir. İşğal olunmuş Qarabağ və onun azad olunması yolunda şəhid olan övladların nakam həyatı şair üreynin ağrısına səbəb olmaqla yanaşı, qələmində alovlu misralar ilə oxucu gözündə yaşa çevrilir.

**Sızladı yurdumun torpağı, daşı,
Kədərdən ağardı dağların başı.
Buludlar göynədi tökdü göz yaşı,
Arzusu kəm qalmış mərd şəhidlərə.**

Şəhidlərin nakam ömründən yurdun torpağı, daşı da sızlayır, buludlar göz yaşı tökür. Torpağa tökülən şəhid qanı lələlər bitirdiyi üçün "Odur ki, ətirə bənlənmiş hər yan" deyən şairin ürək ağrısı şəhid balaların unudulmaz xatirəsinin əksidir. İşğal olunmuş torpaqların azad olunmasından sevinən şairə fəxr ilə yazır:

**Səlbi, yaz, durmadan titrət cahanı,
Qoy ellər tanınsın hər qəhrəmanı.
Qələbə müjdəsi sardı hər yanı,
Yağının qəddini əydi şəhidlər,
Şəhidlik ehramı geydi şəhidlər.**

Şairənin sevinci yerə-göyə sığmır. Qələbə xəbərinin hər yana yayılmasından fəxarətlə danışır. Niyə sevinməsin axı Səlbi Baxış? Otuz ilə yaxın işğal altında olan torpaqlar 44 günə düşmən tapdağından azad olunması hərbi tarixində nadir hadisə kimi dəyərləndirilməsi "Ali zirvə sənindir" şeirində öz əksini tapır.

**Anacan mən ölmədim,
Şəhadətə ucaldım.
Üzün gülsün, ay ana,
Düşməndən qisas aldım.**

Misralarının yazılmasına səbəb olur. Şairə özünün qələm, dəftəri ilə torpaqların işğaldan azad olunması uğrunda döyüşən əsgərlərin sırasında hiss edərkən yazır:

**Səlbi, qələm, dəftərin,
Hərəsi bir əsgərdi.
Yazıb elə çatdırmaq,
Özü də bir hünərdi.**

Şairə fikrindən yayınmır. Ordumuzun qəhrəmanlığını, vətən uğrunda şəhəddətlik zirvəsinə ucalan övladların iğdiylini gələcək nəsle ötürülməsi üçün qələmini mənəvi əsgərə çevirir. "Ey Ali Baş Komandanım" şeirində deyir:

**Gözünü heç qırpmadın sən,
Nə vaxt gördüm səngərdəsən.
Tarix yazan sərkərdəsən,
Ey Ali Baş Komandanım!**

Tarixi həqiqətdən danmaq mümkün deyil. Səlbi Baxış "Tarix yazan sərkərdəsən" misrası ilə tarixi həqiqətə işıq tutmaqla vətəndaş kimi öz sevincini oxucusu ilə bölüşür.

"Şəhid anası" şeirində:

**Məğrur dayan ay qadın,
Sevinməsin qoy yadın.
Türk qızısan, türk adın,
Sən ey, şəhid anası.**

Şəhid anasının ümumiləşdirilmiş obrazını yaradaraq bütün şəhid analarına öz rəğbətini bildirmişdir. Səlbi Baxış "Sussun silahlar" şeirində müharibəyə nifrətini bildirir və gəncliyin də bu ruhda böyüməsini istəyir. Müharibənin qanlı-qadasını görüb yaşayan şairə bir ana kimi həmin ağrıları içindən keçirərək qələmə almaqla insanları sülhə çağırmaqla müharibəsiz dünya arzusunı bildirir. Cəmiyyətdə olan haqsızlıq şair üreynində dərdə çevrilir. Tarixən həmişə belə olub və bundan sonra da belə olacaq. Çünki həyatda ideal insan olmadığı kimi, ideal cəmiyyətdə yoxdur. Müşahidə qabiliyyəti güclü olan qələm adamları həmişə haqsızlığa qarşı barışmaz olublar. Və əsərləri ilə insanları tərbiyə edərək arzuladıqları ideal cəmiyyəti qurmağa çalışsalar da bunun utopiyadan başqa bir şey olmadığını

bilsələr də inadlarından əl çəkməyiblər. Səlbi yaradıcılığında da ictimai məzmunlu şeirlər az deyildi. Ətrafında olan haqsızlığı görəndə şairə belə bir dünyaya gəldiyinə peşiman olduğunu aşağıdakı kimi əks etdirir.

**Kimə baxırsansa gözləri qan-yaş,
Dünyanın işinə qalmışam çaşbaş.
Belə bir dünyaya gəlməzdim ki, kaş,
Nadanın əlində solur gül-çiçək.**

"Verir" şeirində isə belə deyir:

**Günahı, babalı, savabı qanmır,
Binəsiyi görür, dərdinə yanmır.
Dərd can axtaranda niyə utanmır,
Bu Səlbi Baxış nişana verir.**

Şairin ürəyi dərd yuvasıdır. Bütün haqsızlıqların ağrı-acısı şairin içindən keçdiyi üçün qələmin ucunda misralara çevrilməyi ilə şairə xanım təsilli tapır və ovunur. Ona görə dərd nadanı yox, Səlbi Baxışın üreyni nişana alır və sonda "Verir" şeiri yaranır.

Kitabda 27 bənd bayatı da verilib. Dörd misra, yeddi hecalı şeir növü olan bayatıda qələmi sınamaq çətinidir. Dörd misraya şair istək və arzusunı sığışdırmaq üçün qabiliyyət və istedad tələb olunur.

**Əzizim, bax yağısa,
Fələkdə tərs baxısa.
Nə verdin alammadın,
Axi Səlbi Baxışa.**

Fələyin tərs baxışına etiraz edən şairə həzin bir səslə Səlbi Baxışa nə verməsin ki, ala bilmərsən deyir.

**Eləmi, yana-yana,
Dərdim var xana-xana.
Alışdı eşqin odu,
Qığılıcı saldı cana.**

Gözələrin danışmasından alıxan eşqin odundan cana qığılıcı düşərək tədricən alovlanmağa başlayır. Bayatının məzmununa görə bir növü ölüm və yas mərasimi ilə bağlı olduğu-na görə ağı adlanır.

**Eləmi, düzüm ağlar,
Dilimdə sözüm ağlar.
Ana can, sən gedəndən,
Qalıbdı gözüm ağlar.**

Göründüyü kimi ana itkisi şairənin üreynində yaraya çevrilibdir.

**Eləmi, qara bağlar,
Ürəyim yara bağlar.
Şəhidə göydə quşlar,
Yerdə dağ-daşım ağlar.**

Dörd misradan görüldüyü kimi şairənin şəhidə sonsuz ehtiramı oxucu diqqətini çəkir.

Bunlarla bərabər, oxucu kitabda itəhaf şeirlərinə və dəyişmələrlə də qarşılaşacaq. Şairin özüne həsr olunmuş şeirlər şairənin qələm həmkarları yanında hörmətinin təsdiqidir.

Kitabda esse xarakterli publisist yazılarda qələmini sınayan şairə Səlbi Baxış nəsr sahəsində də istedadını nümayiş etdirməsi gələcəkdə yazacağı hekayə, povest və s. signalıdır fikrini desək bizcə yanlışdır. Bunu onun yazdığı resenziyalar və publisist yazılar da təsdiq edir. "Yalan şirin zəhərdir" və "Ailə müqəddəsdir, onu qoruyun" nəsr nümunələrində qoyulan problemlər günümüzün aktual mövzudur.

"Ailə müqəddəsdir, onu qoruyun" yazısında Səlbi Baxış "Kişi olmaq-yalnız güc deyil, məsuliyyətdir. Əsl güc sevdiklərini qoruya bilməkdir" deməsi ailəsi olanlara, xüsusən narahat ailələrə bir SOS-dur. (yeni həyacan signalı) İnanırıq ki, "Gözəl danışanda" kitabı hər bir oxucunu sevgi ilə düşündürəcək, duyğulandıracaq və qəlbə isti bir siqal çəkəcəkdir.

Əminəm bu kitabı vərəqləyən hər kəs öz həyatından bir parça, öz hisslərindən isə bir iz tapa biləcək.

Şairə xanıma yeni yaradıcılıq arzusu ilə...

**Azərbaycanda
bu şəxslərə ictimai
nəqliyyatda güzəşt
ediləcək**

Yeni qaydaların əsas məqsədlərindən biri bütün avtobuslarda vahid, nağdsız ödəniş sisteminin tətbiqidir. Yalnız bu imkan tam təmin olunduqdan sonra təqaüdcülər, tələbələr və digər sosial kateqoriyadan olanlar üçün güzəştli gediş haqqı mexanizmlərinin tətbiqi mümkün olacaq.

Adalet.az xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Yərrüstü Nəqliyyat Agentliyinin (AYNA) İdarə Heyətinin sədri Anar Rzaev Avtomobil nəqliyyatı ilə münətezəm səmnişin daşınması sahəsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında Fərmandan irəli gələn məsələlərə həsr edilən brifinqdə çıxışı zamanı deyib.

O qeyd edib ki, yeni qaydalar hər bir daşıyıcını sürətli şəkildə nağdsız ödəniş sisteminə təşviq edəcək.

"Böyük sayda fərdi avtomobillərin şəhərə daxil olması sıxlıq, tıxac yaradır və bununla yanaşı şəhərin bir çox yerində ümumi hərəkətin intensivliyinə, ictimai nəqliyyatın hərəkətinə, mikromobillik vasitələrin təhlükəsiz sürüşlərinə maneə yaradır, ekoloji vəziyyəti pisləşdirir, səs kirliliyi artırır. Ödənişli hərəkət zonalarının tətbiqi sözügedən problemləri həll etməyə yönəlmiş beynəlxalq təcrübədir",- deyər o bildirib.

**Türkiyə bu xəstəliyin
müalicəsi üçün
dərman hazırlayacaq**

Türkiyə 2026-cı ilin ilk yarısında öz SMA (Spinal Muskulyar Atrofiya) dərmanını istehsal edəcək.

Adalet.az xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyənin səhiyyə naziri Kamal Məmişoğlu bildirib.

Nazir qeyd edib ki, bundan sonra Türkiyə xüsusilə molekulyar müalicələr və nadir xəstəliklərə mübarizədə öz müalicə və dərmanlarını istehsal edə bilən bir ölkə olacaq.

Qeyd edək ki, SMA xəstələrinə birdəfəlik verilən dərmanın qiyməti 2-3 milyon dollar arasında olur.

Əntiqə KƏRİMZADƏ

Təhsilimizin işıqlı insanı

Azərbaycan təhsil sistemində işıq olan insanlardan biri idi Vurğun Əyyub. Ömür karvanını doğru yollarda yürüdən bu şəxsiyyət 1957-ci ildə Tovuz rayonunun Aşağı Quşçu kəndində anadan olub. O, 1992-1993-cü illərdə Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının sədri vəzifəsində çalışıb. İxtisasca filoloq olan V.Əyyub 15 noyabr 1992-ci ildə test üsulu ilə rüşvətsiz tələbə qəbulunun keçirilməsini təmin edib. Neçə-neçə yoxsul ailələrin övladları məhz bu şəxsiyyətin sayəsində ali təhsil ocaqlarının qapısını öz bilikləri ilə açmışdılar.

Onu yaxından tanıyan bir adam danışır ki, Vurğun Əyyubun bacısı qızı test üsulu ilə imtahanından kəsilir və nəticədə ali məktəbə qəbul ola bilmir. Bacısı onun yanına gəlib, qıza kömək etməsini xahiş edir.

Vurğun Əyyubun bacısına cavabı belə olur: "Yaxşı oxusun, çox çalışsın, gələcək yenidən imtahan verər. Mən heç kəsə haqqına girə bilmərəm. Hər bir qəbul olan tələbə zəhmət çəkib, qəbul olub. Bacım qızına kömək etmək, hansısa tələbənin bu il bal topladığı halda müsabiqədən kənarda qalması deməkdir. Bunu edə bilmərəm".

Ömrünü bu qədər düzgün yaşayan bir insan, əlbəttə, təhsil sisteminin yalnız xilaskarı və işığı ola bilərdi. Və oldu da.

Vurğun Əyyub tutduğu bütün vəzifələrdə yalnız rüşvətsiz xidmət etməyi qarşısına məqsəd qoymuşdu.

2009-2019-cu illərdə Xəzər Universitetinin Dillər və Ədəbiyyat kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışıb. Ömrünü elmə və təhsilə həsr edən Vurğun Əyyub 2015-ci ildən ildən ömrünün sonuna qədər (2019) Azərbaycan Demokratiya və Rifah hərəkatının I müavini vəzifəsini icra etmişdir.

Bir çox şəxsiyyətləri bizdən alan amansız xəstəlik bu işıqlı insana da aman vermirdi. Vurğun Əyyub 24 sentyabr 2019-cu ildə ağır sürən xəstəlikdən dünyasını dəyişir. Beləliklə, Azərbaycan təhsil sisteminin daha bir işıqlı insan tarix olur. Təhsilimiz daha bir itki yaşayır. Vurğun Əyyub Azərbaycan təhsili üçün mühim insanlardan biri idi.

Onu ən çox ömrünün son günlərində söylədiyi xalq şairi Məmməd Arazın misralarıyla anıram:

Mən getsəm, dərələr, dağlar qalacaq.
Məşələr qalacaq, ağlar qalacaq.
Əbədi evin nurlu olsun, nurlu adam! Böyük İNSAN!

Bu şəxslərə bazarlarda fəaliyyət göstərməyə icazə verilməyəcək

Bazarlara vergi nəzarətinin təmin edilməsi ilə bağlı Vergi Məcəlləsinə ötən ilin sonunda edilmiş dəyişikliklər oktyabrın 1-dən qüvvəyə minəcək.

Adalat.az xəbər verir ki, bu barədə İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti məlumat yayıb.

Dəyişikliklərə əsasən, bazarlarda icarəçilərin faktiki fəaliyyət göstərməsi yalnız onların icarəyə götürdüləri obyektlərin vergi orqanında uçota alınması təmin edildikdən sonra mümkün olacaq. Bu öhdəliyin təmin edilməsi bazar mülkiyyətçiləri tərəfindən həyata keçirilməlidir.

Bununla yanaşı, bazarlarda daşınmaz əmlaklar sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə edildikdə təsərrüfat obyektinin girişində onun vergi orqanında uçota alınması ilə bağlı informasiya, yeni vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilən məlumat yerləşdirilməlidir.

Qanunvericiliyin yeni tələblərinə əsasən, bazarların mülkiyyətçiləri tərəfindən icarə müqaviləsinə xitam verilməsi, fəaliyyətini dayandıran, eləcə də fəaliyyətini davam etdirən vergi ödəyiciləri barədə məlumat formasının rübdə 1 dəfə vergi orqanlarına təqdim edilməsi ilə bağlı vəzifə də müəyyən edilib. Dəyişikliklər kənd təsərrüfatı məhsulları bazarları və kənd təsərrüfatı kooperativi bazarlarına aid deyil.

Bazarların mülkiyyətçiləri tərəfindən oktyabrın 1-dən növbəti 6 ay ərzində vergi orqanında uçota alınmamış təsərrüfat obyektinin və həmin obyekt icarəyə götürənlərin uçota alınması təmin edilməlidir.

Dəyişikliklər qanunsuz sahibkarlıq fəaliyyətinin qarşısının alınması və uçot intizamının gücləndirilməsinə xidmət edəcək, bazarlarda uçotsuz fəaliyyətin qarşısı alınacaq. Bu isə, öz növbəsində, icarə haqlarının rəsmiləşdirilməsinə, bazar mülkiyyətçilərinin qanunauyğun şəkildə fəaliyyət göstərməsinə gətirib çıxaracaq.

"İndi onu özümə olan hörmət kimi qəbul edib dünyanı vecimə almıram"

"Vaxtilə torpaqlarımızın 20 faizi işğal olunmuşdu və onda da suveren idik. Amma inan ki, nə qədərki 20 faiz torpağımız işğal altında idi elə bildirdim ki, elə suverenliyimiz də 20 faizdir".

Bunu Adalat.az-a açıqlamasında yazıçı Seyran Səxavət Dövlət Suverenliyi Günü haqda danışarkən deyib. Yazıçı bildirib ki, onda bütün suverenlikdən söhbət gedə bilməzdi:

"Nə demək olar fəxr edirik, öyünürük, xalq olaraq özümüzü sübut edirik, artıq bizə hörmət edirlər, bizimlə hədə-qorxu, ultimatum dilində danışırlar, bizimlə bizim istədiyimiz dildə danışmağa başlayıblar. Bunlar da ən vacib şeydir, bütün xalqlar üçün ən vacib nüans elə bunlardan ibarətdir. Mən də bu hadisələrin ortasında olan bir adam, azərbaycanlı kimi başımı dik tuturam və Azərbaycana olan hörməti özümə olan hörmət kimi qəbul edib dünyanı vecimə almıram".

Uğur

"Sahil" metrosunun yaxınlığında yeni stansiya tikiləcək

Metronun Avtovağzal stansiyasından hərəkətə başlayan sənişin B5 stansiyasından Nizami stansiyasına keçməklə hərəkətini Yaşıl xətt üzrə davam etdirəcək.

Adalat.az xəbər verir ki, bunu Bakı Metropolitenin mətbuat katibi Bəxtiyar Məmmədov deyib.

"Nizami stansiyasından sonra Sahil stansiyasının yaxınlığında da bir stansiya inşa olunacaq və artıq qırmızı xətt keçid olacaq". Vurğulanıb ki, Avtovağzaldan hərəkətə başlayan sənişin həmin stansiyadan Sahil stansiyasına keçməklə Həzi Aslanova qədər başqa növ nəqliyyata keçmədən hərəkətini davam etdirə biləcək.

Azərbaycanın Uşaq Avroviziya 2025-də təmsilçisinin adı məlum oldu

Azərbaycanın bu il dekabrın 13-də Tbilisidə keçiriləcək Uşaq Avroviziya 2025 mahnı müsabiqəsində təmsilçisinin adı məlum olub.

Adalat.az xəbər verir ki, müsabiqədə Azərbaycanı Yağmur Nəsrullayeva təmsil edəcək.

Bununla bağlı keçirilən mətbuat konfransında Avroviziya-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Nurlana Cəfərova bildirib ki, seçim üçün ümumilikdə 60-dan çox müraciət olub:

"Ən yaxşı 15 nəfər növbəti mərhələyə buraxılıb və onlardan biri də qalib olub".

Müsabiqənin seçim mərhələsində münisiflər heyətində Xalq artisti Siyavuş Kərimi, əməkdar artist Gövhər Həsənzadə, əməkdar artist Vüqar Camalzadə, aranjemançı Vüqar Baxış, əvvəlki Avroviziya təmsilçisi Samirə Əfəndi, Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının baş rejissoru Cavid İmamverdiyev olub.

Fidan ABDURƏHMANOVA

SONUNCU SİĞAL

(Şəhid Rəşad Quliyevin qızı İnci ilə görüşdən)

Vətən müharibəsinin bağladığı ilk gündən ölkəmizin bütün yollarında Azərbaycanın bayrağı dalğalanır. Bu bayraqların hər dalğasında neçə şəhidin nəfəsi yayılır torpağımıza.

Torpaqlarımız uğrunda canlarını fəda edən şəhidlərimizin son nəfəsləri sayəsində bu gün Azərbaycanda "Anım günü" keçirilir, zəfər bayraqları ucalır. Azərbaycan xalqı 30 ildir ki, torpaqlarımızı geri qaytarmaq uğrunda mübarizə aparırdı. Bu məqsədlə mübarizə aparanlardan biri də Rəşad Quliyev idi.

Əslən Quba rayonundan olan Rəşad Quliyev 23 sentyabr 1983-cü ildə Bakıda anadan olmuşdu. Atasını altı yaşında itirən Rəşad onun vəsiyyəti ilə sənədlərini Cəmiş Naxçıvanski adına hərbi liseyə verir, yüksək nəticələrinə görə birbaşa ikinci kursa qəbul olunur, daha sonra Ali Hərbi Məktəbi bitirərək leytenant rütbəsini alır. Rəşad Quliyev 2016-cı ildə Aprel döyüşləri vaxtı Lələtəpə yüksəkliyinin alınmasında da yaxından iştirak etmişdi. O, düşmənlər tərəfindən "canavar" ləqəbi ilə tanınırdı. 2020-ci ilin sentyabr ayında təqaüdə çıxmalı olsa da, müharibənin başlaması səbəbi ilə əks hücum əməliyyatlarında könüllü olaraq iştirak edir. Vətən müharibəsində torpaqlarımızın qayıtması uğrunda döyüşmək hələ tələbək illərindən Rəşadın arzusu olub. O, Cəbrayıl daxil olan ilk komandır idi.

Təəssüf ki, sonuncu döyüşü elə Cəbrayıl rayonunda olan polkovnikin yanına mərmə düşür. Özündən sonrakı əsgərlərə dağılın əmri verən komandır göz görə-görə irəliləyir.

Yanıdakı əsgərləri yaralansa da, Rəşad Quliyev qəhrəmancasına şəhid olur. "Canavar" ləqəbli şəhidimizin ailəsinə son sözləri isə belə idi: "Həzrləşin, ya qəhrəman kimi dönəcəyəm, ya da şəhid kimi".

İl Fəxri Xiyabanda dəfn olunan Rəşad Quliyev ölmündən sonra 15 dekabr 2020-ci ildə "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif olunur. Təxminən bir ildən sonra sentyabr ayının 23-də "Anım günü" ərəfəsində şəhidin yaşadığı binanın yaxınlığında xatirə lövhəsi açılır. Ailəsi, yaxınları və cəbhə yoldaşları iştirak edirdi. Tədbirin sonunda söz ailə üzvlərinə verilir. Qızı İnci atasına həsr etdiyi seirini dedi.

Diqqətimi çəkən məqam isə İncinin saçları idi. İncinin uzun qara saçları vardı. Sonuncu dəfə 2020-ci ilin sentyabr ayında atası müharibəyə gedərkən qızının saçını sığallamış, öpmüşdü.

Atasının şəhid xəbərini eşidən İnci onu bir daha görməyəcəyini anladı və o gündən saçlarını kəsməyə qoymadı. Atasının sonuncu siqalını, əlinin izini qoruyan qızı saçlarının ucunu atasının əlləri kimi əzizləyərək, tez-tez oxşayıb öpürdü.

Şəhid qızı kimi böyümək - uşaqlığını itirib bir qəhrəman kimi yoluna davam etməkdir.

Psixoloq: «... bu kimi səbəblər boşanmalara yol açır»

Bir çoxumuzun eşitdiyi belə bir deyim var: Evlilik, bir evi bölüşmək deyil, bir ömrü bölüşməkdir. Görəsən, doğrudanmı bu deyim bütün evliliklərə aiddir. Ümumi statistik nəticələrə görə, Azərbaycanda daha çox erkən nikahların pozulması müşahidə olunur. Həmin an o məşhur sualı xatırlayırıq: "Kimdir günahkar"?!

Hər iki tərəf günahkar axtarmağa başlayır. Evliliyə addım atanda verilməli olan bütün suallar boşanma mərhələsində ortaya çıxır. Təəssüf ki, bütün bunlar məsələnin həllini tapmaqda yardımçı olmur.

Mövzu ilə bağlı Adalat.az-a danışan psixoloq Nərin

Ağayeva erkən nikah pozuntusunun təkəcə Azərbaycanda yox, bütün dünya miqyasında da tez-tez rast gəlinən hal olduğunu qeyd edib:

"Erkən nikah dedikdə emosional və sosial baxımdan yetkinləşməmiş gənclər

rin evlilikləri nəzərdə tutulur. Erkən nikahın təkəcə ölkəmizdə deyil, dünyada miqyasındakı statistikası heç də ürekaçən deyil. Təkcə erkən nikahlarda deyil, ümumiyyətlə, boşanma faktorunun səbəbləri var. Bunların bir neçəsini saya bilərəm. Psixoloji yetkinliyin olmaması, ailə həyatına dair real gözləntilərin olmaması, maliyyə və sosial müstəqilliyin olmaması, valideyn və ətrafın təzyiqi, kommunikasiya bacarığının zəifliyi, erkən yaşda valideynlik - bu kimi səbəblər boşanmalara yol açır. Və bəzən də boşanma faktorunu tez-ləşdirir".

N.Ağayeva ailə qurulan zaman diqqət olunmalı məqamları açıqlayıb:

"İnsanlar bəzən düşünür ki, partnyoru düşünüb evlənmək lazımdır. Ancaq bu yalnızdır. İnsan ilkin olaraq özünü tanımalı və qəbul etməlidir. Daha sonra qarşı tanımaq lazımdır. Yeni burda vacib məqam insanın özünü dərk etməsidir. Məsuliyyətə hazır olmalı və kommunikasiya bacarığını genişləndirməlidir. Burada emosional dayanıqlıq, gözləntilərin real olması və şəxsi sərhədləri qorumaq önəmli məqamlardır.

Ümumiyyətlə, erkən nikahın pozulma səbəbi emosional, sosial, maliyyə baxımından yetkinliyin olmamasıdır".

Əntiqə KƏRİMZADƏ

"Şah ölüm" filmi Park Cinema-da 14 gün nümayiş olundu

Bu gün ölkəmizin müstəqil film yaradıcılığı sahəsində diqqətçəkən uğur əldə olundu. Həmin uğura ZVS - Zəka Vilayetoğlu Studiyası imza atıb. Yeni ZVS-nin istehsalı olan "Şah ölüm" filmi Park Cinema şəbəkəsinin repertuarında 14 gün ardıcıl olaraq nümayiş etdirilib.

Böyük tamaşaçı marağını özünə çəkən və paralel olaraq bir neçə ünvanda yayımlanan filim barəsində müsbət rəylər də artıq içtimailəşibdi. Qeyd edək ki, müstəqil filmlərin kinoteatr repertuarında uzun müddət saxlanması çox nadir hallarda baş verir.

Məhz bu pirizmadan baxanda aydın bir şəkildə görünür ki, bu filmin iki həftə boyunca tamaşaçılarla görüşməsi həm Park Cinema-nın etimadının, həm də tamaşaçı marağının göstəricisidir. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, "Şah ölüm" filmi tarixi, bədii-sənədli üslubda çəkilib. Bu filim daha çox həyat reallığına söykənərək 1918-1920-ci və 1929-1930-cu illərdə gedəbəyli əsilzadə Məcid ağa Şəkibəyov və silahdaşlarının düşmənlərə qarşı qəhrəmanlıq mübarizəsini özündə əks etdirir.

Artıq birmənalı olaraq tamaşaçı sevgisi qazanmış filmin müəllifi və baş rol ifaçısı tanınmış yazıçı, şair, bəstəkar və müğənni Zəka Vilayetoğlu bu ekran əsərində özünü aktyor kimi də sınaqdan çox ustalıqla keçirə bildi. "Şah ölüm"-lə bağlı yenis.az-a danışan Zəka Vilayetoğlu bildirdi ki, o, bu nailiyyəti Azərbaycan müstəqil kinosunun inkişafı üçün önəmli addım hesab edir.

ƏBÜLFƏT

Heç ağılıma gəlməzdi ki, belə bir sürprizlə qarşılaşaram. Həqiqətən, tam səmimiyyətimlə deyirəm ki, bu mənim üçün çox önəmli sürprizdi. O sürprizi mənə dünən səhər saatlarında (25 sentyabr) millət vəkili Aqil Abbas etdi. Elə koridordaca əlindəki bağlamayı açıb, içərisindən bir kitab çıxardı:

Əbülfət, al bu kitabı qəzetə bir məlumat hazırla, özünü də sabahkı nömrəyə!

Təbii ki, kitabı aldım, "baş üstə" deyib və tez də

dim. Kitabı vərəqlədikcə müəyyən abzaslara göz atdım. İstədim fəhmlə duyum ki, Akif müəllim niyə kitabının adını "Salam, cənab Baş nazir.." qoyub? Bu sualın cavabını kitabın "Müəllifdən" girişində tapmaq mümkün idi. Onun "Müəllifdən" olan hissədə yazdığı bir cümləyə siz də diqqət yetirin:

- İnanıram ki, kitabın məhz indi, heç birimizin vəzifədə olmadığımız dövrdə qələmə alınmasını hörmətli oxucular müəlli-

vəzifəyə təyin olunanda artıq Azərbaycan ədəbi ictimaiyyəti, Azərbaycan tamaşaçısı onun kimliyini bildirdi. Onun bir ziyalımız, aydınımız kimi əqidəsindən, məsləkindən, yolundan xəbərdar idi. Bu gün də Akif Əlinin qaçqınlığımızın ilk illərində "Vətən səsi" qəzetinin, sonra "Öncə vətəndir" xüsusi buraxılışlarının redaktoru kimi necə özünü oda-közə atdığını unutmmaq mümkün deyil. Onun dərc etdiyi qəzetlər onda əllərdə idi. İndi isə yazılı tarixdir.

Söz abidəsi ucaldan Akif Əli

kitabın üz qabığına nəzər yetirdim:

BAX BU, ƏSL SÜRPRİZ İDİ!

Onu lap çoxdan tanıyıram. Tuğda orta məktəbdə oxuyanda onu filmə də seyr etmişdim. Ağılıma da gətirməmişdim ki, nə vaxt sa doğmalaşacağıq. Onun diqqətini çəkəcəm. Və mənim bərmədə çox möhtəşəm bir yazı da yazacaq. Həmin yazını mətbuatda da, kitabında da çap edəcəm.

Atalar deyib ki, bəzən ağıla gəlməyən başa gəlir. Elə mənim ağılıma gəlməyən də başıma gəldi. Böyük ürək sahibi, istedadlı yazıçı, publisist, əməkdar jurnalist, fəlsəfə doktoru Akif Əlinin qələminin ucuna yol tapdı. O, mənim yaradıcılığımıza qiymət verdi...

Təbii ki, münasibətlər ən yüksək bir istiqanlılıq həddinə gəlib çatdı. Mən də onun yaradıcılığını izləyə izləyə oxudum, öyrəndim. Və hər dəfə "kasıbın olanından" deyib, Akif müəllimin yaradıcılığı barəsində fikirlərimi mətbuata çıxardım. Ondan müsahibələr götürdüm...

Bir xeyli vaxtdır ki, onunla üz-üzə gəlmirdim. Ya telefonla eşdirdim, ya ekranda görürdüm. Ona görə də indi əlimdə tutduğum kitabı çox böyük sevgi ilə vərəqlə-

fin səmimi, təmənnasız və xoş niyyətinin əlaməti olaraq obyektiv qiymətləndirəcəklər.

Bax bu, biz oxuculara ünvanlanmış ismarıq kitabdakı səmimi mühiti bir pərdə kimi açır. Yeni, səhnə görünür. Və mən də o səhnədə Akif Əlinin Artur Rasi-zadə ilə çiyin-çiyinə işlədiyi dövrünü sanki tamaşaçı kimi izləyirəm. Və realıqları birmənalı qəbul edirəm. Ona görə ki, müəllif də, onun qəhrəmanı da bir Azərbaycan İNSANI olaraq dövlətçilik tariximizin zaman kəsiyini özündə ehtiva edib.

Artur müəllim Baş nazir kimi, Akif Əli isə Respublika Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətinin rəhbəri kimi!

Bunu ona görə xüsusi vurğulayıram ki, Akif Əli o

Mən vərəqlədiyim, yeni gözəndən keçirdiyim bu kitabın havasına özümü kökləyib, bircə onu demək istəyirəm ki, əməkdar jurnalist, fəlsəfə doktoru, yazıçı, publisist Akif Əli bu gün də sırada olduğunun, sözə xidmət etdiyinə sübutu kimi biz oxuculara cənab Baş nazirin, yeni Artur Rasi-zadənin portret cizgilərini daha yaxından tanıdım. Mənə görə həm də cənab Baş nazirə sevgi və sayğı ilə söz abidəsi ucaldı.

Mən birmənalı olaraq bu kitaba təkrar qayıdacağıma əminlik ifadə etməklə əzzim, dəyərlimiz Akif müəllimə "kitabın mübarək" deyirəm. Oxuculara isə bu kitabı əldə etməyi arzulayıram.

ƏBÜLFƏT
MƏDƏTOĞLU

"Bakcell"
regionun ən nüfuzlu
innovasiya sammitinin
tərəfdaşdır!

İnnovasiya və sürət lideri "Bakcell" regionun ən mühüm texnoloji tədbiri - "INMerge" innovasiya Sammitinin tərəfdaşdır. Tədbir çərçivəsində "Bakcell"-in Azərbaycan-da tətbiq etdiyi innovativ texnologiyalar və süni intellekt əsaslı həlləri təqdim olunacaq.

Adalet.az xəbər verir ki, tədbirin ilk günündə "Bakcell"-in baş icraçı direktoru Klaus Müller maliyyə və telekommunikasiya sahələri arasında qarşılıqlı imkanlar mövzusunda həsr oluna-cıq panel müzakirədə çıxış edəcək. Bundan əlavə, sammit zamanı iştirakçılar "Bakcell"-in stendində şirkət tərəfindən təqdim olunan ən son innovativ xidmət və məhsullarla tanış olmaq imkanı əldə edəcəklər.

"Bakcell" təqdim etdiyi innovasiya və süni intellekt əsaslı həllərlə Azərbaycanın rəqəmsal transformasiya və texnologiya ekosisteminin inkişafı istiqamətində daim təşəbbüslər həyata keçirir. Bununla yanaşı, şirkət dayanıqlı inkişaf və korporativ məsuliyyət strategiyası çərçivəsində innovasiya və süni intellekt sahəsində genişmiqyaslı fəaliyyətini davam etdirir.

"PAŞA Holding" tərəfindən təşkil olunan "INMerge" innovasiya Sammiti 29-30 sentyabr tarixlərində Bakıda keçiriləcək və 30-dan çox ölkədən 1,000-dən artıq təsisçi, investor, korporativ lider və siyasətçini bir araya gətirəcək. İki gün davam edəcək sammitdə iştirakçılara yüksək səviyyəli çıxışlar, panel müzakirələri, startap müsabiqələri və şəbəkələşmə imkanları təqdim oluna-cıq. Bu ilki sammitə "IBM", "Microsoft", "Netflix", "Pixar" kimi bir çox global və yerli şirkətlərin rəhbər və nümayəndələri qatılacaqlar.

"Bakcell" haqqında
"Bakcell" Azərbaycanın ilk və ən böyük özəl telekommunikasiya şirkətidir. Hazırda şirkət üç milyondan çox müştərini yüksək keyfiyyətli və sürətli telekommunikasiya xidmətləri ilə təmin edir. Ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunun ən böyük investorlarından biri olan "Bakcell" süni intellekt əsaslı innovativ həllərlə Azərbaycanın dayanıqlı inkişafına töhfə verir. "Bakcell" müxtəlif ölkələrdə telekommunikasiya, enerji, yüksək texnologiyalar və tikinti sahələrində fəaliyyət göstərən "NEQSOL Holding" beynəlxalq şirkətlər qrupunun tərkibinə daxildir.

Sübhən

Niyə həmişə eyni mahnıya qulaq asırıq?

Psixoloqlar səbəbini izah edir

Mütəxəssislərin fikrincə, eyni mahnıya təkrar dinləmək istəyi beynin mükafatlandırma mexanizmi və emosional ehtiyacları ilə sıx bağlıdır.

Musiqinin insan psixologiyasına təsiri uzun müddətdir tədqiqatların mərkəzindədir. Xüsusilə müəyyən dövrlərdə eyni mahnıya təkrar-təkrar dinləmək istəyi bir çox insanda maraq doğuran davranışdır. Psixoloqlar bu meyli fərdin emosional ehtiyacları və psixi prosesləri ilə əlaqələndirirlər.

Adalet.az xarici mediaya istinadla həmin yazını təqdim edir:

Emosional tənzimləmə

Mütəxəssislər hesab edirlər ki, eyni mahnıya qulaq asmaq əhval-ruhiyyəni tənzimləməyə kömək edir. İnsanlar özlərini ifadə etməkdə çətinlik çəkəndə sözləri və ya melodiyası ilə hisslərini əks etdirən mahnıya müraciət edirlər.

Bu təkrar emosional terapiyanın bir forması kimi xidmət edir.

Beyində mükafat mexanizmi

Neyroelmi araşdırmalar göstərir ki, sevimli mahnı beyində dopamin ifrazını tətikləyir. Bu, xoş təcrübəni dəfələrlə təkrarlamaq istəyi yaradır. Eyni mahnı beyin üçün "mükafat" mənbəyinə çevrilir.

Xatirələr və məhsullar

Eyni mahnıya qulaq asmaq istəyinin digər səbəbi də xatirələrlə bağlılıqdır. Bəzən mahnı insanı keçmişdəki xüsusi bir məqama və ya insana aparır. Bu nostalji əlaqə mahnıya təkrar-təkrar qulaq asmağı təbii edir.

Nəzarət və təhlükəsizlik hissi

Gündəlik həyatda artan qeyri-müəyyənlik dövründə insanlar təkrarlanan davranışlarla məşğul olurlar. Eyni mahnıya dəfələrlə dinləmək təhlükəsizlik və nəzarət hissinə təmin edə bilər. Psixoloqlar vurğulayırlar ki, bu davranış normaldır, lakin gündəlik həyata mənfi təsir göstərməyə başlayanda diqqətlə qiymətləndirilməlidir. Musiqi fərdi müalicə vasitəsi ola bilər, bəzi hallarda emosional problemlərin daim təxirə salınmasına da səbəb ola bilər.

ƏDALƏT •

26 sentyabr 2025-ci il

Bu günkü söhbətə Selinin sevimli bacısı, məktəbli Reyhanə də qoşuldu.

Reyhanə soruşdu:

- Baba, bilirəm ki, sən geoloqsan. Bəs geoloqlar nə iş görürlər?

Baba cavab verdi:

- Reyhanəcan, Selincan, gəlin əvvəlcə sizə geologiya haqqında qısaca danışım. Geologiya - Yer kürəsinin, o cümlədən dağların, daşların, dənizlərin necə yarandığını, vulkanların və zəlzələlərin necə baş verdiyini öyrənən elmdir. Bu işlə məşğul olanlara isə geoloq deyilir.

Geoloqlar Yer üzündə və onun dərinliklərində baş verən böyük dəyişiklikləri araşdırır, daşları (geoloqlar onlara süxur deyirlər) və mineralları tapır, onların yerləşdiyi yerləri müəyyənləşdirirlər. Mən də uzun illər müxtəlif ekspedisiyalarda çalışmışam. İndi isə yaşa görə təqaüddəyəm.

Uşaqlar, bilin ki, biz hamımız Yer kürəsinin üst qatında yaşayırıq. Yer böyük bir kürədir. Onun üzərində dağlar, düzənlər, dənizlər, göllər və çaylar var. Yer qabığının altında isə saysız-hesabsız daşlar və müxtəlif minerallar gizlənir.

Reyhanə soruşdu:

- Bəs o daşlar necə yaranır, baba? Baba izah etdi:

Selinlə Babanın

Təbiət haqqında Söhbətləri

Planetimizi öyrənən elm - Geologiya

- Daşlar Yerin dərinliklərində odlı-alovlu, xəmirə bənzər, ərimiş maddənin bərkiməsindən əmələ gəlir. Bəzən bu kütlə vulkanlardan püskürür, soyuyur və daşa çevrilir. Bizim hər gün gördüyümüz daşların çoxu belə yaranıb.

Bəzən daşların içində parlaq və rəngli maddələr olur. Bunlara mineral deyilir. Qızılın, gümüşün, uzun mineralları var; hətta pəncərə şüşəsi hazırlananda istifadə olunan kvarts da mineraldır. Zümrüd və almaz isə ən qiymətli minerallardır.

Selin maraqla soruşdu:

- Bəs dağlar necə yaranır, baba?

Baba cavab verdi:

- Yer daim hərəkətdədir. Onun qabığı bəzən çatlayıb qırılır, bəzən də yuxarı qalxır. Bu zaman böyük dağlar yaranır. Vulkanların püskürməsi də dağların yaranmasına səbəb olur.

Uşaqlar, Yer kürəsinin dərinliyində bizim görə bilmədiyimiz, amma daim hərəkətdə olan, xama və yoqurtdan da qatı, qaynar bir maddə var. Buna lava (maqma) deyilir.

Vulkan isə dağın içindəki bu qaynar lavanın çıxması üçün sanki bir bacadır. Lava çox qızanda və yuxarı qalxmaq istəyəndə dağın zirvəsindən püskürür. Göyə qıpqırmızı lava, tüşü və kül qalxır. Elə bil qazlı su butulkasını bərk çalxalayırısan - içindəki qaz çıxmaq üçün yol axtarır. Vulkan da eynilə belədir.

Bilin ki, elə vulkanlar var ki, min illərlə "yatmış" olur, amma qəfil "oyanaraq" püskürür. Böyük dağlar çox vaxt belə yaranır. Bizim Qafqaz dağları da bu proseslərin nəticəsində formalaşıb.

Reyhanə sual verdi:

- Baba, bəs zəlzələlər necə əmələ gəlir?

Baba:

- Yer qabığı sanki stolun üzərinə qoyulmuş iri pitsa parçaları kimi böyük lövhələrdən ibarətdir. Geoloqlar bu lövhələrə plitə deyirlər.

Zaman-zaman bu plitələr hərəkət edir, bəzən sürünür, bəzən də bir-birinə çırpılır. Bu zaman yaxın ərazilərdə yer titrəməsi - yəni zəlzələ baş verir. Elə bil masanın üzərində iki böyük kitabı itələyirsən, onlar toqquşanda stol silkələnir. Yer də eynilə belə titrəyir.

Amma qorxmaq lazım deyil. Vulkanlar və zəlzələlər təbiətin adi hadisələridir. İnsanlar çox vaxt onlardan uzaqda yaşayırlar. Geoloq alimlər isə bu hadisələri daim izləyir və xəbərdarlıq edirlər ki, insanlar təhlükəsiz yerdə olsunlar.

Bir də yadınızda saxlayın: yağış suları daşları xırdalayaraq çaylarla gətirir və müəyyən yerlərdə çökdürür. Bakının ətrafındakı daşların çoxu da belə əmələ gəlib.

Söhbəti qələmə aldı:

Selinin babası Ağamahmud Səmədov

Söhbəti qələmə aldı:

Selinin babası Ağamahmud Səmədov

VAQİF YUSİFLİ
Filologiya elmləri doktoru

ÖLÜMSÜZLÜK

Həyatımda yaxından tanıdığım, dostluq etdiyim və heç tanımadığım, dostluq etmədiyim nəçə insanın ölümünə, vaxtsız itkiyinə təəssüflənmişəm. Ədəbi aləmdə Əli Kərimin, Sərdar Əsədin, Aydın Məmmədovun, Nadir Cəbbarının ölümləri sarsıdıb məni. Amma özümə böyük dost hesab etdiyim Fikrət Qocanın bu mısraları ilə təsəlli tapmışam: "Şair nəgmə kimi gəlir cahana. Nəgmə ölümünə mən inanmıram".

Görkəmli tənqidçi və ədəbiyyatşünas, professor Nizaməddin Şəmsizadə ilə aramızda kiçik yaş fərqi olmasına baxmayaraq, həmi-

yatşünaslığının tarixində həmişə önəmli yer tutacaq.

Nizaməddin Şəmsizadə bütün elmi yaradıcılığında obyektivliyi, dürüstlüyü və necə deyim, səliqə-səhmanı ilə seçilirdi. O, hansı mövzuda yazırsa-yazsın, hansı şəxsiyyətin (elm adamının, şair və yazıçının) yaradıcılığından bəhs edərsə-etsin, bu konsepsiya üzrə, hərəkət edirdi: Şəxsiyyət və Yaradıcılıq vəhdəti. Hüseyn Həşimli də Şəxsiyyətlə Yaradıcılığın vəhdətini özündə birləşdirən bir alim idi.

Əsər altı fəsildən ibarətdir və hər fəsil, Hüseyn Həşiminin elmi dünyasına uzanan bir yolu bələdləyir. "Qədim və ulu Naxçıvan",

şimli avropada yaranan bu janrın (Fransada, İtaliyada, İngiltərədə və sonralar Rusiya və Türkiyədə) bütün struktur komponentləri üzərində dayanır. Ancaq onu da qeyd edirəm ki, artıq janra olan bu meylin özünəməxsusluğu da diqqətdən yayınmır - Azərbaycan milli soneti haqqında danışılır.

Nizaməddin Şəmsizadə Hüseyn Həşiminin az öyrənilmiş və heç öyrənilməmiş mövzularda da qələm çalan bir tədqiqatçı kimi təqdim edir.

Onun bir sıra monoqrafiya və məqalələrində Ə. Səbri, Ə. Məhzun, S.Səlməsi, Ə. Qəribi, Ə. Səbur kimi sənətkarların yaradıcılığı tədqiq olunur.

Nizaməddin Şəmsizadə yazır: "H. Həşiminin maraq dairəsi çox genişdir... H.Həşimi də akademik Nizami Cəfərov kimi, sərhədsiz düşüncə sahibidir". Onun "Azərbaycan dilində lirik poeziyanın inkişaf yolu" kitabında İzzətdin Həsənoğlu, Hümman Təbrizinin, Nəsir Baküvinin lirik şeirlərindən söz açılır. Xüsusilə, onun "İzzətdin Həsənoğlunun ədəbi irsi" kitabı yaradıcı araşdırmaçının axtarıqlarını ifadə edir.

N.Şəmsizadə yazır ki: "Həsənoğlunun XIII əsrin sonları, XIV əsrin əvvəllərində yaşadığını söyləməsi çətin hökm sayıla bilməz. Şairin yaradıcılıq dövrü XIII yüzilliyin ikinci yarısına düşür". Beləliklə, Həsənoğlunun doğum tarixi dəqiqləşir.

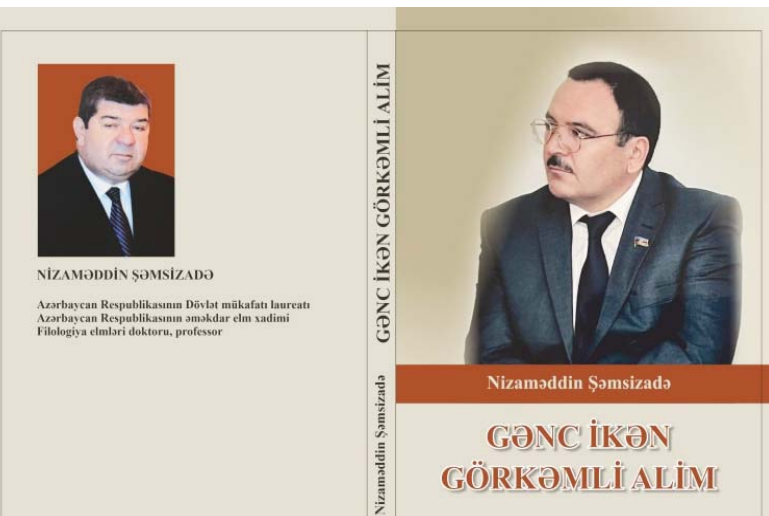
Daha bir fəsil: "XX əsrin əvvəllərində ədəbi-tarixi proses: Əli Səbri, Səid Səlməsi və Fərhad Ağazadə"... Hüseyn Həşimli bu üç lazımı dərəcədə öyrənilməmiş yaradıcılığı təhlil edir. N.Şəmsizadənin doğru qeyd etdiyi kimi: "Əli Səbri, Səid Səlməsi, M.T.Sidqi, Məhzun və s. ədəbi prosesə fədalı təsir göstərmişlər".

Kitabda ən maraqlı fəsil, zənnimcə: "Hüseyn Həşimli: Naxçıvan mühiti və türk dünyası"dır. Bu fəsildə müəllif bu bölgədə yaşayıb yaranan şairlərin yaradıcılıq irsi kontekstində naxçıvan ədəbi tarixi mühiti barədə yeni yanaşmalar var.

Naxçıvanda yaşayanda şairlərin Türk dünyası ilə bağlılığı məsələsi ön plana çəkilir. Təbii ki, bütün bunlar Nizaməddin Şəmsizadənin diqqətindən yayınmır. Nəhayət, kitabda Hüseyn Həşiminin milli mətbuatla bağlılığı, "Molla Nəsrəddin", "Həyat", "Zənbur", "Dəbis-tan" və "Füyuzat" jurnalları ilə bağlı tədqiqatları sonuncu fəsildə əks olunub.

İki görkəmli tədqiqatçı - Nizaməddin Şəmsizadə və Hüseyn Həşiminin bu kitabda "görüşməsi" belə bir həqiqəti sübut edir ki, ədəbiyyat - elm aləmində görülən böyük işlər, sanballı tədqiqatlar həmişə yol göstərici rol oynayır. Bu mənada mərhum deməyə dilim gəlmədiyi professor Nizaməddin Şəmsizadə və gənc ikən görkəmli alim səviyyəsinə yüksələn professor Hüseyn Həşimli də, məhz yol göstərən alimlərdir.

Onları yaşadan ölümsüzlükdür!

şə səmimi münasibətdə olmuşam. Onun toyunda iştirak etmişəm. Onun övladı dünyaya gələndə adını mən qoymuşam - Fidan. İndi Fidan da atasının yolunu davam etdirir. Atasını rəhmətə gedəndən sonra onun əlyazmasının ərsəyə gəlməsində Fidanın böyük rolu olmuşdur. Nizaməddinin ağır xəstəliyə düşməsi onun üçün təkcə mənə yox, bütün ədəbi ictimaiyyəti kədərləndirirdi. Amma xəstəliyinə baxmadı, yenə elmi yaradıcılığından qalmadı, bir neçə kitab nəşr etdirdi, qəzet və jurnallarda məqalələri işıq üzünə çıxdı. Budur: onun son kitabı - "Gənc ikən görkəmli alim". Bu kitab 55 il ömrü sürmüş, döğurdan da elə gənc ikən görkəmli alim kimi tanınan, professor Hüseyn Həşiminin elmi fəaliyyətinə həsr olunub. Dəqiq bilirəm ki, Nizaməddinlə Hüseyn Həşimli yaxın dost olmayıblar. Amma Nizaməddin, onun yazılarını elmi fəaliyyətini çox yaxından izləyirmiş. (Nizaməddin filologiya elmləri sahəsində meydana çıxan bütün monoqrafiyalara, məqalələrə yaxşı bələd idi).

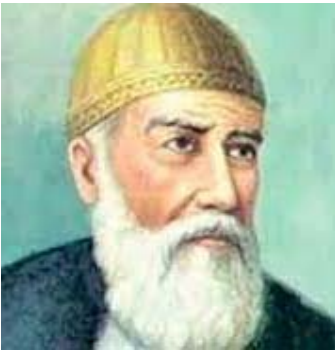
Hüseyn Həşimli son 30 ildə Naxçıvan ədəbi elmi mühitinin yetirdiyi və təkcə Naxçıvanda deyil, Türkiyədə tanınan bir ədəbiyyatşünas idi. Onun ilk elmi məqalələrin işıq üzünə gəlməsində mənim də əməyim olub. Sonralar onunla dost oldum. Amma çox yaşamadı Hüseyn...

Nizaməddin Şəmsizadə bu kitabı ilə Hüseyn Həşimliyə mənəvi bir abidə ucaldıb desəm, qətiyyətlə səhv etməmə. Və bu kitabla o sübut edir ki, Hüseyn Həşimli dünyadan vaxtsız köçsə də, onun yaratdığı elmi irs Azərbaycan ədəbi-

"Boy çiçəyi" adlı I fəsildə H.Həşiminin həyatı və elmi fəaliyyətinin əsas sahə və istiqamətləri nəzərə çatdırılır. Onun "Azərbaycan ədəbiyyatında sentimentalizm" namizədlik dissertasiyası, "Azərbaycan ədəbiyyatında Avropa mənşəli lirik janrlar" doktorluq dissertasiyası ədəbiyyatşünaslıqda yeni mövzular idi. Belə ki, bir ədəbi cərəyan kimi sentimentalizmin Azərbaycan ədəbiyyatında mövcudluğu sual altındadır. Hüseyn Həşimli sübut etdi ki, bəli, belə bir cərəyan Azərbaycan ədəbiyyatında mövcuddur. Məsələn, elə Di-vanbəyoghlunun "Can yangısı" əsəri (və digər əsərləri) sentimentalizmin bütün tələblərinə tam cavab verir.

Doktorluq dissertasiyası da, avropa mənşəli yeni janrların (himn, marş, sonet və s.) ədəbiyyatımızda artıq işlək janrlara çevrilməsindən söz açır. Qeyd edirəm ki, həm namizədlik, həm də doktorluq dissertasiyası ayrıca kitab halında çap olunmuşdur və Nizaməddin Şəmsizadə bu iki tədqiqatı, ədəbiyyatşünaslığımızda novator hadisə hesab edir. Mən burada Hüseyn Həşiminin "Azərbaycan soneti" monoqrafiyası haqqında söz açmasam günah olar.

Sonet janrı Azərbaycan ədəbiyyatına keçən əsrin əvvəllərində "təşrif" gətirib. İllər keçdikcə bu janr, ədəbiyyatımızda əksər şairlərin sevimli şeir formasına çevrilib. H.Cavid, A.Şaiq, M.Müfqi, Ə.Kürçaylı, A.Babayev, S.Mustafa, Abasəfə, Şəkər Aslan, Vəqif Hüseynov, Elşad Səfəri, Ağamir Cavid və başqaları sonetlər yazmışlar. Hətta Şəkər Aslan ilk sonetlər çələngini yaratmışdır. Hüseyn Hə-

BƏYƏT

№ 55 (915)

Qulu Ağsəs

Görsən ki, qaranlıq çökür aləmə,
Görsən ki, axşamdı...fikir eləmə.
Bir uçuq yuxudu gecənin boyu
Nə qədər imkan var rahatlan, uyu...

Qəflətən bir çağa salar hay-həşir
Səhər - körpəsidi doğan Günəşin.
Onu ovutmağa tələsər hamı,
Beləcə, salarlar yenə axşamı.

Təzədən qaramat basar dünyanı,
Hanı doğan Günəş?körpəsi hanı?
... Görsən hər tərəfdən əlin üzülür,
Görsən üşüyürsən...yandır özünü...

Özün dağ başına qoyan şəhərin
ayağın xan kəndi yuyurdu
kürəyinin təri
cıdırda soyuyurdu.
Girməzdi
dumanına gün işığı,
havasına çay qaşığı.
Qayaları sərxoş idi,
adamları tay-tuş idi,
küçələri tay-keş idi.
Qəbirüstü yazıları
nəğmə kimi oxunurdu,
kolda-kosda tələf olan
qurd-quşu gül qoxuyurdu.
Kim idi qalxan o boyda dağı? -
yağışdan sallanıb enirdi qonağı.
... Dağın dizləri əsdi bir may səhəri
gözünün yaşı
ayağının suyuna qarışdı şəhərin...

Canım-gözüm,şükür de ki,
Ölsən də başın üstdəki -
Pəmbə buluddu, daş deyil...

Sevməyi var, sancmağı var
Baxma hərdən uçmağı var -
Ürək yuvadı, quş deyil...

Neynəyəm görən sənsiz?!
Ha istədim öləm sənsiz -
Baxdım ki, mənlik iş deyil...

Bu da mənim baxtımdandı,
Gözüm Tanrı taxtındadı -
Onun da yeri boş deyil...

Müharibə əlili

Üzdü ayaqlarımı Vətən yolu
qayıtdım üzüqoylu...
qayıtdım
qurşağımın yuxarı qatıyla,
qayıtdım
əlil arabasının atıyla...
İki balam gözüyaşlı
arvadım başıdaşlı...
Yazıq hər əmrə müntəzir:
həm məni gəzdirir,
həm ... özü gəzir...
Süfrəmdə haram var -
dinmirəm,
İki ac balam var -
dinmirəm.
Dinmirəm
gül ağzı açılında heyretin:
"Vətəni qorudun, bəs öz qeyrətin?!"
... Üzdü ayaqlarımı Vətən yolu
bu da mənə "sağ ol"u...

Dan yeri - gecənin göydə od tutan
bağrıldı.
Xəbərin varmı? -
Bilmirəm.
Bir də yarpaq salma külək poçtuna.
Bağlıdı.
Xəbərin varmı? -
Bilmirəm.
Ürəyin - içəri qapındı Sənin,
Aç görək, nəyin var
qabında Sənin?!
Ömür-gün bölünüb... qalıqda
Səni Saxladı.
Xəbərin varmı? -
Bilmirəm.
Hərəmiş borcludu
bir can ölümə,
Ölsək də, tapmaıq
əncam ölümə.
Tanrı qırmır bizi... Ancaq
ölümə yoxladır.
Xəbərin varmı? -
Bilmirəm...

Allaha baxmasaydım,
girməzdin yuxuma da!
Torpaq kimi soyuyur -
ən isti, yaxın adam...

Harda itib - batmısan,
hayına çağır gəlīm.
Toyuna çağırmadın,
vayına çağır gəlīm...

De, necə tapım səni,
nə mərdəm, nə ov iti.
Sənin izin, ünvanın
mənim axırım itib.

Bəlkə veriblər səni
Tanrının yaddaşına?
Mən sənə söz tapşırım,
sən də öz adaşına:

Nə olar, ayırməsən
de, ikimizdən məni!
Getdin?... sənə yaxşı yol,
gəlməsən, gözle məni...

Bu şaxtada daş da töksə,
Elə bil ki, qar yağır.
Yanvar ayına göylərdən
Ötənlik qar yağır.
Ha qar yağsın, bağlanarmı
Sevənlərin iş yeri? -
Qar altıdakı ağacların
Altdakı görüş yeri.
... Bircə mənəm qardan qorxan
Başıma dəyər azıb:-
Çiyimdəki mələklərin
Atdığı qar topası...

Bu dünyada heç kəsə demədim...
O dünyada soruşsalar:
sən kimsən? -
gözümü yumub, ağzımı açacam!
Deyəcəm ki:
altındakı skamyada
bir yol özü oturmayan
yorğun ağacam...

Dilimdən düşmüş bir ad
nöqtələr
Tanrıdan gözəl cəllad
nöqtələr
Dərdidi dərmanımın
nöqtələr
Arasında qanımin
nöqtələr
Yel vurduqca tökülür
nöqtələr
"Göy" suala bükülü
nöqtələr
Qələm-varaqdı, bir də
nöqtələr
Göydə Allahdı, yerdə
nöqtələr

Qələt eləyəyəm desəm:
Hamı qələt eləyir...
Allah bizi xəlf eyləyib,
Yoxsa lənət eləyib?!

Qaç bu xain yuvasından
Əri, yox ol havada.
Qorx ki, yenə yerdən çıxar
Buluddan dama adam...

Baş açmazsan:
yaşdı, ya da daş?! -
Damarında qan durar.
Gözündən düşən nədisə,
Ayağını sındırar...

Bu da axır...
bu da xilas...
Son gecə...
səhər ertə...
Qoşulub göyün quşuna
Üstündən saat ötür...

Anam
bu dünya evində
tumanı qırışanacan oturdu.
Dan atdı-
gün batdı,
şər qarışanacan oturdu.
Axşam
qonşu arvad
çay süzdü,
yemək çəkdi ərinə.
Anam
başımız üstədən
yollandı atamın iş yerinə.
Bilirəm,
tapıb onu-
lap qır qazanında olsa.
Hər yer
cənnətdi kişiye-
arvad yanında olsa!
Görən nə deyib məndən
anam orda atama?!
Bircə "yetim" deməsin-
kişi utanar...

Yorulub oturdum
varağın bir küncündə,
ürəyim it kimi ulayır
it kimi...
at gücündə.
Qısa bir taya şeir yığmışam
sözü misraya vura - vura.
Günəş - müqəvva görünseydi
gecəni quş kimi qorxuzub uçura...
Düşünürəm:
Yaşamaq!
- dünyanın ən zor işi!
Yaşamaq!
- irəli qovaraq keçmiş!
Fəqət...
istəyirəm əcəl gələndə
qarşımda heç nə dayanmasın.
Məni elə çağırırsın ki,
sevgilim yuxudan oyanmasın...

Yastıq qoyub başımıza
əcəb yatırdın bizi.
Aç gözünü, qaranlığın
Qırıp batırdı bizi.

Milyon illərdi yeyirik
Süfrənin qırağından.
Çörək bizi tutar deyən,
Dinmirik qabağından.

Nə boydasan görən heylə?
Bir ölçüyə gəlmirsən?
Baş çəkmirsən qullarına
Bizə niyə gəlmirsən?

...Özünü görməsək də,
Xofun yamandı, Allah!
Bizi qırıp qurtarmamış,
Ölmə, amandı, Allah!..

Kimsən, nəçisən, ay Allah -
Heç səndən baş tapammadıq.
Özün qurduğun dünyada
Sənə bir iş tapammadıq.

Günün necə keçir bari,
Can verib can almağınan?..
Səni nəynən bəndə salaq,
Tutaq hansı qarmağnan?!

Görsək, heç nə eləmərik,
Bir üzünü göstər bizə!
Yaxşı günün əgər busa,
Yaman günü göstər bizə!..

Neyləsən, sevirəm səni,
Qulunam, gəl min boynuma!..
Bu şeiri də sən yazmısan,
Babalı mənim boynuma...

Bir yol yatağından qalxmayan bu çay
Qoluna döyməni nə vaxt yazdırıb?
Qış günü soyuqdan ölən ağacın
Yasına mart ayı yarpaq yazdırıb...

Başını yelləsən, küllü közərir,
İşıq vermir, amma işıq söz verir.
Bircə eybi var ki, dünya gözəlin
Məni qucağına qonaq yazdırıb...

Şükür o göydəki ismin halına,
Şükür yağışına, şükür qarına.
Şükür adımızı öz jurnalına
Əcəl adqoydudan qabaq yazdırıb...

Başının ağrısı
alnında şırım açan
kotandandı...
köçəri quşlara vətən - dəndi;

Narı sümürürsənsə,
süddən yanıqsan...
Gözünlə qaşının arasındakı
qapı açılan gün...
o yanıqsan...

Meşələr
qışda Günəşə
odun atmaq üçündü...
Yaydan çıxan oxlar
payıza çatmaq üçündü...

Bunu ancaq sənə danışırım-
Bircə balama
Kasıb evində bağlanmış
Turşu bankasıdı atan.
Ağzı hərdən açılır-
bayramdan bayrama.
Sənin dünyaya gəlişin də
Bayramdı deyə
Bir-iki sözüm olacaq
Allah eləsin oxşamasın
sağlığa,
nəsihətə,
öyüdə,
gileyə.ətin gündə, bərk ayaqda.
Quş quşla ötmür balası,
Şair şairlə dilləşmir.
Quş budaqda oxuyur,
şair varaqda.
Qadına yalan danışmazlar,
Həqiqət kişidi, səhv eləmirəmsə.
Əlbəttə, kişi lazımdı qadına.
Kişiyə gerçəyi deməzlər,
yalan qadına oxşar na görə
hər kişinin ürəyindən
baxmaq keçər yalanın dadına.
Bir də unutma,
Mən kimsəsizliyimdən bənzərsiz oldum,
Sən deyəsən atana oxşayacaqsan.
...Bu qədər, balası.
Gecdir ,uyu.
Gör göy üzünü nə qədər qayğıkeşdir,
gecənin kürəyinə
ulduzdan piltə qoyur.

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

№ 36 (2459) 26 sentyabr 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Heç kim deyə bilməz ki, sözün gücü və çəkisi nə qədərdir. Amma hamı çox ürəkdən bir fikri səsləndirər ki, söz, mətbuat, düşüncə və fikir plüralizmi olmayan bir cəmiyyət günəşsiz həyata bənzəyər. Günəşsiz həyat necədirsə, dediyimiz elementlər də olmasa, bax, bizim həyat tərzimiz həmin vəziyyətə bənzəyər. Ona görə də Azərbaycanda müstəqillik əldə edildəndən sonra söz, mətbuat, fikir plüralizmi və düşüncə azadlığına böyük imkanlar yaradıldı. O

biz universitetdə oxuduğumuz illərdə Novruz bayramı ilə bağlı səməni göyərtdiyimizə və bir yığıncaqda milli ruhda çıxış etdiyimizə görə başımıza almazın müsibətlərin açdılar. Tələbə dostlarımızın bir neçəsini yuxarılara çağırıdılar, orda onlara elə təpindilər ki, az qala sarılarını udmuşdular. Və demişdilər ki, bu dəfə sizi bağışlayırıq, ikinci dəfə belə işlərə qol qoysanız millət, xalq, cümhuriyyət desəniz universitetdən qovulacaq və hətta türmədə yatacaqsınız. Ona görə də biz tə

SÖZ AZADLIĞININ GÜCÜ

imkanlar ki biz b091unun hesabına dünyaya açılan bir pəncərə gördük. O pəncərəni həm də elə dünya gördü, bizim ölkəmizə demokratik, azad və sivil dövlət kimi baxdılar.

Bax, söz belə bir gücə, belə bir enerjiyə malikdir. O söz ki vaxtında deyilmir, vaxtında çiçəklənmir, vaxtında öz nöqtəsinə çatmır, deməli, heç o sözü deməyə dəyməz. Amma gələn onunla razılaşaq ki, uzun müddət deyiləsi, yazılası, kimlərə ünvanlanası sözlər ürəyimizdə qalıb dərdə, kədəre çevrilib. Xüsusən də o söz ki mətbuatda, cəmiyyət arasında və digər kütləvi informasiya vasitələrində, lap elə kitablarda yazılırsa, deyilmərsə və deyiləndə də o sözü deyən adamın başına oyun açırlarsa, bax, burda günah sözde deyil, günah o cəmiyyətin özündədir. Əlbəttə, Sovet dönməmində söz, mətbuat, fikir azadlığına çox böyük qadagalar olub. Təsəvvür edin,

ləbələr həmin dövrlərdə kütləvi tədbirlərdə də iştirak edəndə diqqətli olurduq ki, ağzımızdan Sovet hökumətinin əleyhinə bir söz çıxmasın və bizi də çək-çevirə salmasınlar.

Tək biz deyildik, sözün düzünü deyən, həqiqəti, azadlıq ideyalarını millətə çatdıran şairlərin, yazıçıların, alimlərin, publisistlərin günlərini göy əskiye bükmüşdülər. Bir balaca haqqı, həqiqəti deyən adam o dəqiqə müxtəlif təzyiqlərə və təsirlərə məruz qalırdı. Hətta deyirdilər ki, filankəs tələbələr arasında anti-sovet təbliğat aparır. Bütün bunları biz 70-ci illərdə tələbəlik dövründə görmüşük və yaşamışıq. Görməyənlərə də xatırladıyıq ki, bax, o dövrdə söz, fikir və polemika münasibətlərinə çoxları bir o qədər də ədalətlə yanaşmayıblar və hər şeydə bir qaranlıq məqam, bir qəmbərqulu axtarıblar.

Nə yaxşı ki, ölkəmiz müstəqillik qazandı və bu istiqə

mətdə qısa zaman kəsiyində çox böyük sağlam mühit və rahat bir şərait yaradıldı. O sağlam mühit də ondan ibarət idi ki, Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığına, fikir plüralizminə "yaşıl işıq" yandırıldı. Düzdür, biz birdən-birə bu azadlığı və sərbəstliyi əldə edəndə "qırmızı xətti" keçməyə başladıq. Bir çox halda bəziləri elə düşünürdülər ki, demokratiya, söz, mətbuat, fikir azadlığı o deməkdir ki, adam ağzına gələni danışa bilər. Ona görə də bəzi fikirlər söz azadlığından çox təhqirə bənzəyirdi. Və bu müddətdə bir çox insanlar, xüsusilə də vəzifəli şəxslər mətbuatda təhqir olunmaları ilə bağlı məhkəmələrə müraciət etdilər və bu məhkəmə prosesləri zamanı həmin şəxslər bəraət qazandılar. Yeni məlum oldu ki, həmin vəzifəli şəxslər tənqid deyil, təhqir olunublar.

Təbii ki, illər keçdikcə həm mətbuatımız, həm də cəmiyyətimiz müəyyən təcrübə qazandı.

Sağlam və milli ruhlu mətbuat Azərbaycanın müstəqilliyini, bu yolda aparılan məqsədyönlü və uğurlu siyasəti dünyaya və cəmiyyətimizə çatdırdı.

Cəmiyyətdə də gördülər ki, həqiqi sözü, ədalətli fikiri insanlara çatdıran mətbuat orqanları doğrudan da fəaliyyət göstərir. Və bu mətbuat orqanlarının həm başında duran, həm də əməkdaşları birmənalı olaraq Azərbaycan xalqının bütövlüyünə, demokratik dəyərlərə yiyələnməsinə, fikir və söz azadlığına xidmət edir.

Üstəlik də Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması birmənalı olaraq Azərbaycan mətbuatının üzərindən və çiyindən ağır yükü götürmüş oldu. Çünki Ulu Öndər həm Milli Mətbuat günündə, həm də digər görüşlərində jurnalistlərə bildirmişdi ki, qəzetlərin və mətbuatın demokratik ruhda çap olunması üçün bütün köməklikləri göstərəcək və onlara dəstək verəcək. Aydınır ki, Ulu Öndər öz sözünə həmişə sadıq olub və verdiyi vədi zamanında yerinə yetirib.

Ona görə də mətbuat işçiləri Ulu Öndərin qayğısını və köməyini hiss etdilər. Başqa sözlə demiş olsaq, mətbuata maddi və mənəvi dəstək gəldi. Bu dəstəyi biz jurnalistlər hər zaman, hər dəqiqə hiss etməyə başladıq.

Onu da qeyd edək ki, cəmiyyətdə gedən bu cür sağlam münasibətlər istər-istəməz yeni nəslin yetişməsinə, vətənpərvərlik ruhunda böyüməsində demokratik və hüquqi yol tutmasında önəmli əhəmiyyət kəsb etdi. Artıq gənclərimiz, yeni nəsil gördü ki, Azərbaycanda söz, mətbuat və fikir azadlığına böyük önəm verilir. Sözün düzünü demək özü də cəsarət tələb edir. Çünki sözün düzü həmişə haqqın, ədalətin, demokratiyanın və təmiz vicdanın qələbəsi deməkdir. Belə bir mühitdə, belə bir şəraitdə ya

şamaq, işləmək və fəaliyyət göstərmək əlbəttə, daha rahat və daha asandır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanda çox böyük demokratik proseslər bundan sonra da uğurla davam edəcək. Sözün, mətbuatın, fikrin və düşüncənin azadlığı ölkəmizdə daha geniş vüsət alacaq.

Başqa sözlə demiş olsaq, Azərbaycan siyasi, iqtisadi, hərbi sahədə böyük uğurlar əldə etdiyi kimi, söz, mətbuat və fikir azadlığına da bundan sonra da münbit şərait yaradacaqdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində demək olar ki, ölkəmizdə mətbuata, düşüncə azadlığına, fikir plüralizminə çox əlverişli və münbit şərait yaradıldı. O şərait ki uzun illər təpkilərə və senzuraya məruz qalan Azərbaycan mətbuatı rahat nəfəs aldı. Təbii ki, bu ideya və siyasi xətt Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildi. Belə ki, ölkədə çoxlu sayda yeni qəzet, jurnal, sayt və televiziya kanalları fəaliyyət göstərdi və jurnalistlərə sözün həqiqi mənasında ölkə prezidenti tərəfindən maddi və mənəvi yardım edildi. Təbii ki, bu, Azərbaycanda yeni bir demokratik, sivil və azad düşüncəyə təkan verdi.

Emil FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLIYININ MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Dörd fəslin yaşandığı gözəl Türkiyə yalnız yay aylarında deyil, payız mövsümündə də unudulmaz mənzərələr və rəngarəng istirahət imkanları ilə seçilir. Əksər insanların isti yay aylarında üz tutduğu məşhur guşələr payızda da bir o qədər cazibədar olur. Türkiyədə payızda ən gözəl istirahət edə biləcəyiniz məkanları sizə təqdim edirik.

Sözsüz Türkiyəyə gələn turistlər daha çox, ölkənin ən gözəməli şəhəri olan İstanbul

yü kimi, burada Böyük, Kiçik, Sərin, Dərin, Sazlı, Nazlı və İnce adlı yeddi göl mövcuddur. Bu gölləri əhatə edən sıx meşələr qırmızı, sarı və yaşılın saysız çalarları ilə nağılvari mənzərə yaradır. Burada qonaqlar göllər ətrafında yürüş edə, təbiətin qoynunda kamp qura, Kapankaya təpəsinə qalxaraq məşhur Pisagor ağacını və Gülən Qayalarını görə bilərlər. Eyni zamanda maral yetişdirmə təsərrüfatını ziyarət etmək və Yiğilca Saklıkent şəlaləsində foto çəkdirmək bölgənin ən sevin

nin mətbəx zənginliyini kəşf edə, Sapanca gölündə kanoe və ya su velosipedi ilə səyahət edə bilərlər. Kuzu və Kırızlı yaylarında dincəlmək, kənd yarmarkasından təzə məhsullar almaq, həmçinin Mələk suyu və Akpınar buğlaqlarının buz kimi sularından içmək Maşukiyəni səyahətçilər üçün unudulmaz ünvandır.

Türkiyənin ən məşhur turizm bölgələrindən biri olan Kapadokya isə həm yerli, həm də xarici turistlərin böyük maraq göstərdiyi məkan

zərədən zövq almaq mümkündür. Eyni zamanda İhlara vadisində yürüş etdikdən sonra çay kənarında bölgəyə məxsus yeməklərin dadına baxmaq, Zelve Ören Yeri və Paşabağ Rahiblər vadisində tarixi kilsələri ziyarət etmək, Ürgüpdəki 3 Gözəlləri və qədim qayalı məzarları görmək turistlərə unudulmaz təcrübələr yaşadır.

Rizenin Çamlıhemşin bölgəsi isə hər zaman dillərdə dolayan məşhur Ayder yaylası ilə tanınır. Payız mövsümündə bu bölgə xüsusilə tə

Nazilə Şəbnəmdən inciyib? - "Məndən şeir alıb, oxumur"

Şəbnəm Tovuzlu Nazilə Səferlinin ondan incidiyini söyləyib. Adalet.az bildirir ki, Ş.Tovulu N.Səferlidən şeir alsa da onu ifa etməyib:

Nazilə Səferli "Məndən gecə saat 2:00-da şeir istəyib. Göndərmişəm. İndi mənə maraqlıdır ki, niyə oxumur. Şeirin müəllifiyəmsə, soruşmalıyam. Bu normaldır", deyə bildirib.

Şəbnəm Tovuzlu "Buna görə Nazilə Səferli məndən inciyir.

Deyir ki, o şeirlərdən sonra bir neçə başqa mətnli mahnı oxumusan. Amma mənim şeirlərimi oxumamısan. Özünə də deyirəm ki, mən onları ötəri oxumaq istəmirəm. Həmin məntərlər üzərində yaxşı işləyib, gözəl mahnı ərsəyə gətirmək istəyirəm. Bir neçə gün idi ki, vətəndə yox idim. Nazilədən 4 şeir almışam. Onların 2-sinin üzərində artıq çalışıram" deyib.

Əminə Şirin: "Bu da onların üzlərinin qaralığı olsun"

Müğənni Əminə Şirin ARB kanalında "qara siyahı" da olmasından danışib.

Adalet.az bildirir ki, müğənni Zaur Kamalın proqramına gəldiyi üçün anlaşılmazlıq yaranıb:

"Zaur Kamal öz övladına deməli idi ki, hər nə olursa olsun, təcrübəyə söykənərək, mənim Əminəyə söz deməyə ixtiyarım çatır. Yəni, mən övladıma elə də yerdirdim. Amma bu da bir anlaşılmazlıq idi, oldu bitdi. Çalışıram

ki, heç bir efir məkanında bu haqda heç nə danışmayım. Sadəcə mənə təsir edən odur ki, mən efirə gecikmişəmsə hörmət xətinə bunu ört-basdır edə bilərdin. Axı mən də uşaq deyiləm, mənim də bu sənət üçün arxada qoyduğum zəhmət dolu illərim var. Gecikməyimin səbəbin soruşmaq əvəzinə, yüksək tonal "bu nə vaxtın gecikməyidir" deyə üstümə gəldi. Bu hərəkəti ona heç yaraşdırmadım. Ola bilər ki, mən Rəyha Ayxanla 2019-cu ildə ifa etdiyimiz duetimizdən sonra məşhurlaşa bilərdim. Ancaq bu sənətdə zəhmət çoxdur, adamı belə asanlıqla əzmək olmaz. Çünki mənim ali musiqi təhsilim var. Bu kimin üçünsə adı göstərici ola bilər, ancaq bir müğənni kimi mənim üçün ali təhsil böyük göstəricidir. Deyirlər ki, mən həmin kanalda "qara siyahı"dayam. İnanın ki, bilmirəm "qara siyahı"dayam, yoxsa "qırmızı siyahı"da yam.(gülür) Orda hansı siyahıdayam bilmirəm. Əgər haqq danışan tərəfi "qara siyahı"ya salıblarsa, bu da onların üzlərinin qaralığı olsun".

Könül Kərimova: "Qaynanam məni müğənni olduğum üçün almışdı"

Əməkdar artist Könül Kərimova şou-proqramların birində keçmiş qaynanasından söz açıb.

Adalet.az bildirir ki, müğənni, doğma xalası olan keçmiş qaynanasının onu müğənni olduğu üçün aldığı söyləyib: "Ailə qurandan sonra qayıdıb oxumaq istəməyirdim. Mən mətbəxi çox sevirdim. Ailəmlə gözəl vaxt keçirməyi üstün tuturdum. Ailə qurandan sonra doğma xalamın, yəni keçmiş qaynanamın təkidi ilə yenidən səhnəyə çıxmışam. Mənə xəbər göndərmişdi ki, mən onu oxumağına görə almışam. O qaz peçinin yanından çəkilib öz işi ilə məşğul olsun- sənətin davam etdirsin. Belə gözəl üreklə qaynanala var."

Qeyd edək ki, K.Kərimova öz oğluna müğənni qız almayacağına qəti şəkildə efirlərdə dəfələrlə söyləyib. Bu isə həmlikləri tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb.

Əntiqə

Xuraman Əlizadə: "Valideyn iclasına bilərəkdən getmirəm"

Xuraman Əlizadə oğlunun məktəb həyatından danışib.

Adalet.az bildirir ki, o, valideyn iclaslarında iştirak etmədiyini qeyd edib:

"Yalan danışmayacam valideyn iclaslarına getmirəm. Deyirlər ki, ata işləyirsə, iclasına ana getməlidir. Bəs ana işləyirsə, o necə olsun? Ata da işləyir, ana da işləyir. Getməməyimin də əsas səbəbi odur ki, valideyn iclasında oluna-caq bütün söhbətlər valideynlərin "vatsap qrupu"nda həll olunur. Yəni orda da eyni söhbətləri eşidirsəmsə, mənim ora getməyimin nə mənası var?Etiraf edirəm ki, valideyn iclasına bilərəkdən getmirəm".

Əntiqə

"Dünyanın mədəniyyət bazarında yoxuq"

"Dünyanın mədəniyyət bazarında yoxuq. Yolumuz düşəndə də ancaq almaq üçün gedirik. Səbəbi uzun illər ərzində folkloru mədəniyyətlə eyniləşdirməyimizdir. Lap açıq desək, folklorla mədəniyyətin fərqi bilməməyimizdir. Folklor bir xalqın müəllifi olduğu maddi-mənəvi irsidir. Xalqın yalnız öz ehtiyacları üçün yaratdığı nə varsa, folklorudur".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu yazıçı Aqşin Yenisey deyib.

Yazıcının sözlərinə görə, mədəniyyət isə xalqların ortaq yaradıcılığıdır.

"Mədəniyyət folklorların cəmidir. Folklor beşəri mövzulara milli münasibətdir, mədəniyyət beşəri mövzulara beşəri münasibətdir. Folklorun milliyyəti var, mədəniyyət isə kosmopolitdir. Məsələn, aşiq sənəti folklorudur, muğam mədəniyyətdir. Folklor yaradıcılığında milli şüur öz

ehtiyaclarına qapanır, özünü kənar təsirlərdən qoruyur. Mədəniyyət isə bir çox xalqın birgəyaşayış ehtiyaclarını bölüşür. Folklorun ixracı və idxalı mümkün deyil, mədəniyyətin isə həm ixracı, həm idxalı mümkündür. Dünyaya mədəniyyət bazarına çıxarılan məhsul folklorik deyil, o bazarda mədəniyyətə aid məhsullar satılır.

Biz uzun müddət folkloru mədəniyyət hesab etdiyimizdən mədəni deyil, milli yaradıcılığa önəm vermişik. Yəni

ictimai sərmayəni romana deyil, gərəyilləyə yatırırmışıq. Onun da özümüzədən başqa alıcısı yoxdur. İctimai şüurumuz mədəni deyil, milli olmağa fokuslandığından mədəni məhsul istehsalında çox geridə qalmışıq. Biz simfonik musiqi yaratmaqla Avropa mədəniyyətiylə rəqabətə girməmişik, onun arxasınca getməyi düşünmüşük.

Bazar isə rəqabət meydanıdır, istər mədəniyyət bazarı olsun, istər gödəniyyət. Biz dünyanın mədəniyyət bazarında ona görə yoxuq ki, o bazardakı rəqabətə dözə biləcək mədəni məhsullarımız yoxdur. Bu, o demək deyil ki, biz mədəniyyət sarıdan kəsib camaatıq. Burada vacib olan ictimai şüurun yönünü dəyişməkdir. Adamlara başa salmaq lazımdır ki, yüz manat zurnanın dəyişinə soxanda, üç manat da romanın cibinə basmaq ləximdir".

Vasif ƏLİHÜSEYN

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqıl ABBAS

Baş redaktor:
İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnmiş və "Son dakika" MMC Neşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.
kod: 200112 h/h
Müxbir hesab: 0137010001994
S.W.I.F.T. Bik: AIIBAZ 2xhesab N:
38070019411100451111 VOEN: 1300456161
İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" neşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26
adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500
Sifariş: 247
Çapa imzalanmışdır:
25.09.2025

ƏDALƏT • 26 sentyabr 2025-ci il